

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA

Agendy Probační a mediační služby v letech 2019–2023

Praha 2024
Účelová publikace

Čj. PMS-SD-000536/2025

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Agendy Probační a mediační služby	4
1.2	Základní jednotky	4
1.3	Agendy Probační a mediační služby v kriminálním a regionálním kontextu	5
2	Zprostředkování řešení konfliktu	8
2.1	Popis zprostředkování řešení konfliktu	8
2.2	Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v ČR	8
2.3	Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v soudních krajích	10
2.4	Struktura trestné činnosti u zprostředkování řešení konfliktu	13
3	Stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem	14
3.1	Popis stanovisek	14
3.2	Vývoj stanovisek k podmíněnému propuštění v ČR	14
3.3	Vývoj počtu stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích	15
3.4	Struktura trestné činnosti u stanovisek k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody	17
4	Mediace	18
4.1	Popis mediací	18
4.2	Vývoj mediací v ČR	18
4.3	Vývoj mediací v soudních krajích	19
4.4	Struktura trestné činnosti u realizovaných mediací	21
4.5	Restorativní skupinové konference	22
5	Spolupráce s oběťmi trestných činů	23
5.1	Popis agendy spolupráce s oběťmi	23
5.2	Vývoj spolupráce s oběťmi v ČR	23
5.3	Struktura obětí trestných činů podle věkových skupin	24
6	Dohledy	25
6.1	Popis dohledů	25
6.2	Vývoj dohledů v ČR	25
6.3	Vývoj dohledů v regionech	27
6.4	Struktura dohledů podle délky zkušební doby	29
6.5	Struktura trestné činnosti u podmíněného odsouzení s dohledem	32
6.6	Struktura trestné činnosti u podmíněného propuštění s dohledem	33
7	Obecně prospěšné práce	34
7.1	Popis obecně prospěšných prací	34
7.2	Vývoj obecně prospěšných prací v ČR	34
7.3	Vývoj obecně prospěšných prací v soudních krajích	35
7.4	Struktura obecně prospěšných prací podle výměry trestu	37
7.5	Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací	39
7.6	Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací	40
8	Domácí vězení	41

8.1	Popis domácího vězení	41
8.2	Vývoj domácího vězení v ČR.....	41
8.3	Vývoj domácího vězení v soudních krajích	42
8.4	Struktura domácího vězení podle výměry trestu	44
8.5	Struktura trestné činnosti u domácího vězení	46
9	Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	47
9.1	Popis zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	47
9.2	Vývoj trestu zákazu vstupu v ČR	47
9.3	Vývoj trestu zákazu vstupu v regionech.....	48
9.4	Struktura trestů zákazu vstupu podle věcné specifikace	50
9.5	Struktura trestné činnosti u trestu zákazu vstupu.....	51
10	Drogová kriminalita	52
10.1	Popis případů souvisejících s drogovou kriminalitou	52
10.2	Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v ČR	52
10.3	Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích	53
10.4	Vývoj testování na přítomnost drog a alkoholu	55
10.5	Vývoj testování v regionech.....	56
11	Mládež.....	58
11.1	Popis agendy mládeže	58
11.2	Vývoj agendy mládeže.....	58
11.3	Mládež v regionech	60
11.4	Struktura provinění a protiprávních činů mládeže	63
12	Resocializační programy realizované Probační a mediační službou	64
12.1	Programová centra	64
12.1.1	Popis činnosti programových center	64
12.1.2	Vývoj činnosti programových center.....	64
12.1.3	Struktura absolvovaných resocializačních programů.....	65
12.2	Probační dům	66
12.2.1	Popis činnosti Probačního domu.....	66
13	Seznam použitých zkratk	67
14	Použitá literatura a zdroje	68
15	Přílohy	69

1 Úvod

1.1 Agendy Probační a mediační služby

Probační a mediační služba je organizační složkou státu, která byla zřízena na základě zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě ke dni 1. 1. 2001. Mezi hlavní úkoly Probační a mediační služby patří:

- příprava podkladů pro rozhodování soudů a státních zastupitelství ve věcech možnosti využití odklonu od trestního řízení, podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody či uložení alternativního trestu, jako je např. trest domácího vězení a trest obecně prospěšných prací;
- kontrola uložených sankcí a opatření, jako jsou trest domácího vězení, trest obecně prospěšných prací, trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a kontrola výkonu dohledu u podmíněného odsouzení, podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nebo nahrazení vazby;
- práce s delikventní mládeží;
- poskytování pomoci a podpory obětem trestných činů;
- podpora restorativních přístupů v rámci trestního řízení, např. v podobě zprostředkování dohod o náhradě škody, o vypořádání vzájemných vztahů, realizace mediací, restorativních skupinových konferencí mezi pachatelem a obětí trestného činu směřujících k urovnání konfliktního stavu.

Tato publikace poskytuje přehled o střednědobém vývoji vybraných agend Probační a mediační služby (dále také Služby), které jsou součástí plnění jejich hlavních úkolů.

1.2 Základní jednotky

Základní jednotky, tzv. případy, jsou tvořeny zaevidovanými spisy pachatelů v jednotlivých letech, ve kterých má Služba oprávnění provádět kontrolu některé z alternativních sankcí či opatření (např. dohledy, obecně prospěšné práce, domácí vězení, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce).

Druhou základní jednotkou v rámci evidence práce s oběťmi trestných činů je evidovaný případ navázané spolupráce mezi obětí trestného činu a pracovníkem Probační a mediační služby za sledovaný rok.

Posledním typem evidované jednotky jsou výstupy probační a mediační práce v rámci jednotlivých spisů, zejména při přípravě podkladů k rozhodování soudů a státních zastupitelství (např. stanoviska k uložení alternativního trestu, stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nebo např. rodinné skupinové konferenci či mediaci).

Jednotlivé kapitoly zahrnují údaje za všechny věkové kategorie pachatelů při spáchání trestné činnosti, tj. dospělé, mladistvé i děti mladší 15 let. Uvedené hodnoty, pokud se tedy nejedná o specifický institut používaný pouze u mládeže, zahrnují trest i trestní opatření. Výjimku tvoří kapitola 11 – Mládež, která popisuje četnosti vybraných agend u mladistvých a dětí mladších 15 let.

Regionální vývoj je v této zprávě komentován na úrovni jednotlivých soudních krajů a České republiky. Počty nových případů v jednotlivých soudních krajích jsou závislé na velikosti soudního kraje, ale také na struktuře a míře kriminality v daném kraji.

Uvedené hodnoty případů za jednotlivé soudní kraje i za celou Českou republiku (dále jen ČR) jsou očištěny od případů, kdy došlo k postoupení případu mezi středisky Probační a mediační služby v rámci kraje. Součet hodnot za soudní kraje tedy nemusí odpovídat součtu za celou ČR. Počty případů na úrovni ČR jsou očištěny od všech postoupených případů.

Pojem probační pracovníci zahrnuje zejména probační úředníky, probační asistenty, administrativní asistenty či poradce pro oběti.

1.3 Agendy Probační a mediační služby v kriminálním a regionálním kontextu

Vývoj agend Probační a mediační služby jako součást sankčního systému a řešení kriminality je z velké části ovlivněn právě vývojem registrované kriminality, resp. objasněné kriminality a na ní navázaného rozhodování soudů a státních zastupitelství.

V letech 2020 a 2021 zaznamenala Probační a mediační služba pokles přírůstku neboli nápadu nově evidovaných případů v rámci většiny realizovaných agend, zejména díky dopadům epidemické situace, která vedla k:

- poklesu registrované trestné činnosti a zejména ekvivalentnímu snížení počtu rozhodnutí soudů a státních zastupitelství v trestních věcech,
- zpomalení fungování institucí,
- snížení a omezování sociálních kontaktů, které hrají významnou roli v rámci případové práce zejména v rámci restorativních programů či agendy přípravy podkladů.

Z oblasti trestněprávní se také pravděpodobně nejvíce promítly legislativní změny upravující výši hranice škody pro zahájení trestního stíhání a úprava způsobu přeměn alternativních trestů v roce 2020, které měly vliv na pokles registrované kriminality a na pokles počtu ukládaných alternativních trestů.

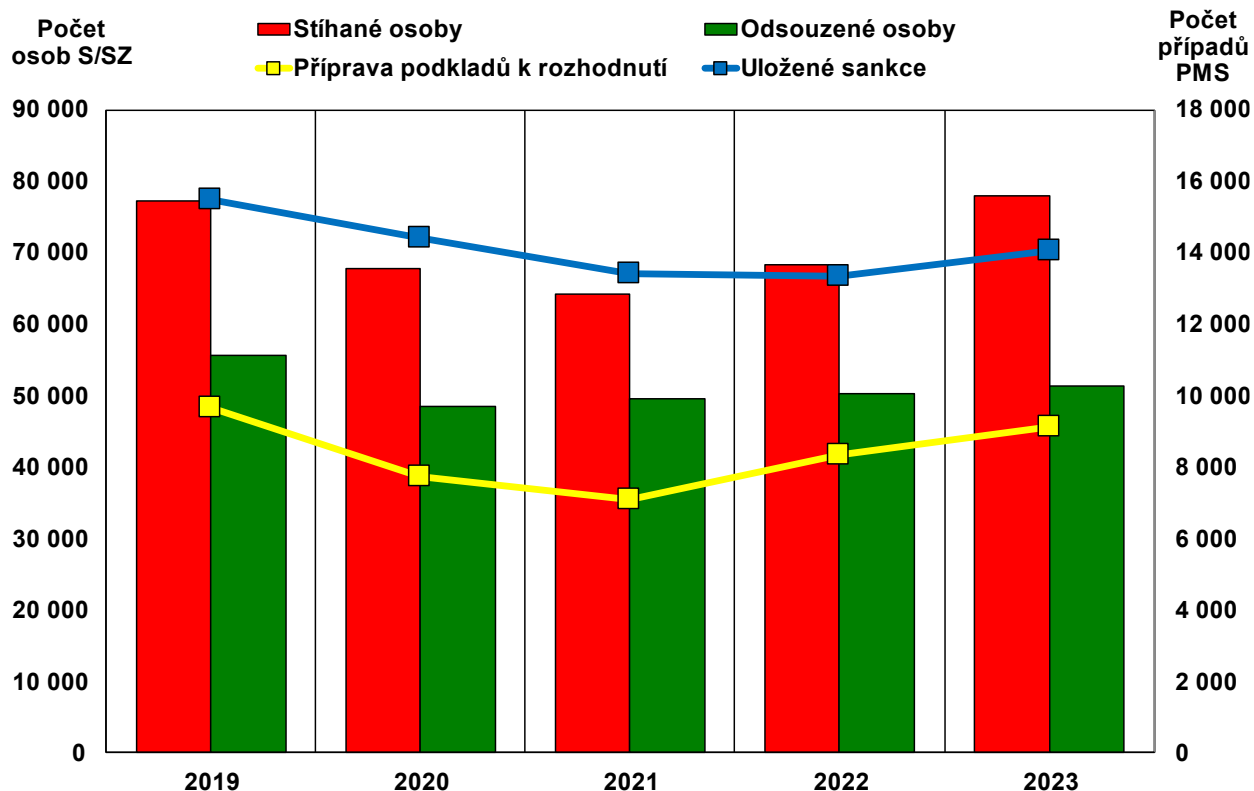
Od roku 2022 se začal projevovat vliv inflace a růstu cenové hladiny na zvýšení registrované trestné činnosti. Tento vliv se bude pravděpodobně i v následujících letech promítat do vývoje registrované trestné činnosti, kdy dopady ekonomické situace povedou ke zvýšení sociálně-patologických jevů, které mohou být častěji klasifikovány jako trestné činy. Toto může být v budoucnu jedním z dalších faktorů růstu registrované kriminality.

V roce 2023 došlo v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství k nárůstu počtu nově evidovaných případů. Evidováno bylo celkem 9 142 případů v oblasti přípravy podkladů k rozhodnutí. Uvedený růst byl důsledkem nárůstu počtu stíhaných osob. Růst v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství byl ovlivněn také intenzivní interní kampaní, která byla zaměřena na rozvoj restorativních programů.

Počty nových případů v oblasti kontroly výkonu uložených sankcí zůstaly v roce 2023 obdobné jako v letech 2021 a 2022. V roce 2023 se jednalo o 14 076 nových spisů v agendě kontroly výkonu uložených sankcí a opatření.

Jak je patrné z grafu č. 1, vývoj počtu případů Služby odráží trend vývoje počtu stíhaných a odsouzených osob. V roce 2023 došlo ke zvýšení počtu stíhaných osob oproti roku 2022. V roce 2023 došlo také k mírnému nárůstu počtu odsouzených osob oproti roku 2022, zejména kvůli nárůstu počtu a podílu alternativních sankcí kontrolovaných soudy i trestu odnětí svobody.

Graf 1 – Vývoj počtu stíhaných a odsouzených osob, počtu nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství a uložených sankcí osobám 2019–2023

Zdroj dat: CSLAV Ministerstvo spravedlnosti ČR 2019–2023
Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

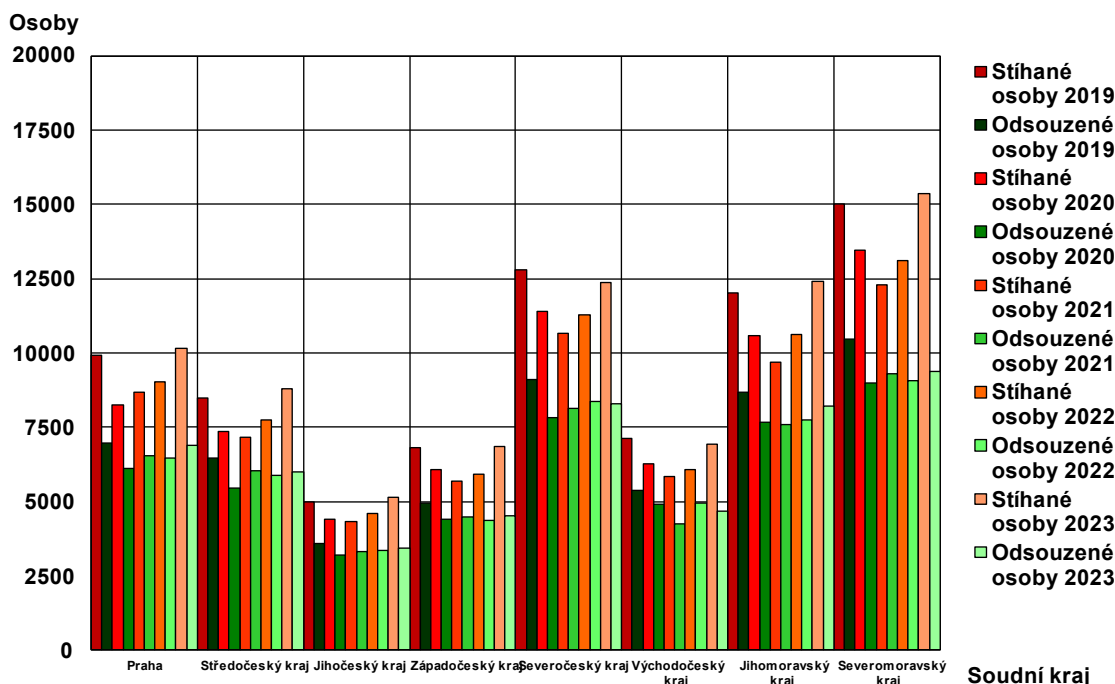
*Pozn.: Bez souhrnných, úhrnných a společných trestů / vč. zkráceného přípravného řízení
Počet zahrnuje osoby a případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).
Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.*

Vývoj počtu nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství a uložených sankcí v jednotlivých soudních krajích také rámcově odpovídá vývoji počtu stíhaných i odsouzených osob (viz graf č. 2 a graf č. 3).

Dlouhodobě je nejvíce nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství v Severomoravském, Severočeském a Jihomoravském soudním kraji (viz graf č. 3). Nejméně případů je pak evidováno v rámci Prahy jak v absolutních, tak i v relativních číslech.

Nejvíce alternativních sankcí kontrolovaných Službou je dlouhodobě ukládáno v Severočeském a Severomoravském soudním kraji. Oba kraje ročně zaevidují okolo 2 500 – 3 000 sankcí. Nejméně sankcí je pak evidováno v Jihočeském a Východočeském soudním kraji.

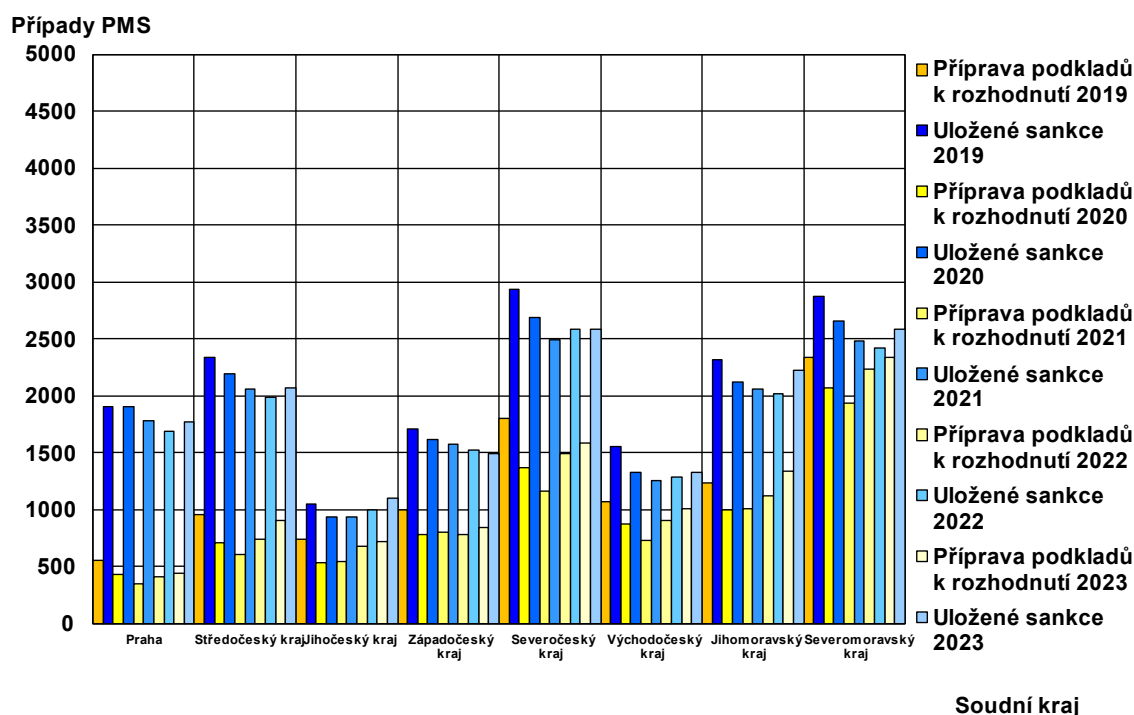
Graf 2 – Vývoj počtu stíhaných a odsouzených osob v soudních krajích 2019–2023

Zdroj dat: CSLAV Ministerstvo spravedlnosti ČR 2019–2023

*Pozn.: Bez souhrnných, úhrnných a společných trestů / vč. zkráceného přípravného řízení
Počet zahrnuje osoby ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).
Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.*

Graf 3 – Vývoj počtu nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství a uložených sankcí osobám v soudních krajích 2019–2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

*Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).
Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.*

2 Zprostředkování řešení konfliktu

2.1 Popis zprostředkování řešení konfliktu

Probační a mediační služba uplatňuje v rámci své činnosti principy restorativní justice. Cílem Služby je zprostředkovat účinné a společensky prospěšné řešení konfliktů spojených s trestnou činností. Agenda zprostředkování řešení konfliktu je pojem, který zahrnuje jak přípravu podkladů pro využití odklonů, tak přípravu stanovisek k uložení alternativních trestů.

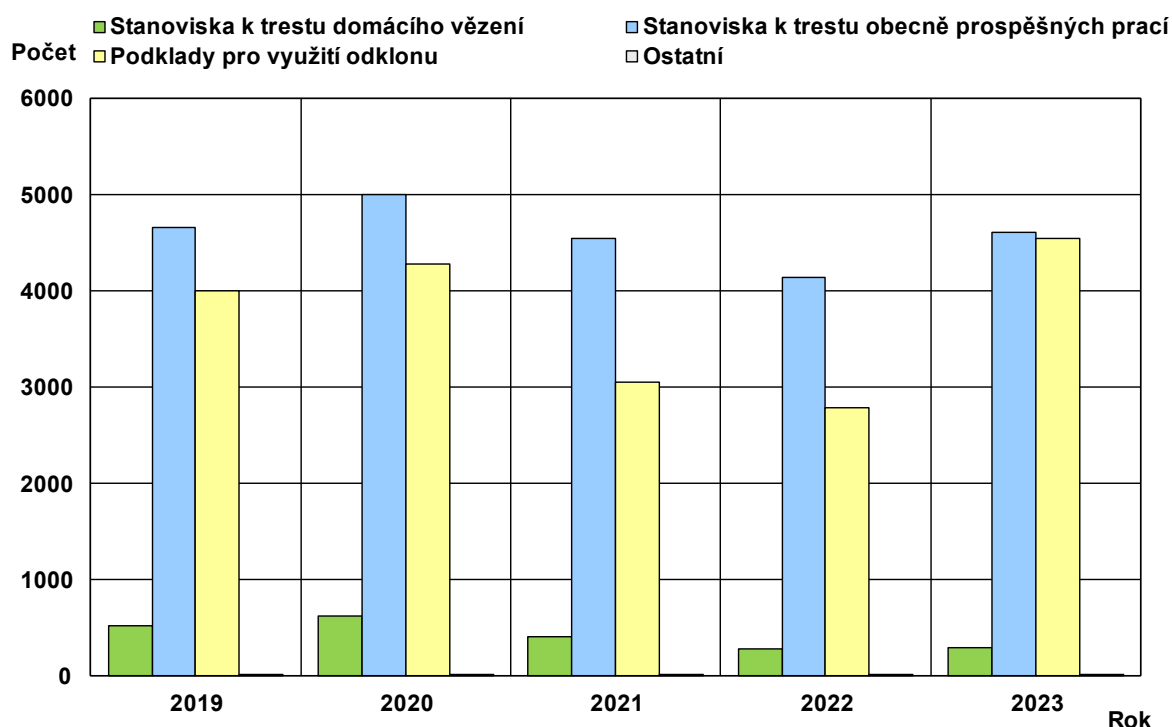
Cílem vypracování stanovisek k alternativním trestům a podkladů pro využití odklonů je zjištění podmínek pro jejich uložení a úspěšné vykonání. Mezi alternativní sankce, ke kterým probační pracovníci nejčastěji zpracovávají stanoviska, patří trest obecně prospěšných prací a trest domácího vězení.

2.2 Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v ČR

Počty zpracovaných výstupů v rámci zprostředkování řešení konfliktu se ročně pohybují kolem 8 tisíc. Nejvyšší počet zpracovaných výstupů byl ve sledovaném období zaznamenán v roce 2019, kdy bylo zpracováno 8 897 výstupů. V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu počtu zpracovaných výstupů. V roce 2020 se jednalo o pokles o 18,7 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 následoval další pokles o 9,7 % v porovnání s rokem 2020.

Celkem bylo v daných kategoriích za rok 2023 zpracováno 8 689 podkladů. Jednalo se o nárůst o 11,9 % v porovnání s rokem 2022. Uvedený nárůst byl způsoben zejména nárůstem počtu zpracovaných podkladů pro využití odklonu (viz graf č. 4).

Graf 4 – Počet zpracovaných výstupů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Položka ostatní zahrnuje zprávu o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého.

Stanoviska k trestu domácího vězení jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu nebo trestu obecně prospěšných prací.

Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Součet uvedených výstupů v jednotlivých kategoriích se nerovná celkovému počtu zpracovaných výstupů. V některých případech dochází ke kombinaci – v jednom případě je zpracováno jak stanovisko k trestu domácího vězení nebo k trestu obecně prospěšných prací ale také podklady pro využití odklonu.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Nejvyšší počet zpracovaných stanovisek k trestu domácího vězení byl za posledních 5 let zaevidován v roce 2019, kdy bylo zpracováno 623 těchto výstupů. Od té doby dochází k poklesu počtu zpracovaných stanovisek k trestu domácího vězení. V roce 2020 se jednalo o pokles o 35,5 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 došlo k dalšímu poklesu o 29,9 % v porovnání s rokem 2020. Za celý rok 2022 bylo zpracováno 289 těchto stanovisek. Jednalo se o téměř stejný počet jako v roce 2021. V roce 2023 došlo k mírnému navýšení o 8,7 % v porovnání s rokem 2022, bylo zpracováno 314 stanovisek.

Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací tvoří dlouhodobě nejčetnější výstup činnosti probačních pracovníků v rámci přípravy podkladů. Ročně jich bývá zpracováno kolem 4–5 tisíc (viz tabulka č. 1). Nejvíce těchto stanovisek za posledních 5 let bylo zpracováno v roce 2023, jednalo se o 5 342 výstupů, oproti roku 2022 došlo k nárůstu o 15,8 %.

Zpracované výstupy týkající se odklonů v trestním řízení se dlouhodobě pohybují v rozmezí 3–5 tisíců výstupů ročně. V letech 2020 a 2021 bylo možné v této oblasti pozorovat klesající trend způsobený zejména epidemickými opatřeními. V roce 2023 bylo zpracováno celkem 4 802 výstupů. Oproti roku 2022 se tak jednalo o nárůst o 5,5 %.

Zpráv o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého bývá ročně zpracováno pouze několik jednotek. V roce 2023 bylo vypracováno celkem 11 těchto zpráv.

Tabulka 1 – Počet zpracovaných výstupů

Zpracované výstupy	2019	2020	2021	2022	2023
Stanoviska k trestu domácího vězení	623	402	282	289	314
Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací	5008	4551	4145	4613	5342
Podklady pro využití odklonu	4277	3048	2792	4553	4802
Zpráva o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého	19	5	18	10	11

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Stanoviska k trestu domácího vězení jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu nebo trestu obecně prospěšných prací.

Stanoviska k trestu obecně prospěšných prací jsou uvedena včetně stanovisek k přeměně peněžitého trestu.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Součet uvedených výstupů v jednotlivých kategoriích se nerovná celkovému počtu zpracovaných výstupů. V některých případech dochází ke kombinaci – v jednom případě je zpracováno jak stanovisko k trestu domácího vězení nebo k trestu obecně prospěšných prací ale také podklady pro využití odklonu.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

2.3 Vývoj zprostředkování řešení konfliktu v soudních krajích

Nejvíce výstupů týkajících se zprostředkování řešení konfliktu zpracovávají každoročně kraje Severomoravský a Středočeský (viz graf č. 5). Nejméně těchto výstupů se každý rok zpracovává v Praze, kde se jejich roční počet pohybuje okolo 500 výstupů (viz tabulka č. 2).

Ve všech krajích se v uvedeném období projevovaly obdobné trendy. V roce 2019 se ve všech krajích, s výjimkou Jihomoravského, projevila nárůst počtu zpracovávaných výstupů ve srovnání s rokem 2018. Následně došlo v letech 2020 a 2021 ve všech krajích k poklesu počtu zpracovaných výstupů. V roce 2022 a 2023 následoval ve všech krajích nárůst počtu zpracovaných výstupů.

V roce 2023 zaznamenal největší nárůst v porovnání s rokem 2022 – nárůst o 25,7 % – Středočeský kraj. Nejnižší nárůst nastal v roce 2023 v porovnání s rokem 2022 v Severomoravském kraji. Jednalo se o nárůst o 6,9 %. V ostatních krajích se nárůst počtu zpracovaných výstupů pohyboval ve srovnání s rokem 2022 v rozmezí 10–30 %.

V roce 2023 bylo nejvíce výstupů zpracováno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 2 150 výstupů. Celkem nejvyšší počet výstupů zaznamenala Praha. Za celý rok bylo v Praze zpracováno 436 výstupů.

Tabulka 2 – Počet zpracovaných výstupů v soudních krajích

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	557	411	342	389	436
Středočeský kraj	812	571	531	701	881
Jihočeský kraj	705	525	509	634	751
Západočeský kraj	893	797	769	797	854
Severočeský kraj	1693	1346	1085	1372	1506
Východočeský kraj	964	797	666	809	927
Jihomoravský kraj	1174	917	904	1052	1184
Severomoravský kraj	2099	1866	1726	2011	2150
ČR	8897	7230	6532	7765	8689

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

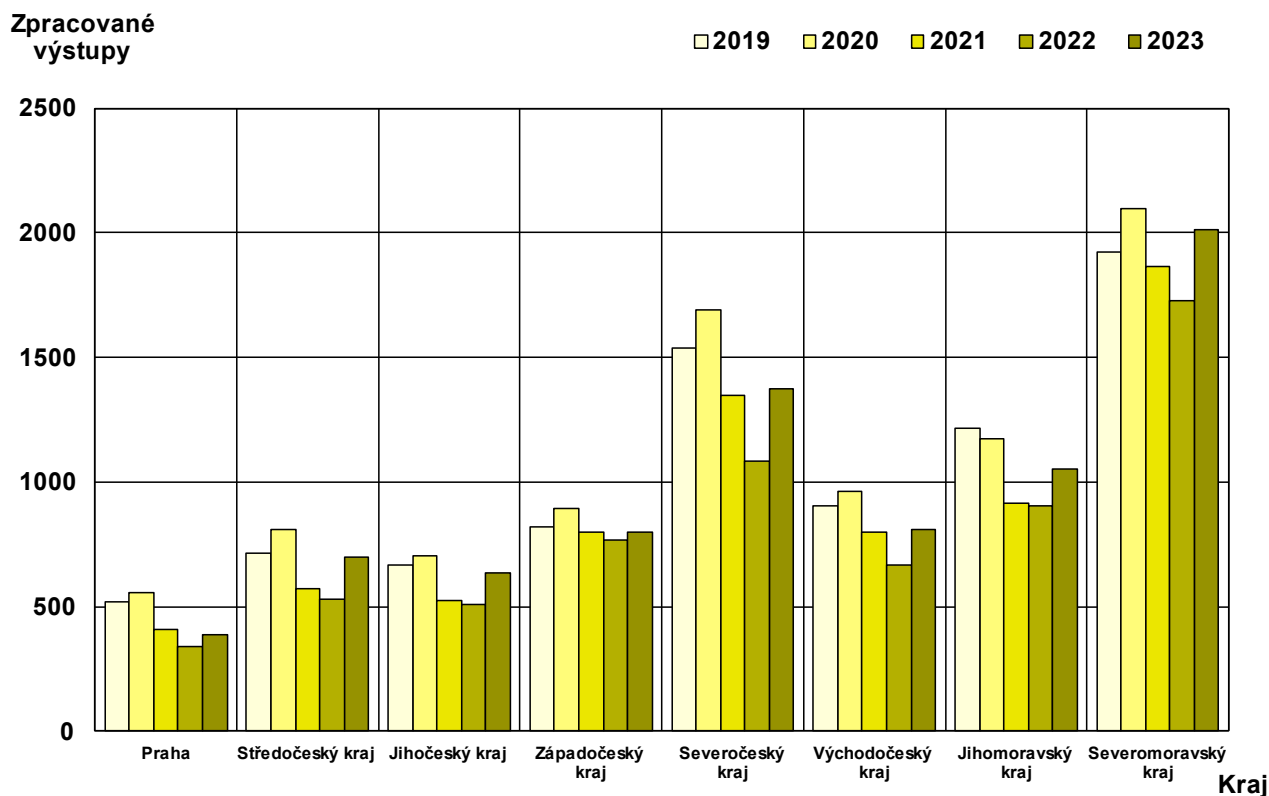
Pozn.: Zpracované výstupy tvoří stanoviska k trestu domácího vězení včetně přeměn, stanoviska k trestu obecně prospěšných prací včetně přeměn, podklady pro využití odklonu, zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Celkový počet zpracovaných výstupů je oproti Zprávám o agendách z předchozích let očištěn od duplicity (případy, kdy v jednom případě proběhlo zpracování podkladů pro využití odklonu i zpracování stanoviska).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 5 – Počet zpracovaných výstupů v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Zpracované výstupy tvoří stanoviska k trestu domácího vězení včetně přeměn, stanoviska k trestu obecně prospěšných prací včetně přeměn, podklady pro využití odklonu a zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého.

Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Celkový počet zpracovaných výstupů je oproti Zprávám o agendách z předchozích let očištěn od duplicit (případy, kdy v jednom případě proběhlo zpracování podkladů pro využití odklonu i zpracování stanoviska).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

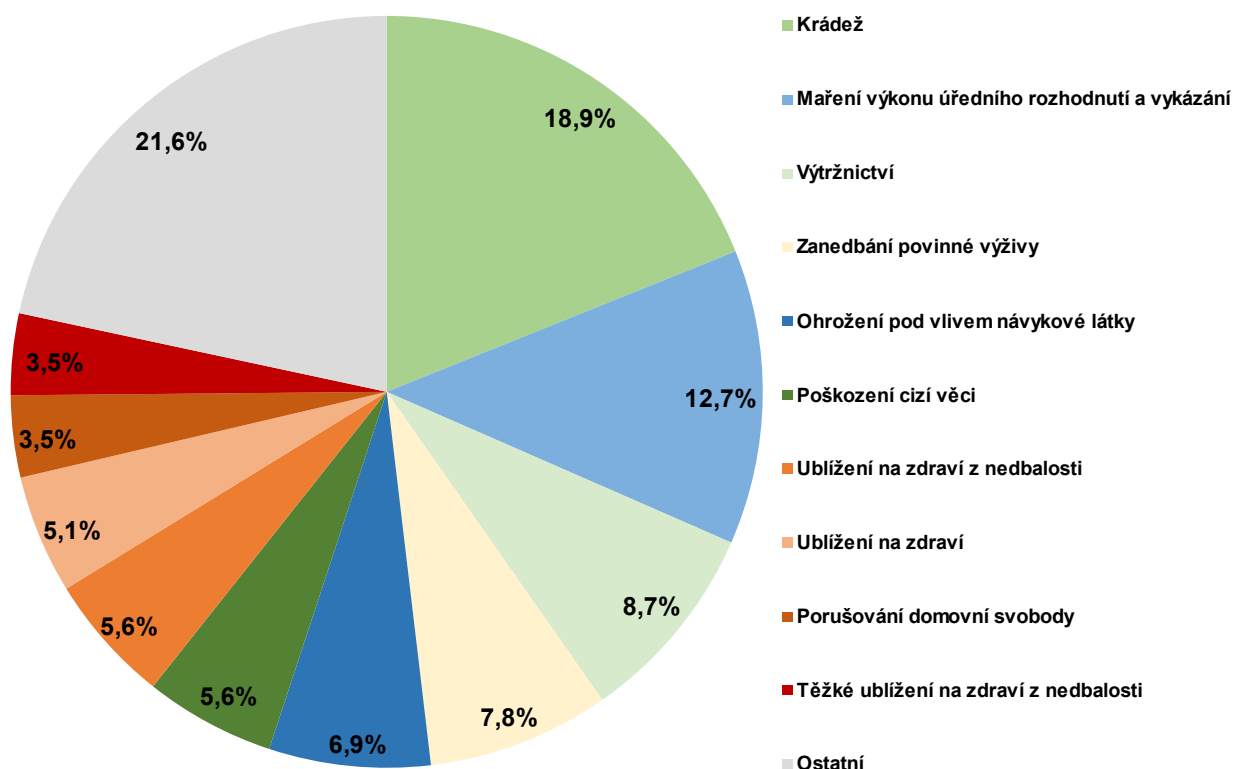
2.4 Struktura trestné činnosti u zprostředkování řešení konfliktu

V roce 2023 bylo zprostředkováno řešení konfliktu nejčastěji u trestného činu krádeže (viz graf č. 6), který tvořil 18,9 % z případů, u kterých bylo zprostředkováno řešení konfliktu využito. Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (12,7 %), výtržnictví (8,7 %) a zanedbání povinné výživy (7,8 %).

U dospělých pachatelů se struktura trestné činnosti neodlišovala od celkové struktury. Nejvíce u nich byla zastoupena krádež (19,7 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (14,4 %) a zanedbání povinné výživy (9 %).

Struktura trestné činnosti se odlišovala u mládeže. U mládeže byly nejvíce zastoupenými výtržnictví (16,5 %), krádež (13,5 %) a poškození cizí věci (13,2 %).

Graf 6 – Struktura trestné činnosti u zprostředkování řešení konfliktu za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů všech věkových kategorií (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

3 Stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem

3.1 Popis stanovisek

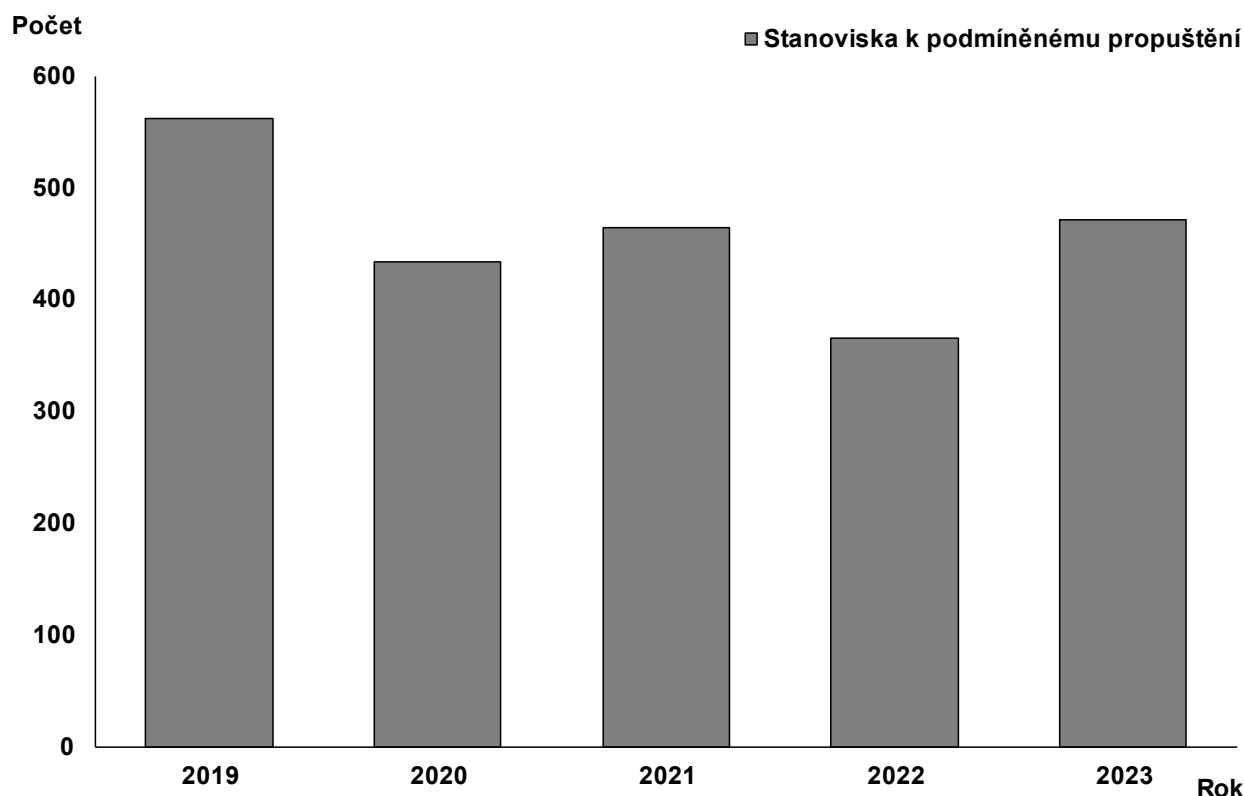
Probační pracovníci zpracovávají stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (dále jen stanoviska k podmíněnému propuštění) z podnětu odsouzeného nebo na základě pověření soudem. Do roku 2022 zpracovávali probační pracovníci také stanoviska k přeměně trestu odnětí svobody v trest domácího vězení, od roku 2022 však již tato přeměna není možná. Počty za roky 2019–2021 jsou uvedeny včetně těchto stanovisek.

Cílem spolupráce s odsouzeným je posoudit jeho připravenost na předčasné propuštění. Stanovisko k podmíněnému propuštění se zabývá hodnocením chování odsouzeného ve věznici, jeho životními podmínkami po propuštění, náhledem na trestnou činnost apod. Jeho nezbytnou součástí je také analýza rizik a návrh na jejich ošetření prostřednictvím uložení konkrétních přiměřených povinností či omezení.

3.2 Vývoj stanovisek k podmíněnému propuštění v ČR

Počet zpracovávaných stanovisek k podmíněnému propuštění se za posledních 5 let pohybuje kolem 400–600 stanovisek ročně (viz graf č. 7). Nejvíce stanovisek k podmíněnému propuštění probační pracovníci zpracovali v uvedeném období v roce 2019, kdy se jednalo o 562 zpracovaných výstupů. Následně docházelo k poklesu počtu ročně zpracovaných stanovisek. V roce 2020 bylo zpracováno celkem 434 stanovisek k podmíněnému propuštění. V roce 2022 bylo zpracováno 366 těchto stanovisek. V roce 2023 jich bylo zpracováno o 105 více. Oproti roku 2022 tak došlo k nárůstu o 28,7 %. Ve srovnání s rokem 2019 bylo v roce 2023 zpracováno o 91 stanovisek méně.

Graf 7 – Počet stanovisek k podmíněnému propuštění

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mládež.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

3.3 Vývoj počtu stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích

Počty zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění se v jednotlivých krajích liší (viz graf č. 8). Tato rozdílnost je mimo jiné způsobena velikostí soudního kraje a počtem, velikostí a typem věznic, které se na jeho území nacházejí (např. v Jihočeském soudním kraji je pouze jedna věznice, v Severočeském soudním kraji je věznic 8).

Nejméně stanovisek k podmíněnému propuštění zpracovává každoročně Praha a Jihočeský kraj. Nejvyšší počet ročně zpracovaných stanovisek se dlouhodobě udržuje v Severomoravském kraji, kde bývá ročně zpracováno 150–180 stanovisek.

Z dlouhodobého pohledu je patrný pokles počtu zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění v Jihočeském kraji. V Severomoravském kraji počty stanovisek k podmíněnému propuštění pravidelně kolísají v rozmezí 150–180 výstupů ročně (viz tabulka č. 3). Počty zpracovaných stanovisek kolísají také v Jihomoravském kraji a v Praze. V kraji Východočeském je možné v posledních letech sledovat rostoucí trend.

V roce 2023 došlo ve všech krajích, s výjimkou Jihočeského, ke zvýšení počtu zpracovaných stanovisek k podmíněnému propuštění v porovnání s rokem 2022. Největší nárůst přitom nastal v kraji Severočeském, kde bylo v roce 2023 zpracováno o 92,3 % stanovisek více než v roce 2022. Nejvyšší meziroční nárůst v absolutních číslech zaznamenal Severomoravský kraj. V roce 2023 bylo ve Severomoravském kraji zpracováno o 30 stanovisek k podmíněnému propuštění více než v předchozím roce. Pouze ve Jihočeském kraji došlo v roce 2023 k poklesu počtu zpracovaných stanovisek. Jednalo se o pokles o 38,5 % ve srovnání s rokem 2022.

V roce 2023 bylo nejvíce stanovisek k podmíněnému propuštění zpracováno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 178 zpracovaných výstupů. Nejméně stanovisek k podmíněnému propuštění bylo zpracováno v Praze. Jednalo se o 15 stanovisek.

Tabulka 3 – Počet stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	13	8	14	10	15
Středočeský kraj	113	131	85	43	64
Jihočeský kraj	22	19	37	26	16
Západočeský kraj	78	29	44	19	26
Severočeský kraj	44	29	29	26	50
Východočeský kraj	66	35	40	58	62
Jihomoravský kraj	55	33	58	36	60
Severomoravský kraj	171	150	157	148	178
ČR	562	434	464	366	471

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

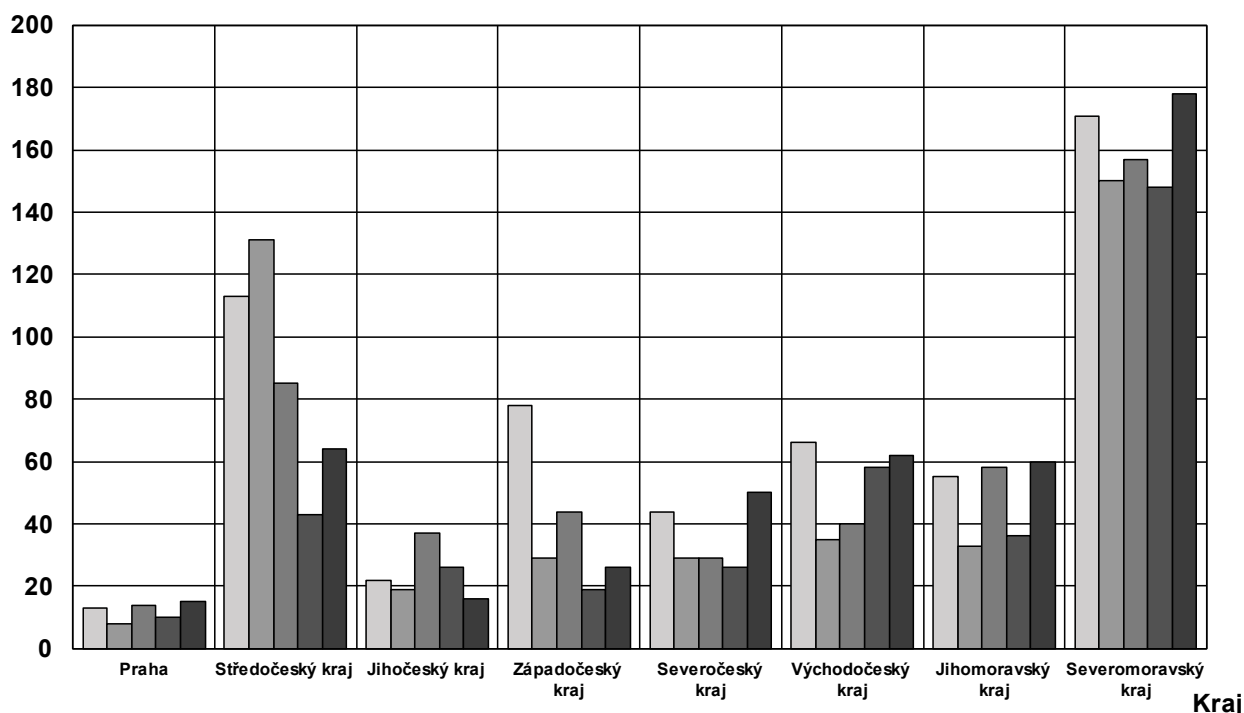
Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 8 – Počet stanovisek k podmíněnému propuštění v soudních krajích

Stanoviska

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

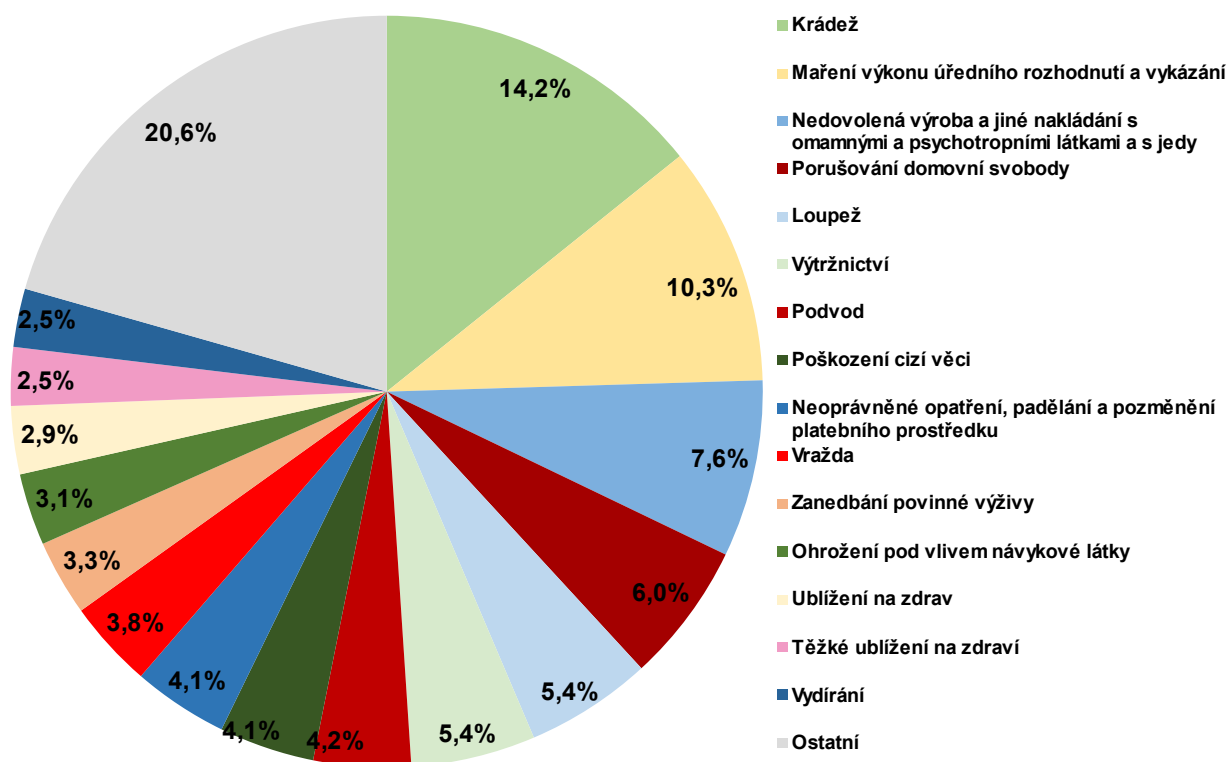
Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

3.4 Struktura trestné činnosti u stanovisek k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

V roce 2023 byla stanoviska k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody zpracována nejčastěji u trestného činu krádeže. Jednalo se o 14,2 % ze všech případů, ve kterých byla stanoviska k podmíněnému propuštění zpracována (viz graf č. 9).

Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (10,3 %), nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (7,6 %) a porušování domovní svobody (6 %). Trestný čin loupež se na struktuře podílel 5,4 % a trestný čin výtržnictví 5,4 %. Ostatní trestné činy se pohybovaly pod 5 % hranicí podílu.

Graf 9 – Struktura trestné činnosti u stanovisek k podmíněnému propuštění za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

4 Mediace

4.1 Popis mediací

Mediace je dobrovolné setkání oběti a pachatele za přítomnosti mediátora, přičemž oběť i pachatel jsou na setkání a jeho průběh připravováni. Oběti poskytuje bezpečný prostor pro vyjádření jejích potřeb a očekávání. Umožňuje oběti seznámit pachatele s dopady jeho jednání na její život. Pachatel má příležitost přijmout odpovědnost za své jednání, vysvětlit jeho důvody, omluvit se za ně a domluvit se s obětí na způsobu odčinění újmy, kterou jí způsobil. Výsledek mediace může být následně zohledněn v rozhodnutí státního zástupce nebo soudu.

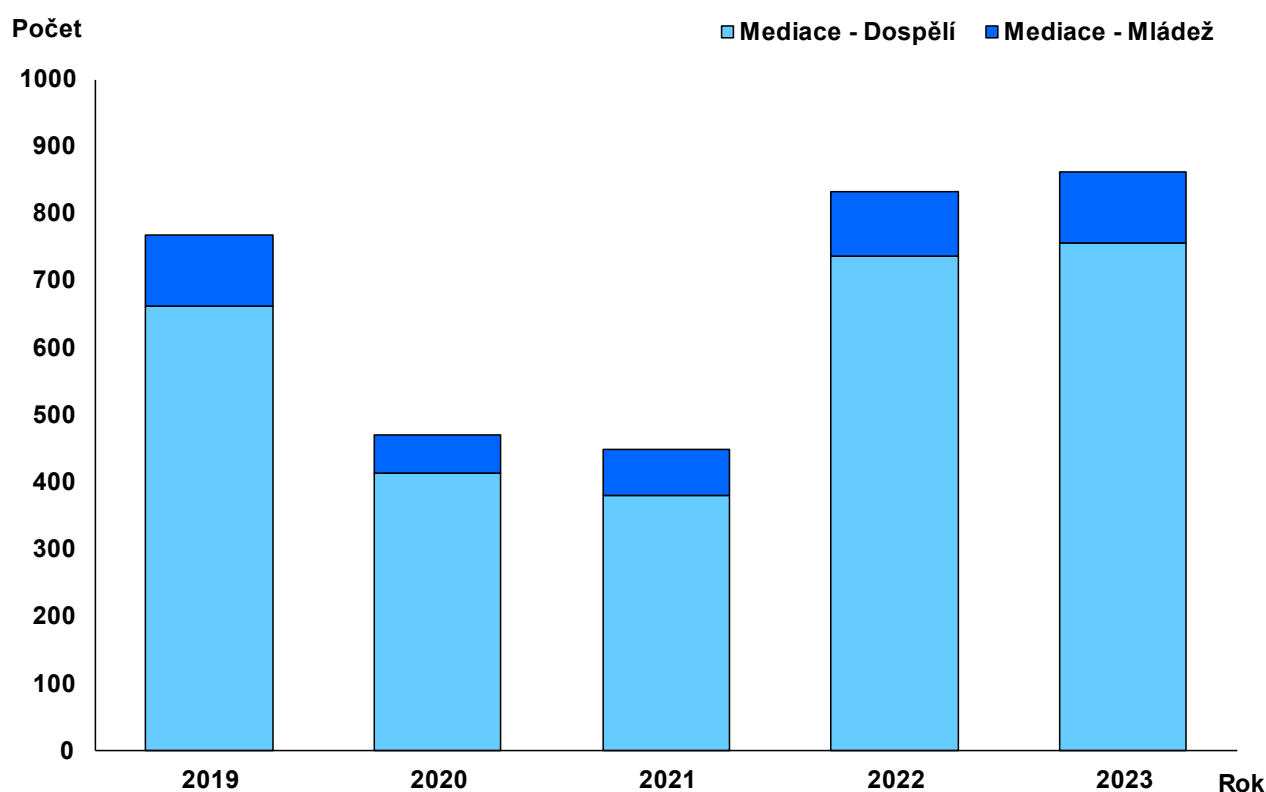
Mediace bývá nejčastěji prováděna v rámci přípravného řízení, kdy dochází ke zprostředkování řešení konfliktu. Mediace však může být provedena i ve vykonávacím řízení.

4.2 Vývoj mediací v ČR

Počty mediací se pohybují v rozsahu do 1 000 realizovaných mediací ročně. V letech 2020 a 2021 došlo k poklesu počtu realizovaných mediací zejména z důvodu epidemie koronaviru a přijatých epidemických opatření.

V roce 2023 došlo k nárůstu počtu provedených mediací, kdy počet realizovaných mediací převýšil počty z let 2018 a 2019 (viz graf č. 10). V roce 2023 se mezi pachatelem a obětí uskutečnilo celkem 863 mediací. Jednalo se o nárůst o 3,6 % oproti roku 2022. Z toho se v 107 případech jednalo o mediaci mezi obětí a pachatelem, kterým byl mladistvý či dítě mladší 15 let.

Graf 10 – Počet mediací u dospělých a mládeže

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

4.3 Vývoj mediací v soudních krajích

Celorepublikové trendy se odráží i v počtu mediací v rámci jednotlivých krajů. Ve všech krajích došlo v letech 2020 a 2021 ke snížení počtu realizovaných mediací (viz graf č. 11). V některých krajích (Západočeský, Východočeský a Severomoravský) se přitom v roce 2023 realizovalo více mediací než v roce 2022.

Jak je patrné z grafu č. 11, nejvyšší počty mediací dlouhodobě zaznamenávají kraje Severomoravský, Jihomoravský a Východočeský. Naopak nejméně mediací proběhne každoročně v Praze a v krajích Středočeském a Jihočeském.

Bez ohledu na pokles v letech 2020 a 2021, který byl zapříčiněn zejména epidemickou situací, se rostoucí trend počtu realizovaných mediací projevuje v krajích Západočeském, Východočeském a Severomoravském. Počty mediací kolísají v krajích Jihočeském, Středočeském, Jihomoravském a v Praze.

Největší nárůst v absolutních i v relativních číslech v počtu realizovaných mediací v roce 2023 zaznamenal kraj Západočeský. V Západočeském kraji bylo v roce 2023 realizováno 93 mediací – o 24 mediací více než v roce 2022 (viz tabulka č. 4). Jednalo se o nárůst o 34,8 % ve srovnání s rokem 2022.

Nejvíce mediací proběhlo v roce 2023 v Severomoravském kraji. Jednalo se o 195 mediací. Nejméně se jich uskutečnilo v Praze, kde za celý rok proběhlo 20 mediací.

Tabulka 4 – Počet mediací v soudních krajích

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	37	12	18	29	20
Středočeský kraj	46	18	29	62	54
Jihočeský kraj	43	17	17	51	49
Západočeský kraj	112	68	39	69	93
Severočeský kraj	75	46	48	127	126
Východočeský kraj	159	137	125	164	191
Jihomoravský kraj	128	64	50	152	135
Severomoravský kraj	168	109	122	179	195
ČR	768	471	448	833	863

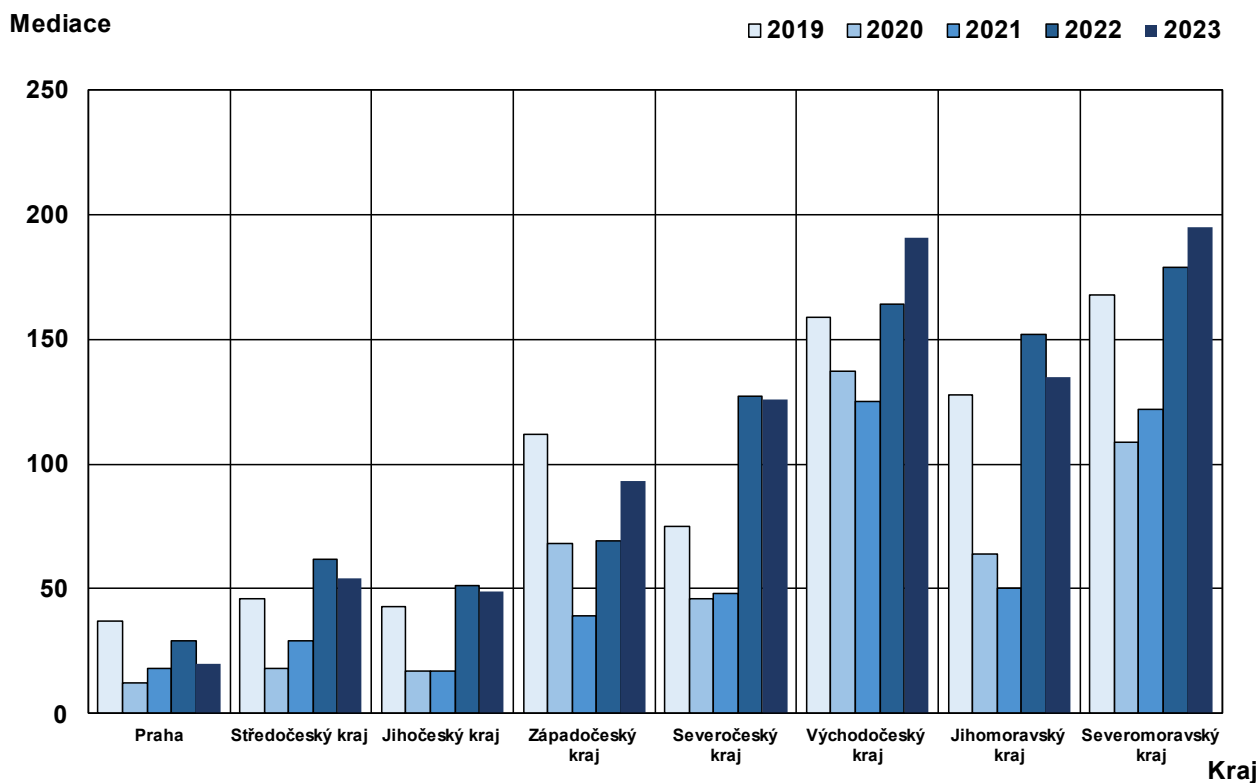
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Pozn.: V roce 2022 došlo ke změně metodologie výkaznictví u mediací – do statistiky se zahrnují i případy, kdy bylo provedeno více mediací u jednoho pachatele v jednom dni.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 11 – Počet mediací v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

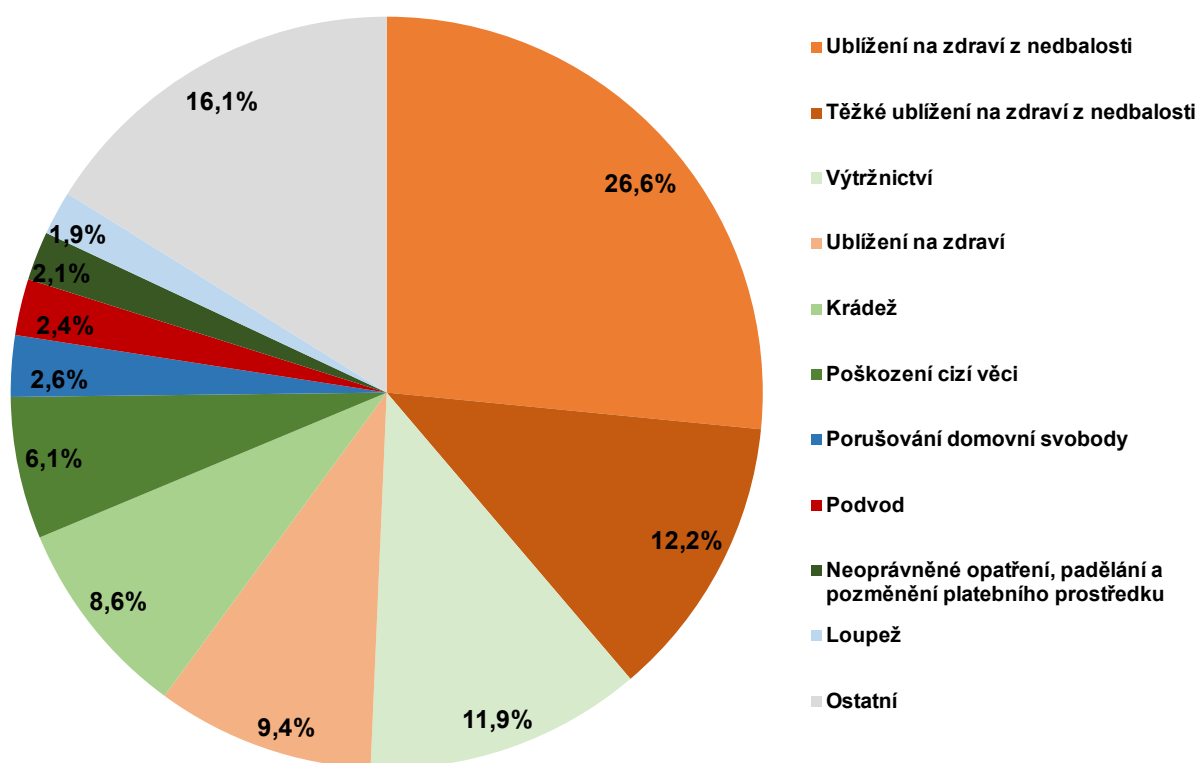
4.4 Struktura trestné činnosti u realizovaných mediací

Jak je patrné z grafu č. 12, v roce 2023 proběhla mediace nejčastěji v rámci trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti. Tento trestný čin tvořil 26,6 % z případů, kde došlo k mediaci. Trestná činnost spojená s ublížením na zdraví (ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví, ublížení na zdraví z nedbalosti a těžké ublížení na zdraví z nedbalosti) tvořila polovinu všech případů, ve kterých proběhla mediace. Na dalších místech se umístila trestná činnost výtržnictví (11,9 %) a krádež (8,6 %). Struktura trestné činnosti realizovaných mediací se výrazně liší podle věkové kategorie pachatele.

U dospělých pachatelů nejčastěji k mediaci došlo v případech ublížení na zdraví z nedbalosti (31 %), těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti (13,9 %) a výtržnictví (10,8 %).

V případě mládeže byla mediace nejvíce zastoupena u provinění/činu jinak trestného výtržnictví (18,4 %), krádeže (17,6 %) a poškození cizí věci (15,4 %).

Graf 12 – Struktura případů, u kterých proběhla v roce 2023 mediace

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů všech věkových kategorií (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

4.5 Restorativní skupinové konference

Restorativní skupinová konference je jednání, kterého se mimo pachatele a oběti účastní také další osoby. Mohou to být osoby blízké oběti či pachateli, jejich rodinní příslušníci, zákonní zástupci nebo zástupci komunity, kteří byli trestným činem dotčeni. Restorativní skupinová konference umožňuje účastníkům v bezpečném prostředí prodiskutovat skutečný dopad trestného činu na jejich životy. Hlavním cílem restorativní skupinové konference je umožnit osobám, které čin ovlivnil, zapojit se do dialogu, prodiskutovat, co se skutečně stalo, a pokusit se napravit způsobenou újmu.

Restorativní skupinovou konferenci řídí facilitátor. Nejčastěji je restorativní skupinová konference realizována v případech dětí mladších 15 let a mladistvých.

Počet restorativních skupinových konferencí se pohybuje řádově v jednotkách případů ročně (viz tabulka č. 5). V roce 2023 jich bylo v celé ČR realizováno celkem 57, jednalo se o nárůst o 111,1 % ve srovnání s rokem 2022.

Tabulka 5 – Počet realizovaných skupinových konferencí

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	0	0	0	1	2
Středočeský kraj	0	2	0	0	1
Jihočeský kraj	4	0	1	5	13
Západočeský kraj	0	0	0	1	10
Severočeský kraj	2	0	0	0	12
Východočeský kraj	0	0	0	0	1
Jihomoravský kraj	1	0	4	2	11
Severomoravský kraj	3	5	4	18	7
ČR	10	7	9	27	57

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Pozn.: V roce 2022 došlo ke změně metodologie výkaznictví u mediací – do statistiky se zahrnují i případy, kdy bylo provedeno více restorativních skupinových konferencí u jednoho pachatele v jednom dni.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

5 Spolupráce s oběťmi trestných činů

5.1 Popis agendy spolupráce s oběťmi

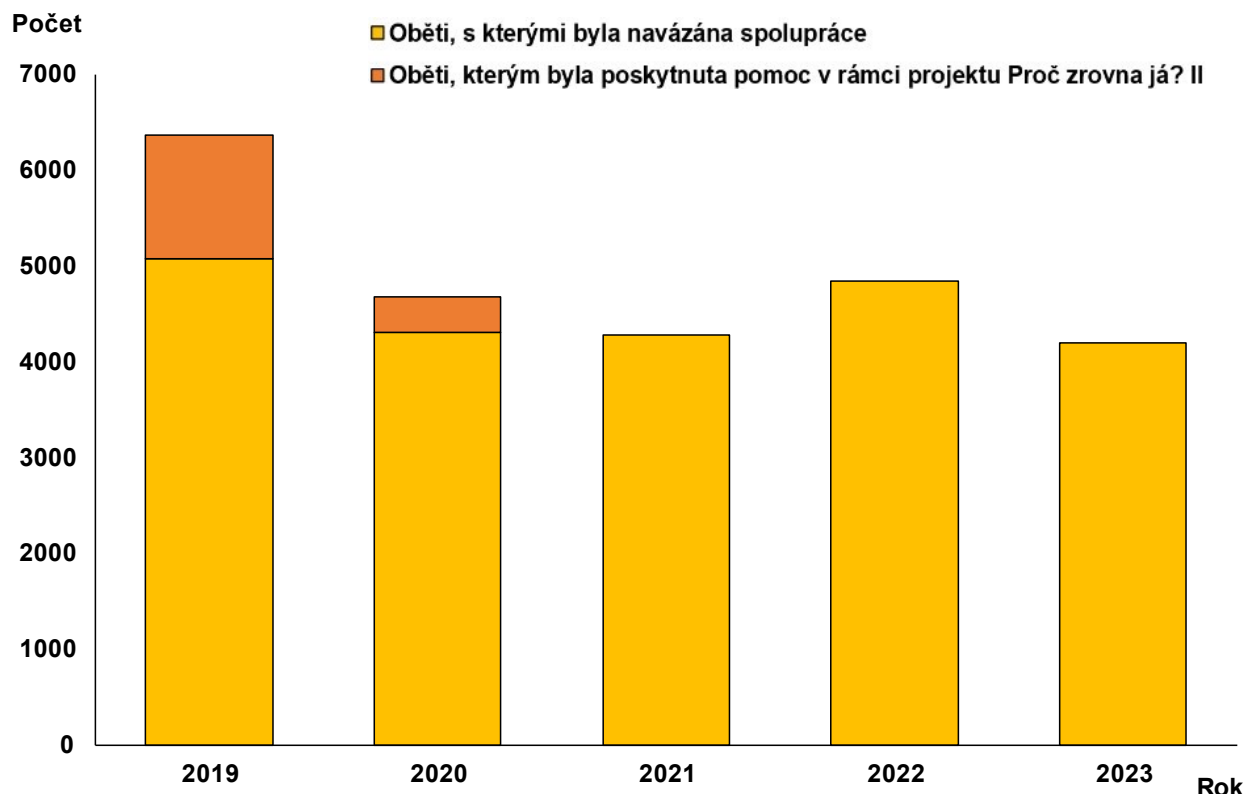
Práce s oběťmi je nedílnou součástí činností probačních pracovníků. Vychází z principů restorativní justice, jejímž cílem je posílit pocit bezpečí a integrity oběti, vést pachatele k odčinění způsobené újmy a narovnat a obnovit mezilidské vztahy narušené protiprávním jednáním pachatele. Probační a mediační služba je dle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů subjektem, který poskytuje obětem právní informace a restorativní programy. Pracovníci Služby poskytují obětem pomoc, psychosociální podporu a informace týkající se průběhu trestního řízení a možnosti uplatnění nároku na náhradu škody.

5.2 Vývoj spolupráce s oběťmi v ČR

Probační a mediační služba ročně zahájí spolupráci s 4–7 tisíci obětí trestných činů. S celkem nejvyšším počtem obětí byla ve sledovaném období spolupráce zahájena v roce 2019, kdy byla pomoc a podpora poskytnuta 6 370 obětem. V roce 2020 došlo k poklesu tohoto počtu na 4 678 nově zahájených spoluprací. V roce 2021 počet obětí, se kterými Probační a mediační služba zahájila spolupráci, opět poklesl (viz graf č. 13). V roce 2022 byla spolupráce zahájena s 4 843 oběťmi. V roce 2023 došlo k mírnému poklesu počtu obětí, kdy byla pomoc a podpora poskytnuta 4 200 obětem. Ve srovnání s rokem 2022 tak došlo k poklesu o 13,5 %. Počty obětí, se kterými byla v roce 2023 zahájena spolupráce však nedosáhly na počty z let 2019 a 2020. To je mimo jiné způsobeno zejména ukončením projektu Proč zrovna já? II. Tento projekt byl realizován od července 2016 do konce června 2020 a poskytoval komplexní poradenství pro oběti trestných činů ve vybraných lokalitách.

Poradci pro oběti trestných činů v projektu Proč zrovna já? II spolupracovali s největším počtem obětí v roce 2019. Jednalo se o 1 299 obětí. Celkově poskytl projekt v rámci svého fungování pomoc a podporu 4 278 obětem.

Graf 13 – Počet obětí, se kterými Probační a mediační služba zahájila spolupráci

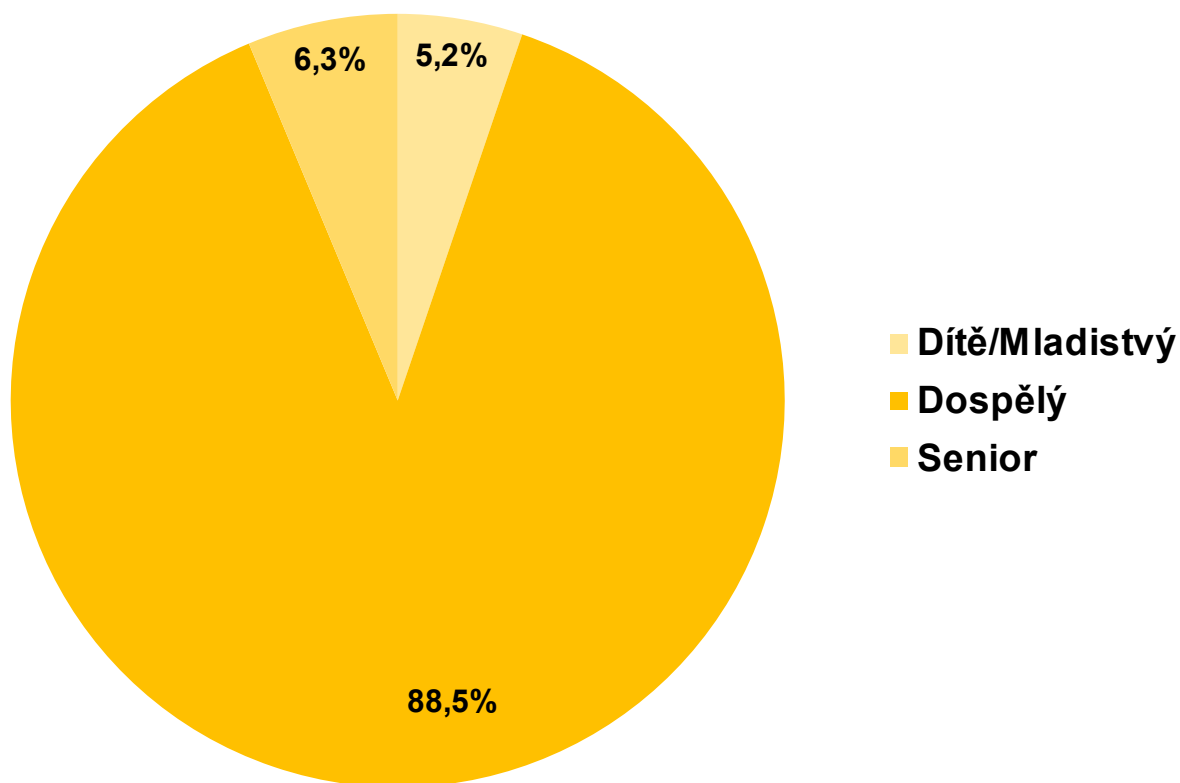
Zdroj dat: Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2019–2023
Evidence projektu Proč zrovna já? II 2019–2020

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

5.3 Struktura obětí trestných činů podle věkových skupin

V roce 2022 zahájila Probační a mediační služba spolupráci s 4 200 oběťmi trestné činnosti. Ve většině případů (88,5 %) se jednalo o dospělé oběti. Oběti-senioři tvořili 6,3 % obětí (264) a děti a mladiství 5,2 % (219) (viz graf č. 15).

Graf 15 – Struktura obětí trestných činů dle věku v roce 2023

Zdroj dat: Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2023

Pozn.: Bez obětí zapojených do projektu Proč zrovna já? II

6 Dohledy

6.1 Popis dohledů

Dohled jako sankce nebo opatření je ukládán v případech, kdy je nutná kontrola chování a podpora resocializace odsouzeného. Probační pracovník v rámci uloženého dohledu kontroluje plnění podmínek dohledu a uložených přiměřených povinností a omezení a vedení řádného života. Poskytuje pachateli potřebnou intervenci v podobě odborného vedení a pomoci. Dohled probíhá zejména formou osobních konzultací probačního pracovníka s pachatelem na středisku Služby, které jsou doplňovány návštěvami pachatele v místě jeho bydliště.

V případě porušení podmínek dohledu může soud rozhodnout např. o přeměně podmíněně odloženého trestu v trest odnětí svobody (u podmíněného odsouzení s dohledem), vykonání zbytku nepodmíněného trestu (v případě podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody) nebo o maření výkonu úředního rozhodnutí (u dohledu nahrazujícího ochranné léčení). Mladistvým je možné mimo trestní opatření s dohledem uložit i výchovné opatření dohled probačního úředníka. Dětem mladším 15 let je pak možné uložit opatření dohledu.

Specifickou skupinu dohledů tvoří dohledy v rámci nahrazení vazby. Zde se nejedná o výkon trestní sankce, ale o institut nahrazující vazbu. V těchto případech není délka dohledu předem stanovena a dohled je realizován, dokud trvají vazební důvody.

Součástí této kapitoly nejsou dohledy, které byly doloženy v rámci výkonu jiné sankce (např. dohled u obecně prospěšných prací, u podmíněného zastavení trestního stíhání atd.).

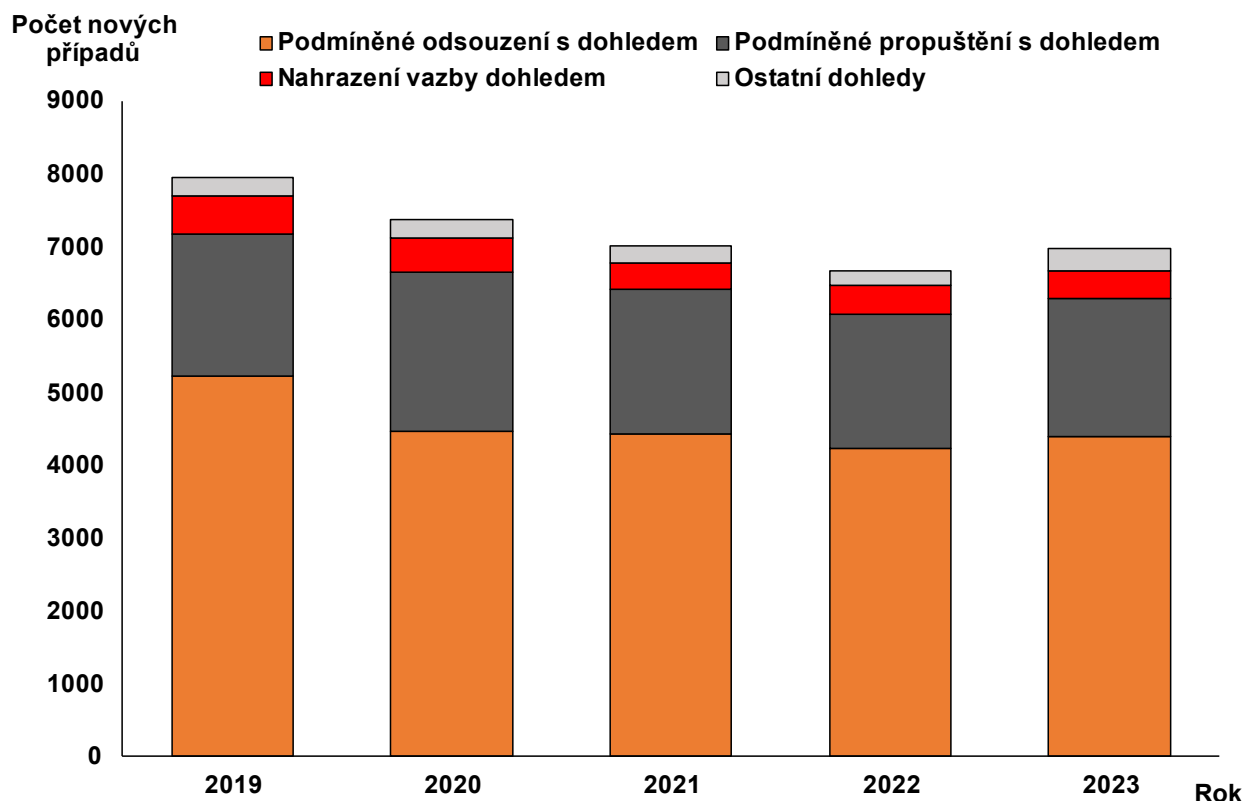
6.2 Vývoj dohledů v ČR

Dohledy tvoří spolu s obecně prospěšnými pracemi nejčastější typ sankcí, kterou probační pracovníci každoročně kontrolují. Již od vzniku Probační a mediační služby se agenda dohledů pravidelně zvyšuje. Před rokem 2004 se počty uložených dohledů pohybovaly na hranici 4 tisíců případů ročně. V roce 2010 už dosahovaly přibližně 6 tisíců případů. Dnes se již jejich počty pohybují kolem hodnoty 7–8 tisíců dohledů.

Nejvyšší roční přírůstek byl za posledních 5 let zaznamenán v roce 2019, kdy napadlo celkem 7 944 dohledů. Od té doby se u agendy dohledů projevuje postupný klesající trend (viz graf č. 16). V roce 2020 došlo k poklesu počtu nových dohledů o 7, % ve srovnání s rokem 2019. V roce 2021 byl pokles vyšší – činil 5 % ve srovnání s rokem 2020. V roce 2022 následoval další pokles v počtu nových dohledů o 4,8 % ve srovnání s rokem 2021. V roce 2023 bylo celkem zaevidováno 6 977 nových dohledů. Bylo to o 308 případů více než v roce 2022. Jednalo se o nárůst o 4,6 % oproti roku 2022.

Z počtu 6 977 nových dohledů v roce 2023 se 314 dohledů týkalo agendy mládeže. U mladistvých pachatelů bylo početně nejvíce zastoupeno podmíněné odsouzení s dohledem (148 případů) a výchovné opatření dohledu (48 případů). V případech dětí mladších 15 let napadlo celkem 161 spisů s uloženým opatřením dohled probačního úředníka.

Graf 16 – Počet nových dohledů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Jak je vidět na grafu č. 16, dlouhodobě největší část dohledů tvoří dohledy nad podmíněně odsouzenými pachateli. V roce 2023 napadlo celkem 4 380 těchto dohledů (62,8 % z celkového počtu dohledů).

Druhou nejčetnější kategorií dohledů tvoří dohledy nad podmíněně propuštěnými pachateli. Nejvíce těchto dohledů napadlo v roce 2020, kdy se jednalo o 2 179 nově uložených dohledů. V roce 2023 napadlo celkem 1 912 dohledů nad podmíněně propuštěnými pachateli. Oproti roku 2022 se jednalo o nárůst o 4 %. V roce 2023 tvořily dohledy nad podmíněně propuštěnými pachateli 27,4 % z celkového počtu nově uložených dohledů.

Třetí kategorií dohledů tvoří nahrazení vazby dohledem. Počty nových případů v této kategorii v posledních 5 letech kolísaly mezi hodnotami 400–500 nových případů ročně. V roce 2023 napadlo v této kategorii celkem 380 nových dohledů. Oproti roku 2022 nastal v této kategorii pokles o 5,5 %.

Do agendy dohledů dále patří sankce a opatření typu výchovné opatření dohledu, opatření dohledu, podmíněné upuštění od potrestání s dohledem a ostatní dohledy (např. nahrazení ochranného léčení s dohledem), které v roce 2023 tvořily zbylých 305 případů (viz tabulka č. 7). V této kategorii jsou nejpočetněji zastoupeny opatření dohledu u dětí mladších 15 let (celkem 161 případů za rok 2023) a výchovné opatření dohledu u mladistvých (celkem 48 případů za rok 2023).

Tabulka 7 – Počet nových dohledů

Druh dohledu	2019	2020	2021	2022	2023
Podmíněné odsouzení s dohledem	5216	4460	4416	4225	4380
Podmíněné propuštění s dohledem	1948	2179	1989	1838	1912
Nahrazení vazby dohledem	529	482	371	402	380
Ostatní dohledy	251	254	231	204	305
Celkem	7944	7375	7007	6669	6977

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

6.3 Vývoj dohledů v regionech

Trendy přírůstků dohledů se na úrovni jednotlivých soudních krajů v posledních 5 letech výrazně neměnily (viz graf č. 17). Nejvíce dohledů přibýlo každý rok v Praze a v krajích Severočeském a Středočeském. Nejméně dohledů napadlo každý rok v kraji Jihočeském.

Rostoucí trend přírůstků dohledů se za poslední rok projevil téměř ve všech krajích. Výjimku tvořil pouze Západočeský kraj, kde se počet nových dohledů v roce 2023 klesl o 5,1 % v porovnání s rokem 2022. Největší pokles v počtu nových dohledů nastal za posledních 5 let v Severočeském kraji. V roce 2023 napadlo v Severočeském kraji o 19,3 % dohledů méně než v roce 2019 (viz tabulka č. 8).

V roce 2023 došlo ve všech krajích kromě Západočeského ke zvýšení přírůstku dohledů oproti předchozímu roku. Nejvíce se počet nových dohledů zvýšil v Jihočeském kraji, a to o 10,6 %. Ve Středočeském kraji se projevil největší meziroční nárůst v absolutních číslech. V roce 2023 napadlo v Středočeském kraji o 96 dohledů více než v roce 2022. Klesající trend nových dohledů se v roce 2023 projevil pouze v Západočeském kraji. Jednalo se o pokles nových dohledů o 5,1 % v porovnání s rokem 2022.

Nejvíce dohledů napadlo v roce 2023 v Severočeském kraji. Jednalo se o 1 281 dohledů. Nejméně jich napadlo v kraji Jihočeském, a to 501 dohledů.

Tabulka 8 – Počet nových dohledů v soudních krajích

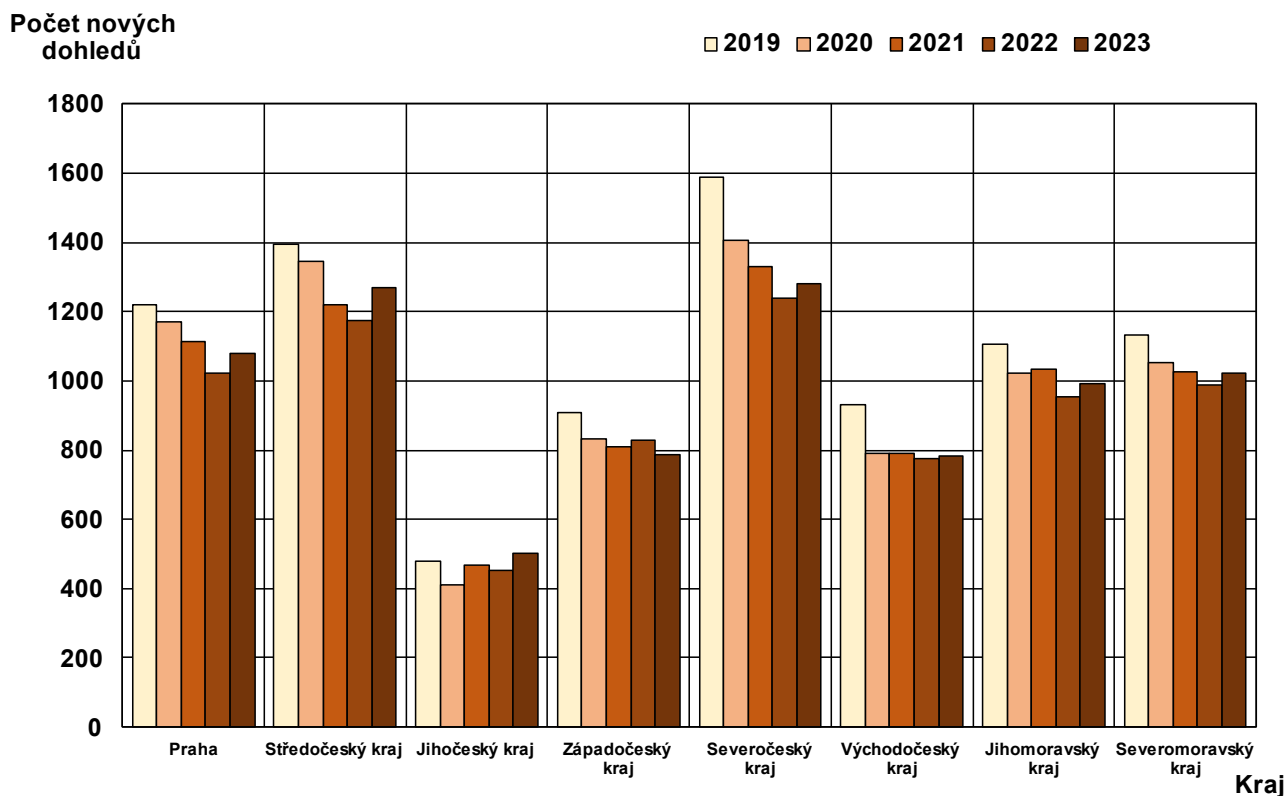
Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	1218	1172	1112	1023	1079
Středočeský kraj	1393	1344	1218	1173	1269
Jihočeský kraj	480	412	466	453	501
Západočeský kraj	908	831	809	828	786
Severočeský kraj	1588	1407	1330	1238	1281
Východočeský kraj	930	789	791	777	783
Jihomoravský kraj	1107	1023	1033	955	991
Severomoravský kraj	1133	1053	1025	990	1022
ČR	7944	7375	7007	6669	6977

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 17 – Počet nových dohledů v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

6.4 Struktura dohledů podle délky zkušební doby

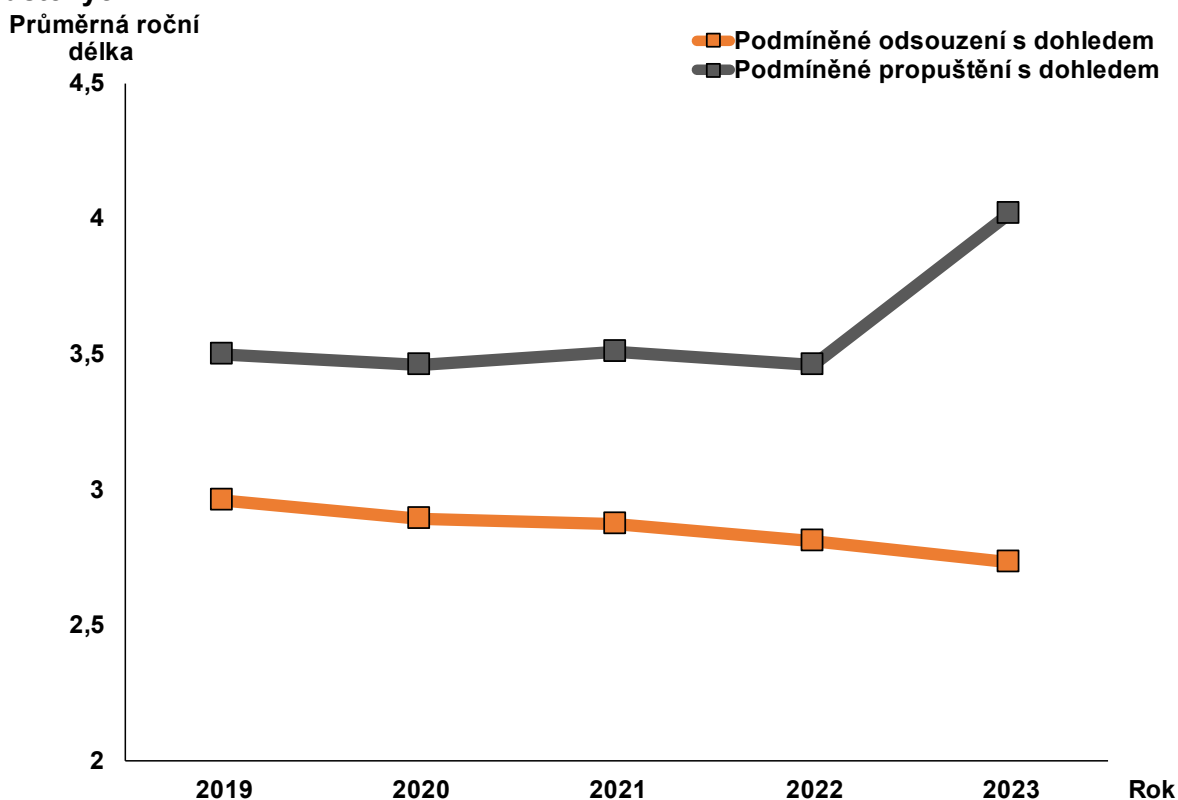
U podmíněného odsouzení může být dohled uložen v sazbě od 1 do 5 let. U mladistvých může být dohled uložen v rozmezí 1–3 let. Soud však může rozhodnout o prodloužení zkušební doby až na 5 let.

Dohled u podmíněného propuštění může být stanoven v délce maximálně 7 let. U mladistvých může být dohled uložen v maximální možné délce 5 let.

Průměrná roční délka dohledů u podmíněně odsouzených každoročně mírně klesá (viz graf č. 18). Od roku 2019 poklesla z hodnoty 3 let na hodnotu 2,7 let v roce 2023. V letech 2019–2023 činila průměrná délka zkušební doby ze všech uložených dohledů u podmíněně odsouzených 2,9 let.

U podmíněně propuštěných byla průměrná délka přibližně o roku vyšší – činila 4 roky. Medián za období 2019–2023 činil 3 roky, a to shodně u podmíněně propuštěných i podmíněně odsouzených pachatelů.

Graf 18 – Vývoj průměrné délky zkušební doby u podmíněně odsouzených a podmíněně propuštěných

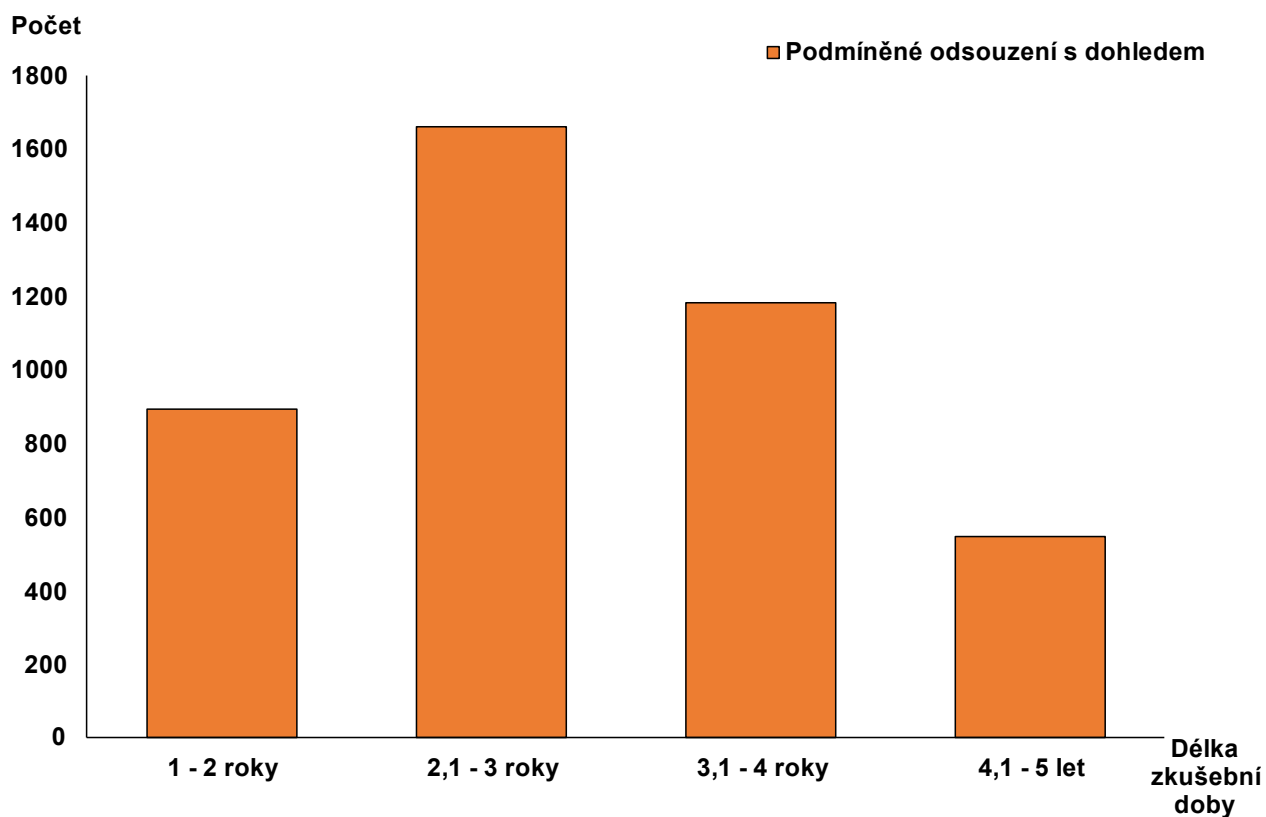
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Graf zobrazuje vývoj zkušební doby u věkových kategorií dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Délka zkušební doby u podmíněně odsouzených s dohledem v roce 2023 byla nejčastěji ukládána ve skupině od 2,1 do 3 let (38,8 % případů). Jak vyplývá z grafu č. 19, druhou nejčetnější skupinou byla kategorie s délkou zkušební doby od 3,1 do 4 let. Nejméně pak byly ukládány tresty ve skupině se zkušební dobou od 4,1 do 5 let.

Graf 19 – Délka zkušební doby u podmíněně odsouzených v roce 2023

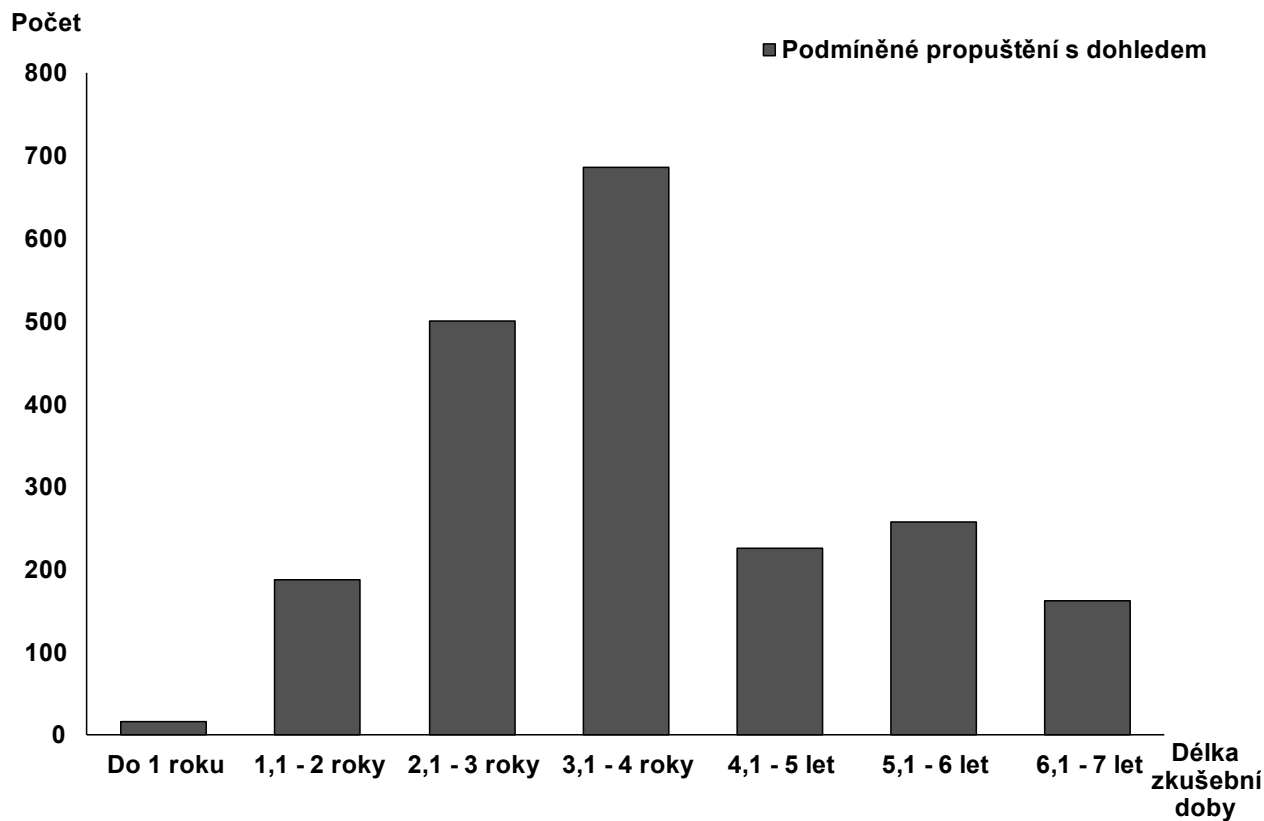
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mládež.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

U podmíněně propuštěných pachatelů byla díky zákonnému rozsahu zkušební doby až do 7 let délka v roce 2023 v průměru vyšší. Nejčetnější skupinou byla skupina se zkušební dobou 3,1 až 4 roky (33,7 %). Nejméně byly ukládány tresty ve skupině se zkušební dobou do 1 roku (viz graf č. 20).

Graf 20 – Délka zkušební doby u podmíněně propuštěných v roce 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

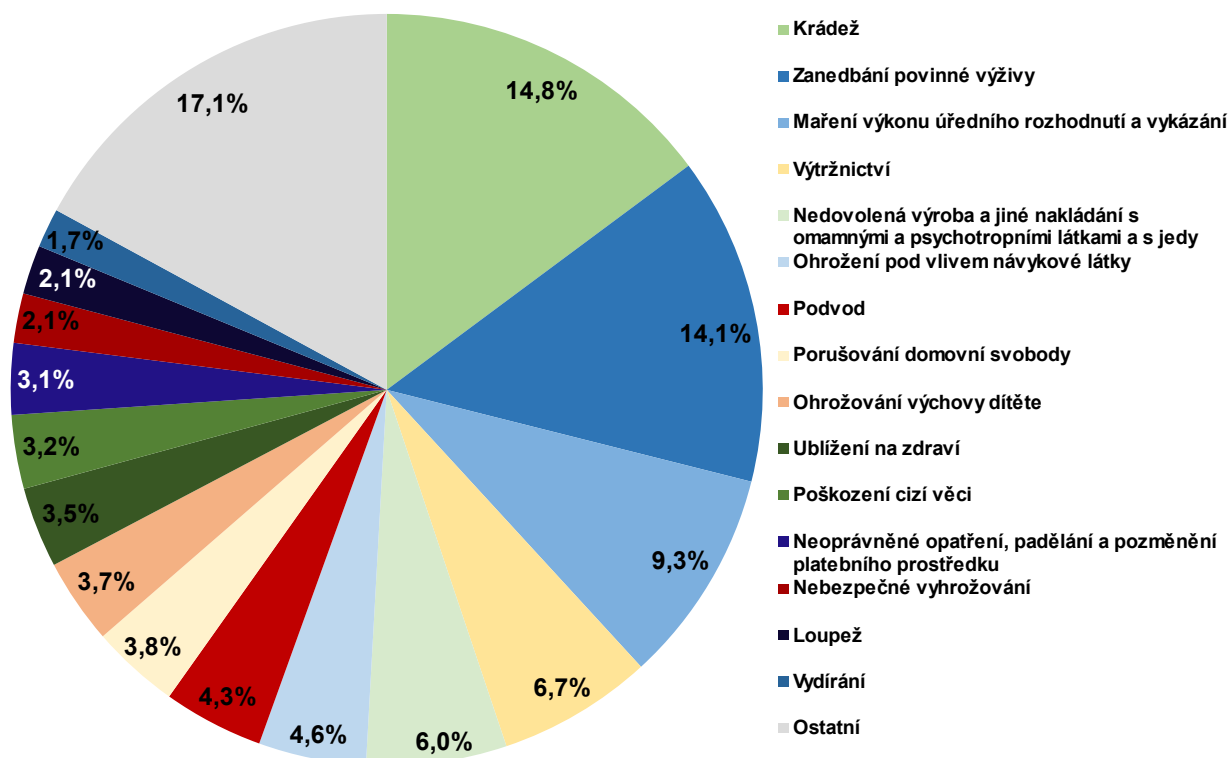
6.5 Struktura trestné činnosti u podmíněného odsouzení s dohledem

Strukturu trestné činnosti u podmíněného odsouzení s dohledem zachycuje graf č. 21. U podmíněně odsouzených pachatelů s dohledem byl v roce 2023 nejčastěji zastoupený trestný čin krádeže (14,8 %). Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly zanedbání povinné výživy (14,1 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (9,3 %), maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (9,3 %) a výtržnictví (6,7 %).

U dospělých pachatelů kopírovala struktura trestné činnosti celkovou strukturu. Nejvíce byly u dospělých pachatelů zastoupeny trestné činy krádež (15 %) a zanedbání povinné výživy (14,7 %). Dalšími v pořadí pak byly trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (9,6 %), výtržnictví (6,5 %) a nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (6,2 %).

Struktura trestné činnosti se lišila u podmíněně odsouzených mladistvých pachatelů. Nejvíce u nich bylo zastoupeno provinění loupeže (17,7 %). Druhé v pořadí činy krádež, která tvořila 11,4 % ze všech případů. Následující v pořadí pak bylo výtržnictví (10,5 %) a porušování domovní svobody (7,2 %).

Graf 21 – Struktura trestné činnosti u podmíněně odsouzených s dohledem za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

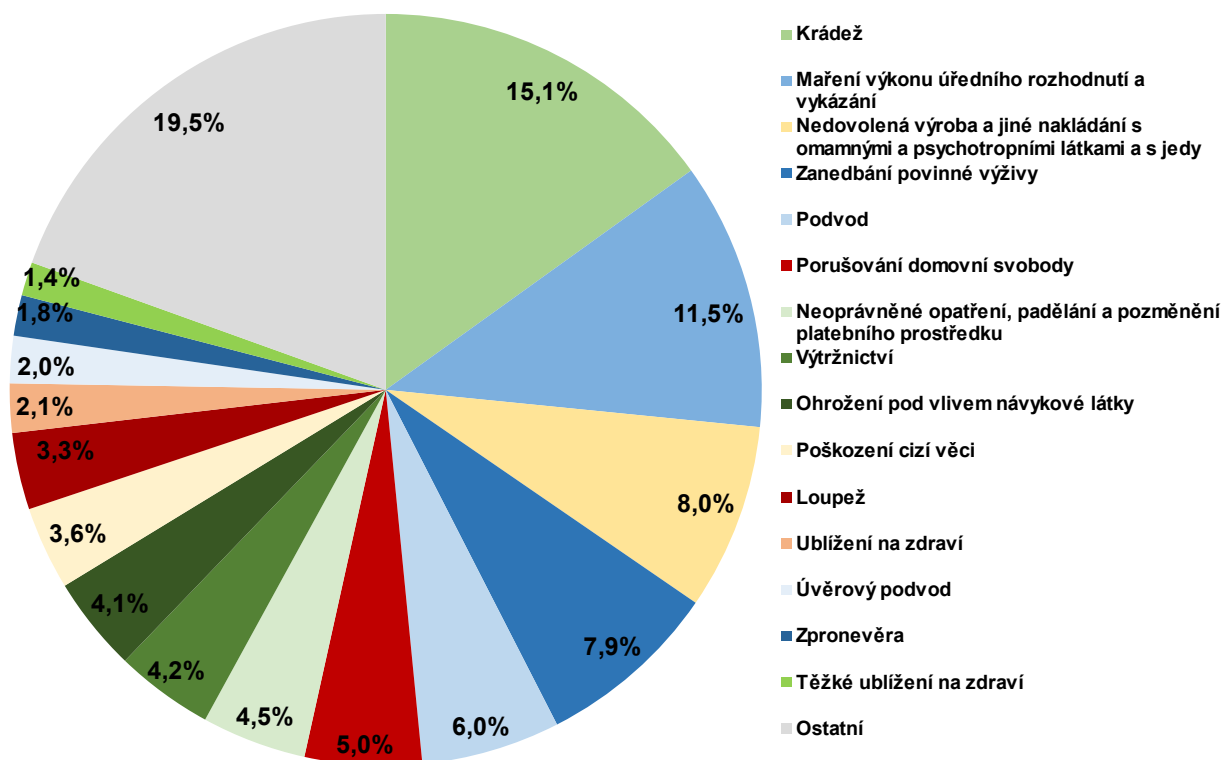
6.6 Struktura trestné činnosti u podmíněného propuštění s dohledem

Strukturu trestné činnosti u podmíněného propuštění s dohledem zobrazuje graf č. 22. U podmíněně propuštěných pachatelů s dohledem dominovala v roce 2023 trestná činnost krádeže (15,1 %). V 11,5 % případů pak byl zastoupen trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, a v 8 % trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. V 7,9 % případů se pak objevil trestný čin zanedbání povinné výživy.

U dospělých kopírovala struktura trestné činnosti celkovou strukturu.

V případech podmíněně propuštěných mladistvých pachatelů s dohledem v roce 2023 byly zastoupeny trestné činy krádež (33,3 %), loupež (33,3 %) a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (33,3 %), jednalo se jen o 3 případy.

Graf 22 – Struktura trestné činnosti u podmíněně propuštěných s dohledem za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

7 Obecně prospěšné práce

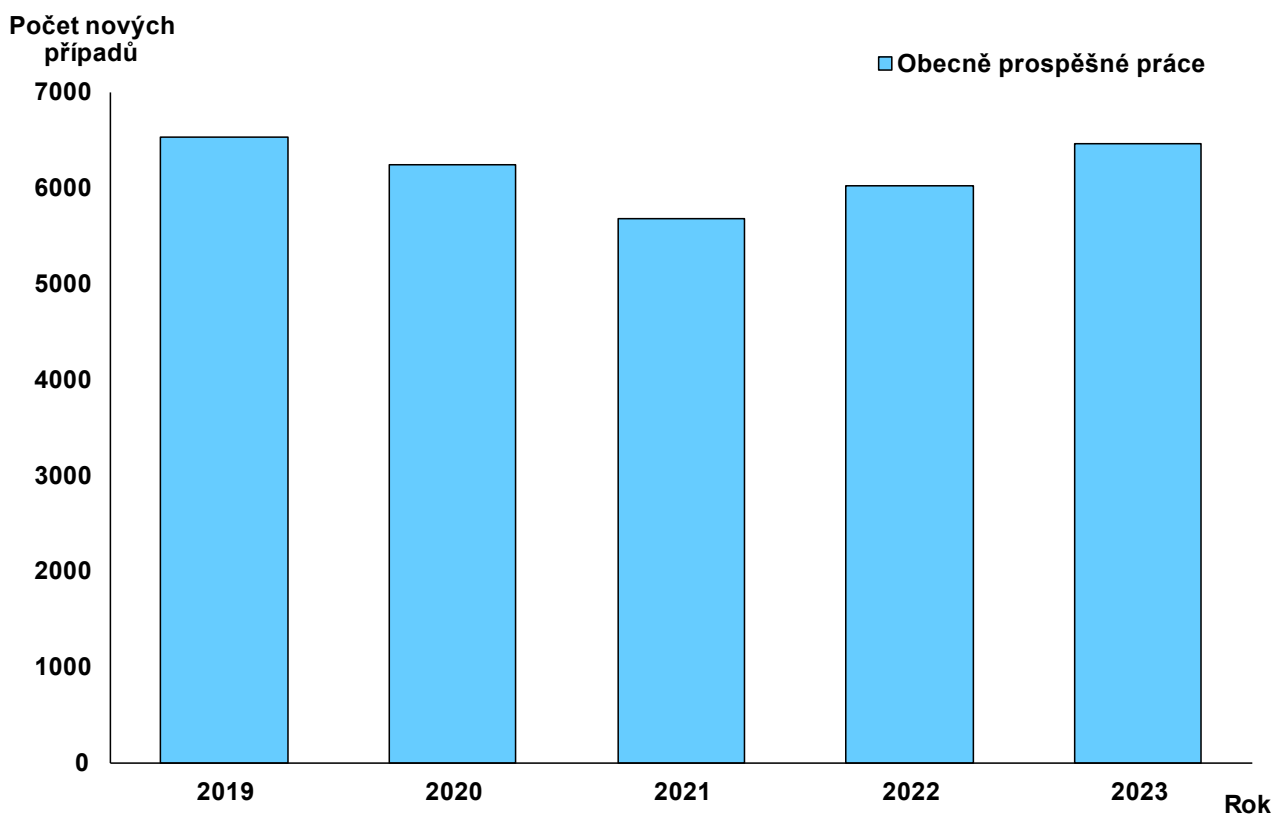
7.1 Popis obecně prospěšných prací

Obecně prospěšné práce jsou jedním z nejčastěji ukládaných alternativních trestů. Jsou ukládány v rozmezí 50–300 hodin u dospělých pachatelů a 50–150 hodin u mladistvých pachatelů. Tento trest musí odsouzený vykonat osobně, bezplatně a ve svém volném čase nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den nástupu výkonu tohoto trestu. Typickými příklady prací, které jsou v rámci tohoto trestu vykonávány, jsou: údržba veřejných prostranství, úklid a údržba veřejných budov a komunikací či jiná činnost ve prospěch obcí, státních nebo jiných obecně prospěšných institucí.

7.2 Vývoj obecně prospěšných prací v ČR

Roční přírůstky nových případů obecně prospěšných prací dosahují ve sledovaném období 6–7 tisíc. V letech 2020 a 2021 můžeme pozorovat klesající trend počtu nových případů obecně prospěšných prací (viz graf č. 23). V roce 2020 se jednalo o pokles o 4,6 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 byl pokles ještě vyšší – činil 9,6 % v porovnání s rokem 2020. V roce 2023 byl soudem uložen trest obecně prospěšných prací v celkem 6 458 případech. Oproti roku 2022 se jednalo o nárůst o 7,3 %. Z počtu 6 458 se ve 232 případech (3,6 %) jednalo o uložené trestní opatření u mladistvých pachatelů.

Graf 23 – Počet nových případů obecně prospěšných prací

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

7.3 Vývoj obecně prospěšných prací v soudních krajích

Z pohledu krajů zaznamenává pravidelně nejvyšší přírůstky tohoto trestu Severomoravský kraj (viz graf č. 24). Další kraje s početnými přírůstky trestu obecně prospěšných prací jsou Severočeský a Jihomoravský kraj. V ostatních krajích se roční přírůstky pohybují pod 800 ročně uložených trestů. Nejméně obecně prospěšných prací každý rok napadne v Jihočeském a Východočeském soudním kraji. Právě v Jihočeském kraji se za posledních 5 let objevil nejnižší přírůstek tohoto trestu.

V krajích Jihomoravském a Severomoravském se ve sledovaném období projevil rostoucí trend počtu nově uložených obecně prospěšných prací. V krajích Jihočeském, Severočeském a Východočeském nastal výkyv v roce 2021 – jinak se v těchto krajích pohybují přírůstky obecně prospěšných prací na stabilní úrovni. V Praze a Západočeském kraji se počty nových případů obecně prospěšných prací v posledních 5 letech výrazně neměnily a pohybovaly se okolo přírůstku 600 nových případů ročně.

V roce 2023 došlo ve všech krajích kromě Středočeského a Severočeského k nárůstu přírůstku obecně prospěšných prací v porovnání s rokem 2022. Nejvyšší nárůst přitom nastal v kraji Jihomoravském. Jednalo se o nárůst o 18,2 % ve srovnání s rokem 2022, v absolutních číslech napadlo o 167 obecně prospěšných prací více než v roce 2022. V roce 2023 nastal pokles v přírůstku počtu obecně prospěšných prací v krajích Středočeském a Severočeském. Jednalo se však o relativně nízký pokles – v případě Středočeského kraje se jednalo o pokles o 0,5 % a v případě kraje Severočeského se jednalo o pokles o 0,4 % oproti roku 2022.

V roce 2023 napadlo nejvíce trestů obecně prospěšných prací v soudních krajích Severomoravském a Severočeském. V Severomoravském kraji to bylo 1 424 nových trestů. Nejméně nových případů obecně prospěšných prací napadlo ve Východočeském kraji, který v roce 2023 zaevidoval 504 nových případů.

Tabulka 9 – Počet nových případů obecně prospěšných prací v soudních krajích

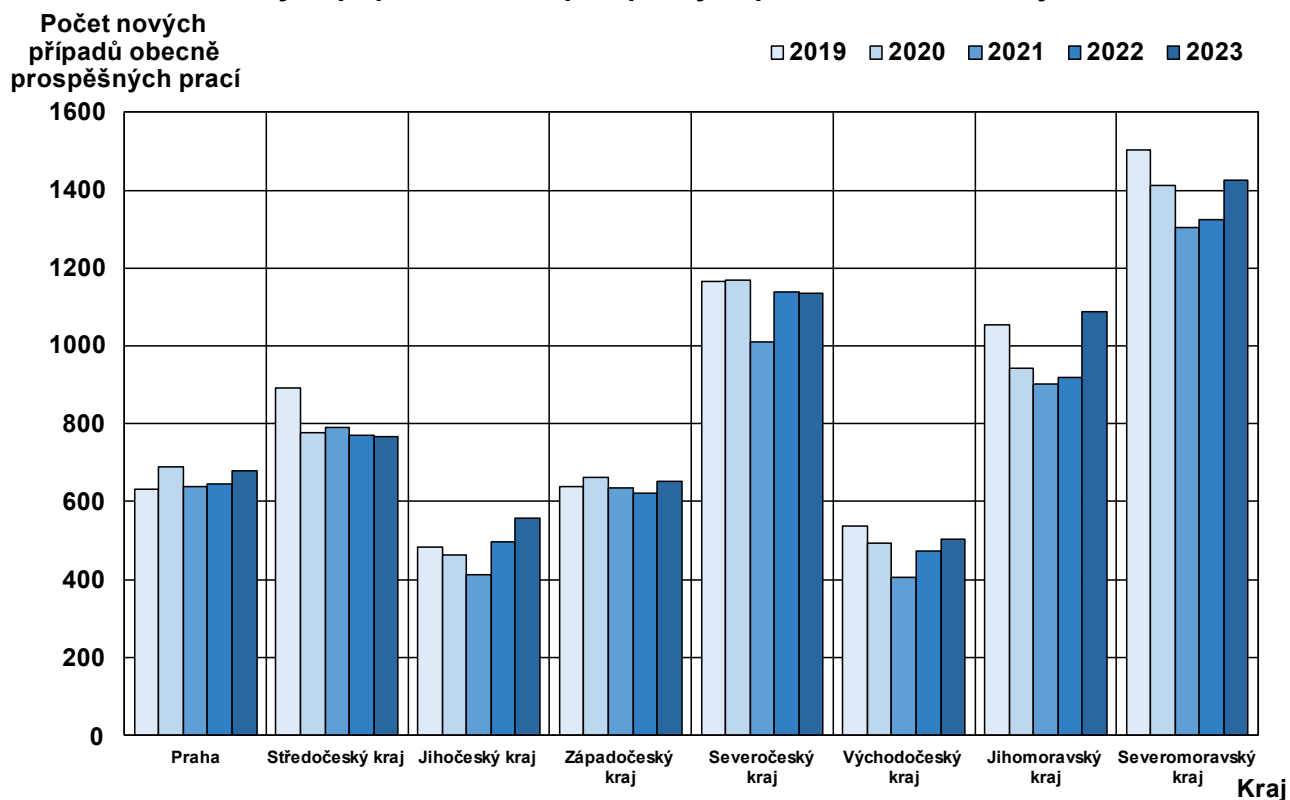
Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	632	690	638	646	680
Středočeský kraj	891	776	790	771	767
Jihočeský kraj	483	462	412	497	556
Západočeský kraj	637	662	635	621	652
Severočeský kraj	1164	1168	1009	1139	1135
Východočeský kraj	538	492	407	472	504
Jihomoravský kraj	1054	944	901	920	1087
Severomoravský kraj	1504	1411	1304	1324	1424
ČR	6536	6237	5677	6019	6458

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 24 – Počet nových případů obecně prospěšných prací v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

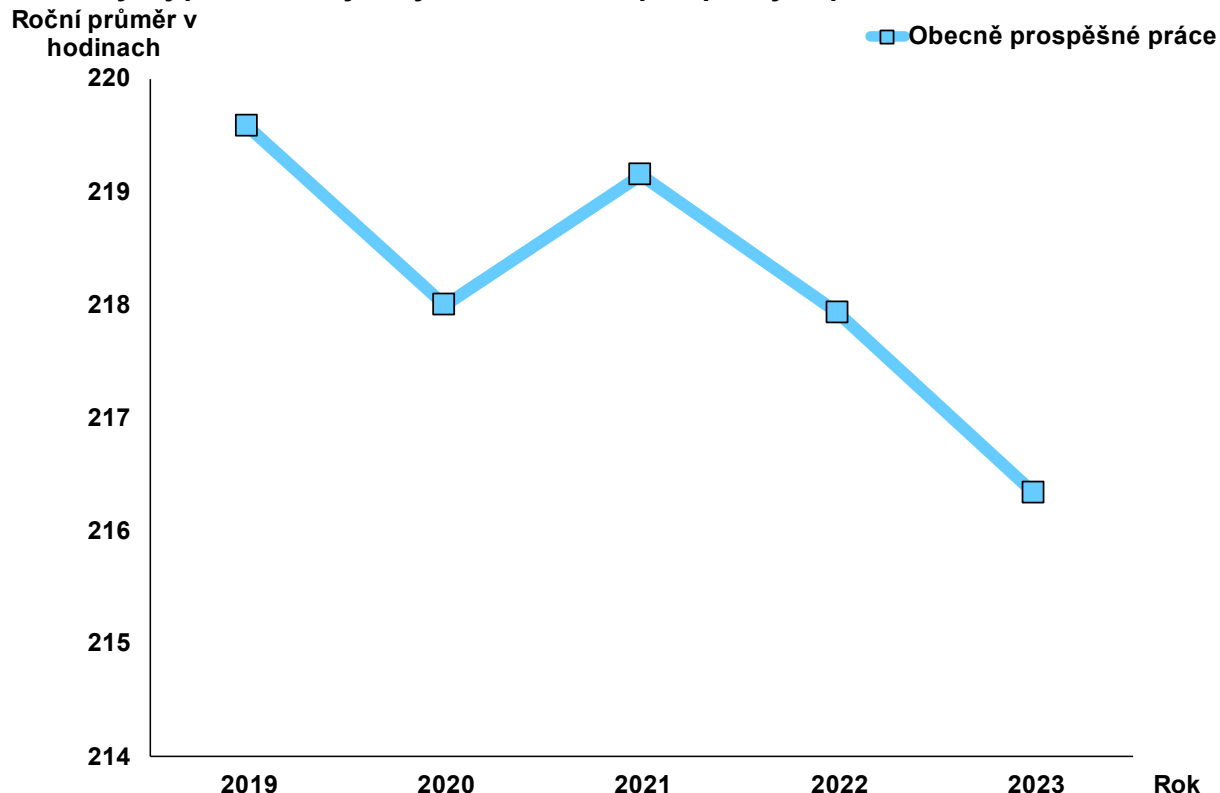
Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

7.4 Struktura obecně prospěšných prací podle výměry trestu

Trest obecně prospěšných prací bývá dlouhodobě ukládán spíše v horní hranici zákonné výměry. Za období 2019–2023 činila průměrná výměra ze všech uložených případů obecně prospěšných prací 218,8 hodin. Nejnižší průměr byl v daném období zaznamenán v roce 2023, a to 216,3 hodin (viz graf č. 25). Medián v daném období činil 220 hodin. Průměrná výměra trestů za období 2019–2023 činila u dospělých pachatelů 223 hodin.

Graf 25 – Vývoj průměrné výměry trestu obecně prospěšných prací

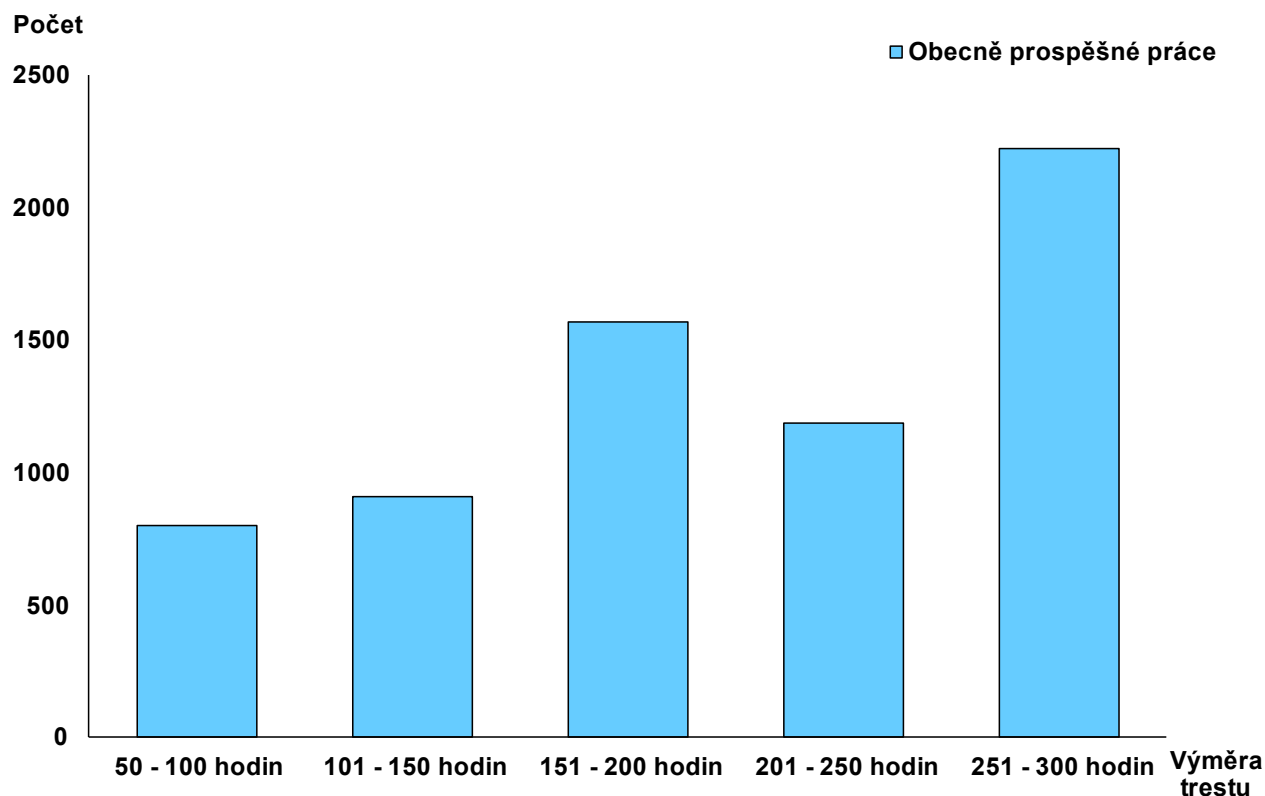
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Graf zobrazuje vývoj výměry u věkových kategorií dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Rok 2023 se od předchozích let ve výměře trestu neodlišoval. Trendy v délce výměry zůstaly stejné. V roce 2023 byla průměrná výměra obecně prospěšných prací u všech pachatelů 216,3 hodin. Medián činil 220 hodin. Nejčastěji byl v roce 2023 pachatelům uložen trest obecně prospěšných prací ve skupině s rozsahem 251–300 hodin (viz graf č. 26). Druhou nejčtenější byla skupina s výměrou 151–200 hodin. Nejméně často byly ukládány tresty ve skupině s nejnižší možnou výměrou 50–100 hodin.

Graf 26 – Výměra trestu obecně prospěšných prací v roce 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

7.5 Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací

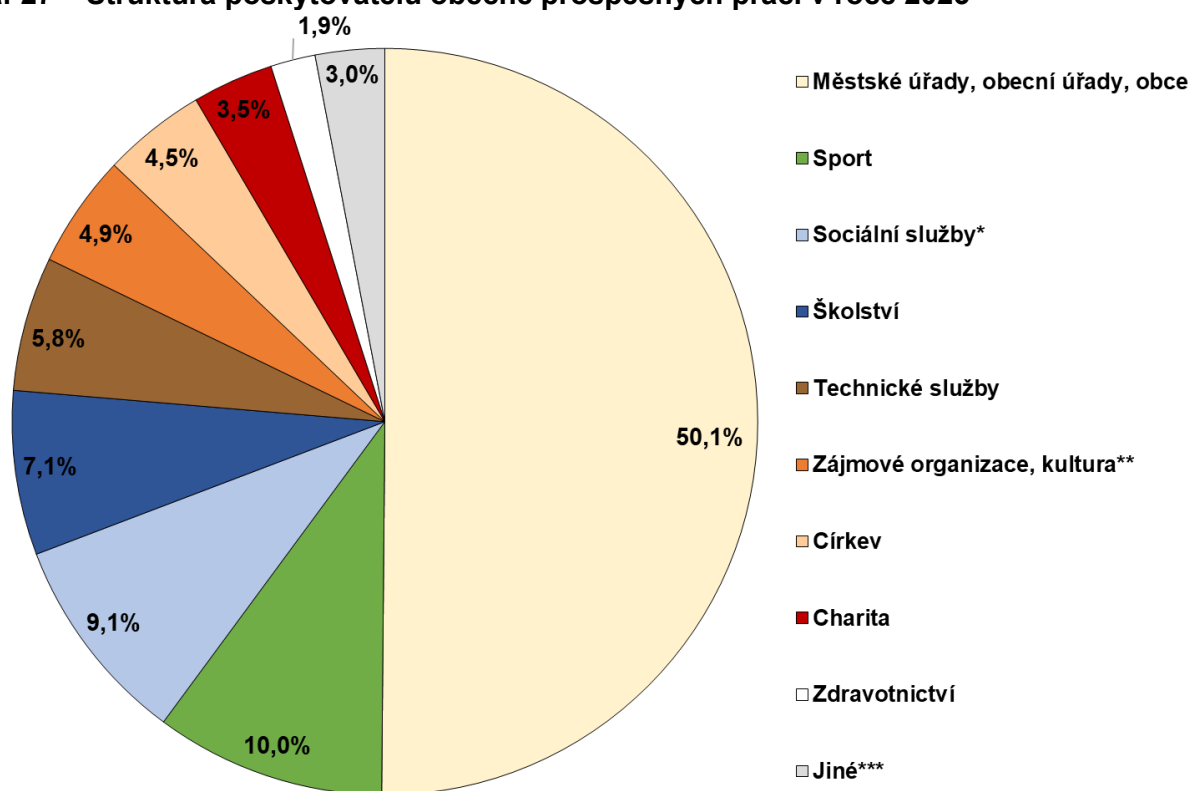
V roce 2023 tvořily největší část poskytovatelů obecně prospěšných prací městské úřady, obecní úřady a obce (viz graf č. 27). Jednalo se o více než polovinu (50,1 %) všech poskytovatelů.

Početně zastoupeny byly také poskytovatelé v oblasti sportu (10 %) a poskytovatelé v oblasti sociálních služeb (9,1 %). Poskytovateli v oblasti sportu jsou zejména tělovýchovné jednoty nebo fotbalové či jiné kluby. V případě poskytovatelů sociálních služeb se jedná zejména o dětské domovy, domovy dětí a mládeže, domovy pro seniory nebo nízkoprahová centra.

Poskytovatelé v oblasti školství se na struktuře poskytovatelů v roce 2023 podíleli 7,1 %. Poskytovatelé v oblasti technických služeb tvořili 5,8 % a poskytovatelé v oblasti zájmových organizací a kultury 4,9 %.

Méně než 5 % se na struktuře poskytovatelů podíleli poskytovatelé z oblastí církve (4,5 %), charity (3,5 %) a zdravotnictví (1,9 %). Ostatní poskytovatelé pak tvořili zbylých 3 %.

Graf 27 – Struktura poskytovatelů obecně prospěšných prací v roce 2023

Zdroj dat: Databáze poskytovatelů OPP

Pozn.: Jedná se pouze o poskytovatele obecně prospěšných prací.

** zejména dětské domovy a domovy dětí a mládeže, domovy pro seniory, nízkoprahová centra, práce se zdravotně postiženými*

*** zejména Junák, volnočasová a kulturní centra*

**** např. dopravní podniky, útulky, ZOO, hřbitovy*

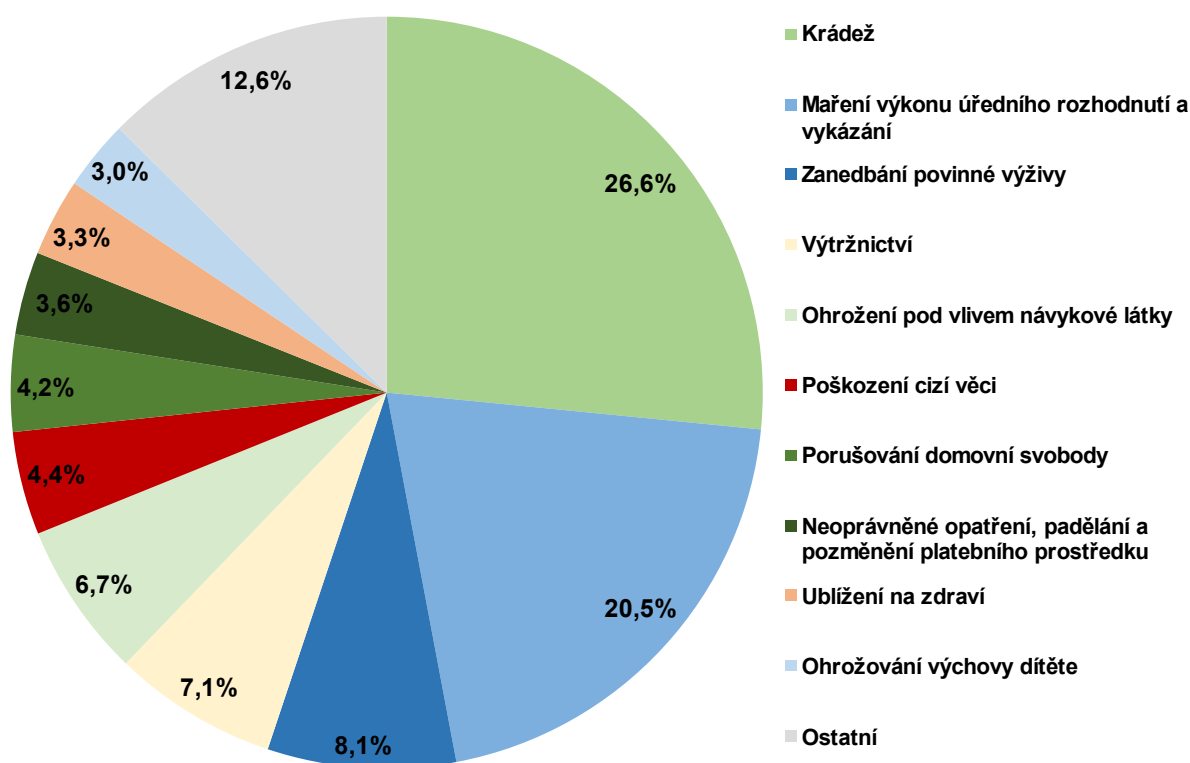
7.6 Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací

V roce 2023 byl v případech, kde byl uložen trest obecně prospěšných prací, nejvíce zastoupený trestný čin krádeže. Jednalo se o 26,6 % případů. Ve 20,5 % případů byl zaznamenán trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V dalších 8,1 % případů se jednalo o trestný čin zanedbání povinné výživy. V 7,1 % případů byl pak zastoupen trestný čin výtržnictví (viz graf č. 28).

U dospělých pachatelů byla nejčastějším trestným činem také krádež (26,9 %). Početně zastoupeny byly i trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (21,0 %) a zanedbání povinné výživy (8,4 %).

U mladistvých pachatelů tvořila více než polovinu struktury trestné činnosti provinění majetkového charakteru. Nejvíce byla zastoupena provinění krádež (19,9 %), výtržnictví (18,8 %) a ublížení na zdraví (12,3 %). Následovalo provinění poškození cizí věci (9,9 %) a provinění maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (8,9 %).

Graf 28 – Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023.

Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

8 Domácí vězení

8.1 Popis domácího vězení

Trest domácího vězení patří k nejpřísnějším alternativním trestům. Trest spočívá v povinnosti pachatele zdržet se v určeném obydlí v soudem stanoveném čase. Pro účely tohoto materiálu řadíme k této agendě kromě samotného trestu domácího vězení i případy, kdy je pachatel podmíněně propuštěný z výkonu trestu odnětí svobody, a zároveň mu je uložena povinnost zdržet se ve stanoveném čase v obydlí (pro účely tohoto textu se tento institut označuje jako povinnost domácího vězení).

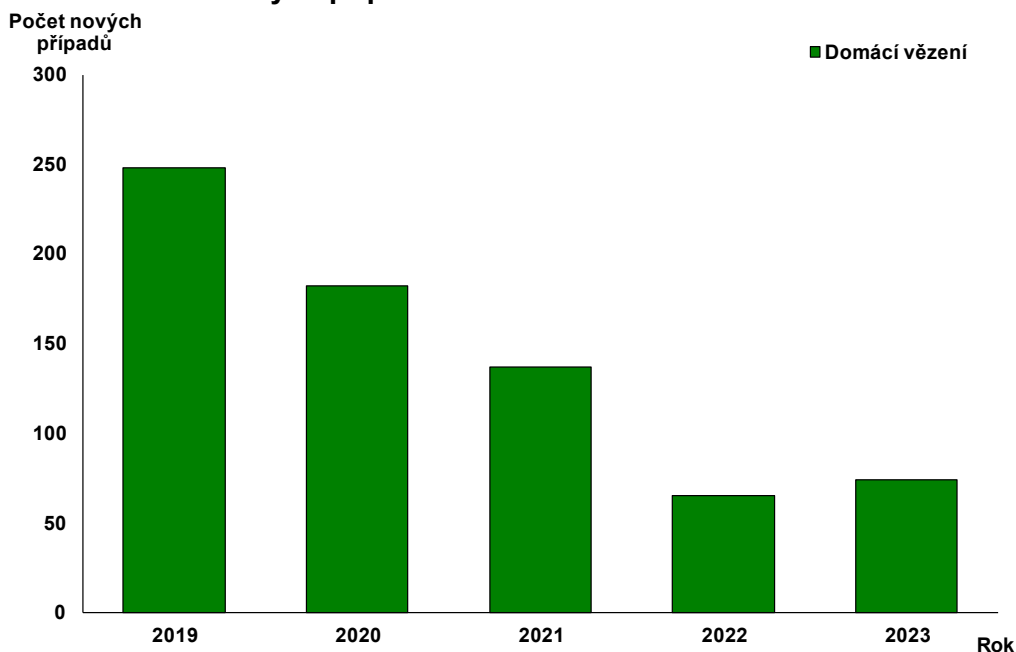
V období od září 2018 do listopadu 2021 byl ke kontrole domácího vězení využíván elektronický monitorovací systém. Z důvodu problémů s dodavatelem tohoto systému však došlo k ukončení jeho provozu. V současnosti probíhá kontrola výkonu tohoto trestu prostřednictvím namátkových kontrol, které vykonávají probační pracovníci.

8.2 Vývoj domácího vězení v ČR

Ročně bývá uloženo 100–200 případů domácího vězení (včetně povinnosti domácího vězení). V roce 2019 bylo domácí vězení uloženo v 248 případech. Jednalo se o nejvyšší počet za posledních 5 let. V roce 2020 došlo k poklesu tohoto počtu. Za celý rok 2020 bylo zaevidováno 182 případů domácího vězení (viz graf č. 29). Od té doby dochází k poklesu nových trestů domácího vězení. Za celý rok 2023 bylo uloženo 74 případů domácího vězení. Oproti roku 2022 se jednalo o nárůst o 15,4 %. Žádné trestní opatření domácího vězení nebylo v roce 2023 uloženo mladistvému pachateli.

Případy podmíněně propuštěných pachatelů s povinností zdržet se ve svém obydlí tvoří pouze malou část z celkového přírůstku. Ročně jich Probační a mediační služba eviduje pouze jednotky. V roce 2023 to byly 3 případy (viz tabulka č. 10).

Graf 29 – Počet nových případů domácího vězení

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet je uveden včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydlí.

Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Tabulka 10 – Počet nových případů domácího vězení

Druh trestu	2019	2020	2021	2022	2023
Trest a trestní opatření domácího vězení	243	173	126	62	72
Podmíněné propuštění s povinností zdržet se v obydlí	5	9	11	3	3
Celkem	248	182	137	65	75

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

8.3 Vývoj domácího vězení v soudních krajích

Největší počet trestů a povinností domácího vězení je každoročně evidován v krajích Severomoravském, Západočeském a Jihomoravském. Nejméně případů domácího vězení napadne každý rok ve Východočeském kraji a v Praze.

K poklesu v počtu nových trestů a povinností domácího vězení došlo v krajích Středočeském, Západočeském, Severočeském a Východočeském. Pokles je v těchto krajích patrný zejména v letech 2021, 2022 a 2023 (viz graf č. 30). V krajích Severomoravském a Jihomoravském se projevil kolísavý trend, kdy shodně v obou krajích došlo v roce 2022 k poklesu počtu nových trestů a povinností. V roce 2023 však i v těchto krajích došlo k nárůstu nových případů v této agendě.

Oproti roku 2019 zaznamenala největší pokles přírůstek trestů a povinností domácího vězení Praha. V roce 2023 se jednalo o pokles o 88,5 % ve srovnání s rokem 2019. Nejvyšší pokles v absolutních číslech pak nastal v Severočeském kraji. V Severočeském kraji bylo v roce 2023 zaevidováno celkem 12 nových trestů a povinností domácího vězení. Bylo to o 43 případů méně než v roce 2019 (viz tabulka č. 11).

V roce 2023 došlo v krajích Středočeském, Západočeském, Severočeském a Východočeském k poklesu počtu nových trestů a povinností domácího vězení ve srovnání s rokem 2022. Nejvýraznější pokles přitom nastal v Středočeském kraji. V tomto kraji dosahoval meziroční pokles více než 20 %. Ve Středočeském kraji napadlo v roce 2023 o 3 případy domácího vězení méně než v roce 2022.

Nejvíce trestů a povinností domácího vězení napadlo v roce 2023 v Severomoravském soudním kraji. Jednalo se o 16 nových případů. Nejméně nových případů domácího vězení bylo v roce 2023 zaevidováno ve Východočeském. Za celý rok byly ve Východočeském kraji uloženy 2 nové případy domácího vězení.

Tabulka 11 – Počet nových případů domácího vězení v soudních krajích

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	26	13	8	2	3
Středočeský kraj	28	22	16	13	10
Jihočeský kraj	23	21	10	4	5
Západočeský kraj	33	14	28	16	15
Severočeský kraj	55	36	30	13	12
Východočeský kraj	15	6	10	3	2
Jihomoravský kraj	34	29	21	5	13
Severomoravský kraj	43	49	25	14	16
CR	248	182	137	65	75

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

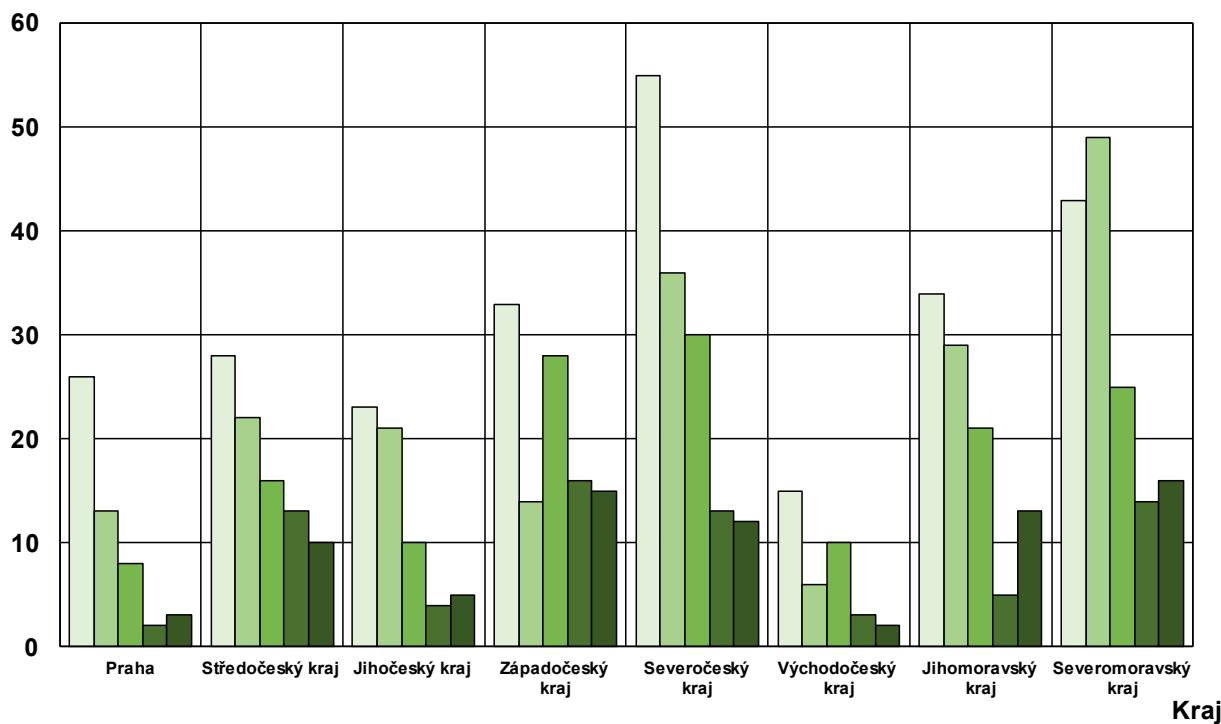
Pozn.: Počet je uveden včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydlí. Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 30 – Počet nových případů domácího vězení v soudních krajích

Počet nových
případů domácího
vězení

2019 2020 2021 2022 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet je uveden včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydli.

Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

8.4 Struktura domácího vězení podle výměry trestu

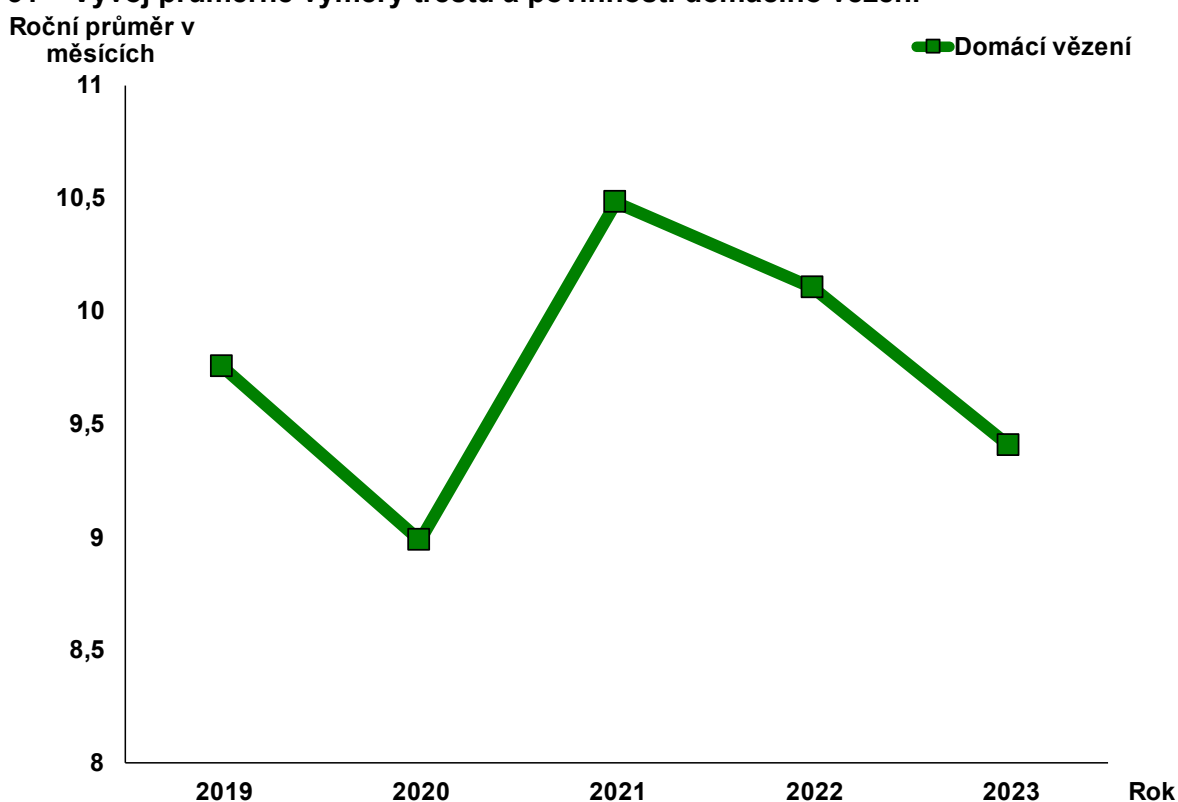
Zákonem stanovená maximální délka trestu domácího vězení jsou 2 roky, u mladistvých může být trestní opatření domácího vězení uloženo v maximální výměře 1 rok. U podmíněně propuštěných je maximální délka uložené povinnosti 1 rok.

Průměrná roční délka všech uložených trestů a povinností domácího vězení u dospělých a mladistvých za období let 2019–2023 činila 9,7 měsíců. Jak je vidět na grafu č. 31, průměrná roční výměra domácího vězení kolísá mezi hodnotami 9–11 měsíců. V roce 2023 průměrná roční výměra klesla oproti roku 2022 a činila 9,4 měsíců.

Nejčastěji byly případy domácího vězení v období 2019–2023 ukládány v rozsahu 12 měsíců. Nejpočetněji bylo domácí vězení v daném období ukládáno ve výměře 6–12 měsíců. Medián činil 9,8 měsíců.

U podmíněně propuštěných byla průměrná délka uložené povinnosti domácího vězení 7,86 měsíců. Medián u podmíněně propuštěných činil 6 měsíců.

Graf 31 – Vývoj průměrné výměry trestu a povinnosti domácího vězení

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se v určeném čase v obydlí

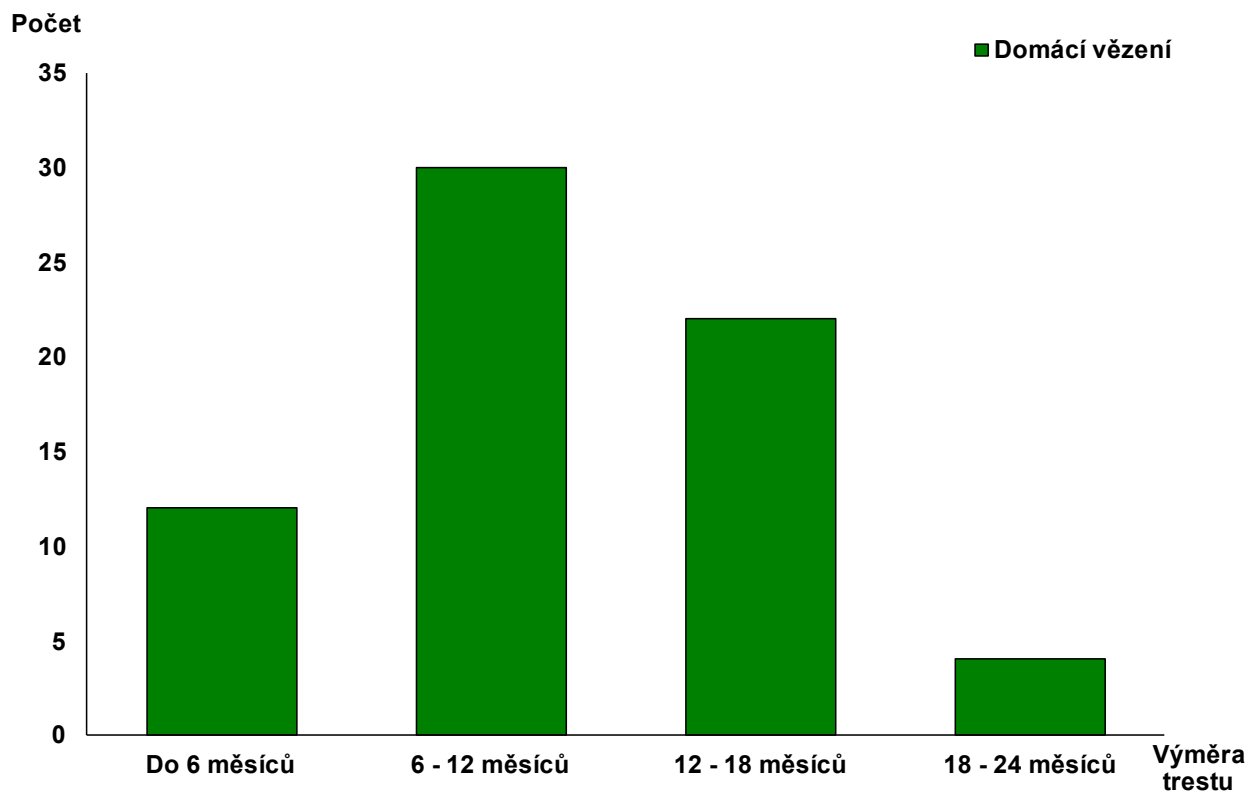
Graf zobrazuje vývoj výměry u věkových kategorií dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

V roce 2023 činila průměrná délka uložených trestů a povinností domácího vězení u dospělých a mladistvých 9,4 měsíců. Nejčastěji bylo domácí vězení (včetně povinností domácího vězení) ukládáno ve výměře 12 měsíců. Medián činil 8 měsíců.

Nejpočetněji byly v roce 2023 ukládány tresty a povinnosti domácího vězení ve skupině s rozsahem 6–12 měsíců (viz graf č. 32). V 38,2 % případů bylo v roce 2023 uloženo s výměrou nad 12 měsíců.

Graf 32 – Výměra trestu a povinnosti domácího vězení za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Včetně případů podmíněného propuštění s povinností zdržet se ve stanoveném čase v obydlí

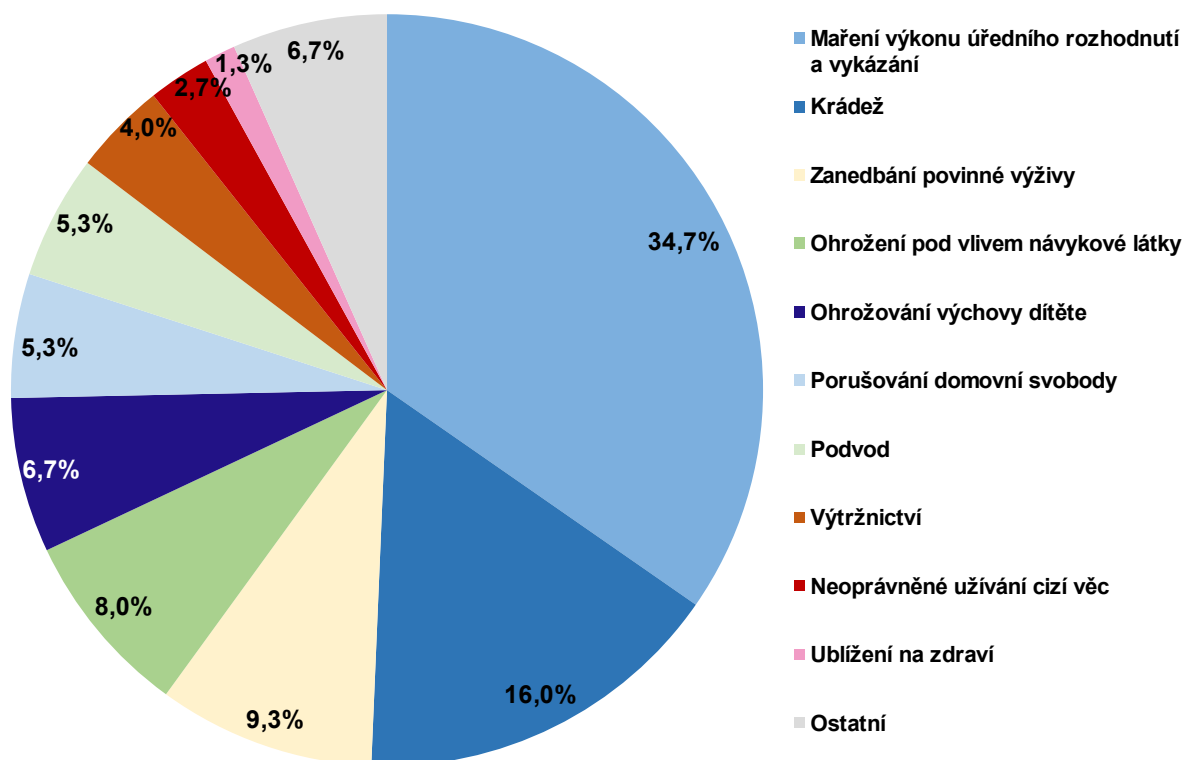
Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

8.5 Struktura trestné činnosti u domácího vězení

Nejčastěji zaznamenaným trestným činem, za který byl pachatel uložen trest domácího vězení, byl trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Jak je vidět na grafu č. 33, tento trestný čin tvořil více než třetinu všech případů (34,7%).

Dalšími početně zastoupenými trestnými činy byly krádež (16 %), zanedbání povinné výživy (9,3 %), ohrožení pod vlivem návykové látky (8 %) Další trestné činy jako například ohrožování výchovy dítěte, podvod či výtržnictví se objevily pouze v jednotkách případů.

Graf 33 – Struktura trestné činnosti u trestu domácího vězení za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

9 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

9.1 Popis zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

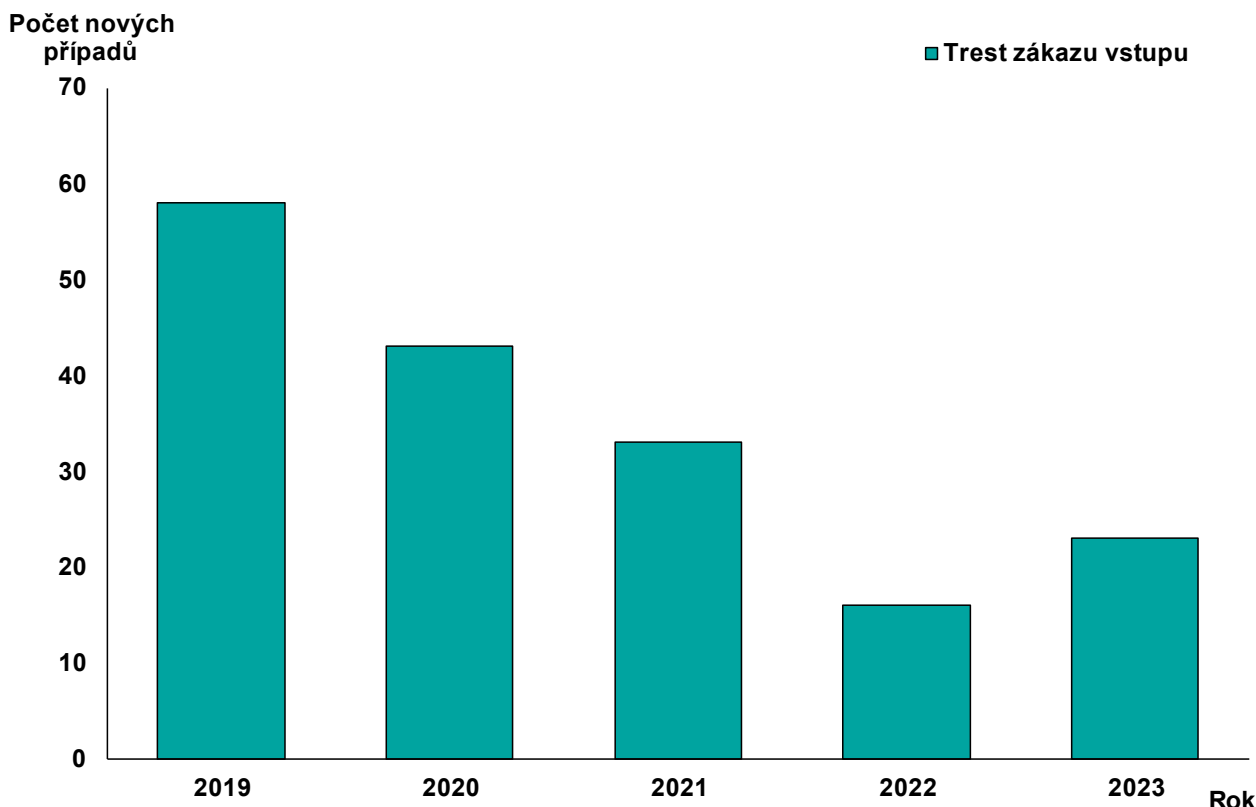
V rámci trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (dále trest zákazu vstupu) se pachateli zakazuje účast na vymezených sportovních, kulturních či jiných společenských akcích, a to po celou dobu jeho výkonu. Soud může uložit trest zákazu vstupu až na deset let, dopustil-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce.

Pachatel má dále povinnost spolupracovat s probačním pracovníkem a postupovat podle stanoveného probačního plánu. V případech, kdy to probační pracovník považuje za potřebné, může pachateli uložit povinnost dostavovat se v době bezprostředně související s konáním zakázané akce na služebnu Policie ČR.

9.2 Vývoj trestu zákazu vstupu v ČR

Nejnižší počet uložených trestů zákazu vstupu byl zaznamenán v roce 2010, kdy došlo k jeho zavedení. Za celý rok bylo uloženo pouze 7 trestů. Následně začal počet uložených trestů stoupat a přírůstek trestu zákazu vstupu se ustálil v rozmezí 30–70 případů ročně. Od roku 2020 však můžeme pozorovat klesající trend v počtu nových trestů zákazů vstupu (viz graf č. 34). V roce 2020 se jednalo o pokles o 25,9 % ve srovnání s rokem 2019. V roce 2021 následoval další pokles o 23,3 % ve srovnání s rokem 2020. V roce 2022 se pokles projevil ještě výrazněji – činil 51,5 % ve srovnání s rokem 2021. Naopak v roce 2023 evidujeme mírný nárůst o 43,8 % ve srovnání s rokem 2022. Za celý rok 2023 napadlo 23 trestů zákazu vstupu. Žádné trestní opatření zákazu vstupu nebylo v roce 2023 uloženo mladistvému pachateli.

Graf 34 – Počet nových trestů zákazu vstupu

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

9.3 Vývoj trestu zákazu vstupu v regionech

Jak je vidět na grafu č. 35, četnost trestů zákazu vstupu se v jednotlivých soudních krajích liší. Z pohledu posledních 5 let má největší přírůstky tohoto trestu jednoznačně Severomoravský kraj. Za posledních 5 let tam v průměru ročně napadlo 16,2 trestů.

Klesající trend v počtu nových trestů zákazu vstupu je možné pozorovat v krajích Středočeském, Jihočeském a Severočeském. V Praze docházelo v letech 2019–2021 k rostoucímu trendu. Počty nových trestů zákazu vstupu kolísaly v letech 2019–2023 v kraji Severočeském a Jihomoravském. Ve Středočeském a Západočeském kraji došlo k výkyvům, ve kterých nenapadl ani 1 trest zákazu vstupu v roce 2021 (Středočeský kraj) nebo v letech 2021 a 2022 (Západočeský kraj), 2023 (Praha, Jihočeský, Západočeský a Severočeský kraji).

Ve většině krajů došlo v roce 2023 k meziročnímu poklesu počtu nových trestů. Pouze v Jihomoravském a Severomoravském kraji byl v roce 2023 zaznamenán přírůstek počtu nových trestů (viz tabulka č. 12).

V roce 2023 napadlo nejvíce trestů zákazu vstupu v Jihomoravském kraji. Celkem bylo v Jihomoravském kraji uloženo 13 trestů. Následoval Severomoravský kraj s přírůstkem 4 trestů. V roce 2023 nenapadl ani 1 nový trest zákazu vstupu v krajích Jihočeském, Západočeském, Severočeském a v Praze.

Tabulka 12 – Počet nových trestů zákazu vstupu v soudních krajích

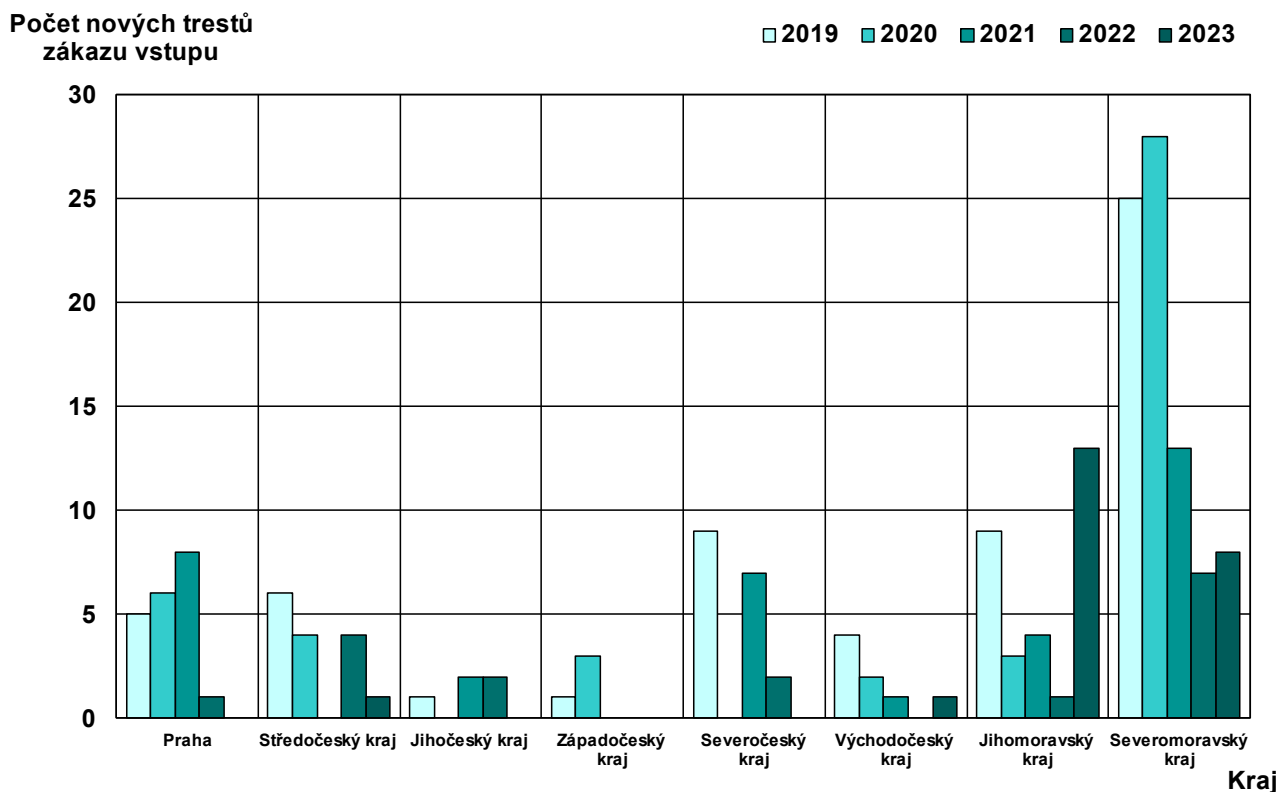
Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	5	6	8	1	0
Středočeský kraj	6	4	0	4	1
Jihočeský kraj	1	0	2	2	0
Západočeský kraj	1	3	0	0	0
Severočeský kraj	9	0	7	2	0
Východočeský kraj	4	2	1	0	1
Jihomoravský kraj	9	3	4	1	13
Severomoravský kraj	25	28	13	7	8
ČR	58	43	33	16	23

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 35 – Počet nových trestů zákazu vstupu v soudních krajích

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích dospělí a mladiství.

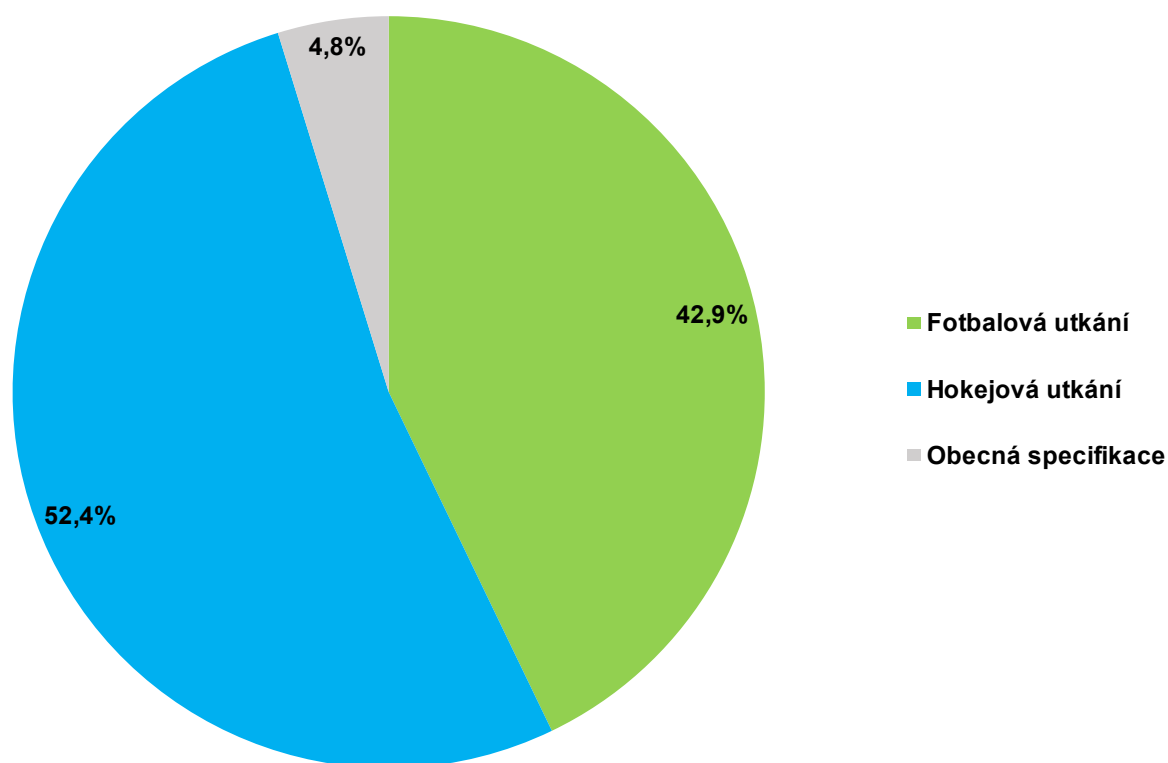
Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

9.4 Struktura trestů zákazu vstupu podle věcné specifikace

Trest zákazu vstupu je zaměřený převážně na trestnou činnost spjatou s diváckým násilím. Tomu odpovídá i věcná specifikace ukládaných trestů. Za období 2019–2023 tvořily největší část tresty s vymezeným zákazem účasti na fotbalových utkáních. Jednalo se o celkem 111 trestů s tímto vymezením (56,3 %). Druhým nejčastějším zákazem byl zákaz účasti na hokejových utkáních. Tato specifikace tvořila 26,9 % všech trestů. Podstatně méně již bylo zákazů účasti na jiných akcích, jako jsou například zákaz účasti na diskotékách, zábavách, plesech či na akcích, kde se prodává alkohol.

V roce 2023 byly trendy věcné specifikace trestu zákazu vstupu obdobné (viz graf č. 36). Nejvíce byly ukládány zákazy účasti na hokejových utkáních, a to 52,4 % (9 trestů). Zákazy účasti na fotbalových utkáních tvořily v roce 2023 celkem 42,9 % zákazů. V 1 případě (4,8 %) byl trest zákazu vstupu specifikován pouze obecně.

Graf 36 – Struktura věcné specifikace trestu zákazu vstupu v roce 2023

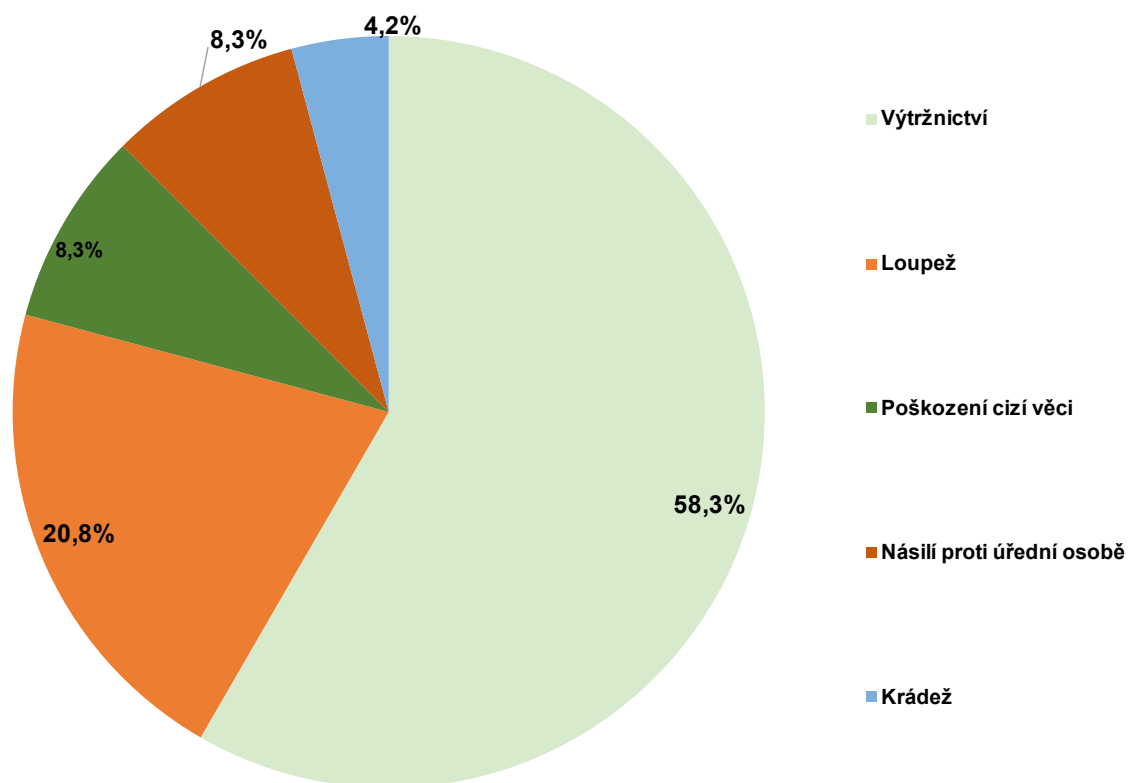
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

9.5 Struktura trestné činnosti u trestu zákazu vstupu

V roce 2022 napadl trest zákazu vstupu nejčastěji ve spojitosti s trestným činem výtržnictví. Jednalo se o 37 % ze všech případů (viz graf č. 37). Dále byl početně zastoupen trestný čin obecné ohrožení (18,5 %). V jednotkách případů se pak objevovaly další trestné činy jako ublížení na zdraví, násilí proti úřední osobě či maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V jednom případě pak byly shodně zastoupeny trestné činy rvačka, poškození cizí věci, pletichy při veřejné dražbě, nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a projev sympatií k hnutí směřujícím k potlačení práv a svobod člověka.

Graf 37 – Struktura trestné činnosti u trestů zákazu vstupu za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií dospělí a mladiství.

10 Drogová kriminalita

10.1 Popis případů souvisejících s drogovou kriminalitou

Mezi drogovou kriminalitu řadíme trestné činy uvedené v § 274, 283–287 a 360 trestního zákoníku.¹ Řadíme sem i případy, kdy byla pachateli uložena povinnost zdržet se užívání alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek, podrobit se léčení závislosti na návykových látkách nebo se podrobit namátkovému testování na přítomnost alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek v těle. Dále jsou do této kategorie zařazeny případy, ve kterých je klient označen jako závislý nebo problémový uživatel drog a alkoholu a případy se vztahem k drogové trestné činnosti (trestný čin byl spáchán pod vlivem drogy, v jiné souvislosti s drogou nebo za účelem získání drogy). Do drogové kriminality zařazujeme i případy, ve kterých byla pachateli uložena ochranná léčba (protialkoholní nebo protitoxikomanická) nebo probační a resocializační program zaměřený na problematiku zneužívání alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek. Mezi drogovou kriminalitu řadíme i případy, ve kterých je pachateli uloženo předběžné opatření týkající se zákazu užívat, držet nebo přechovávat alkoholické nápoje a výchovné omezení neužívat návykové látky.

10.2 Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v ČR

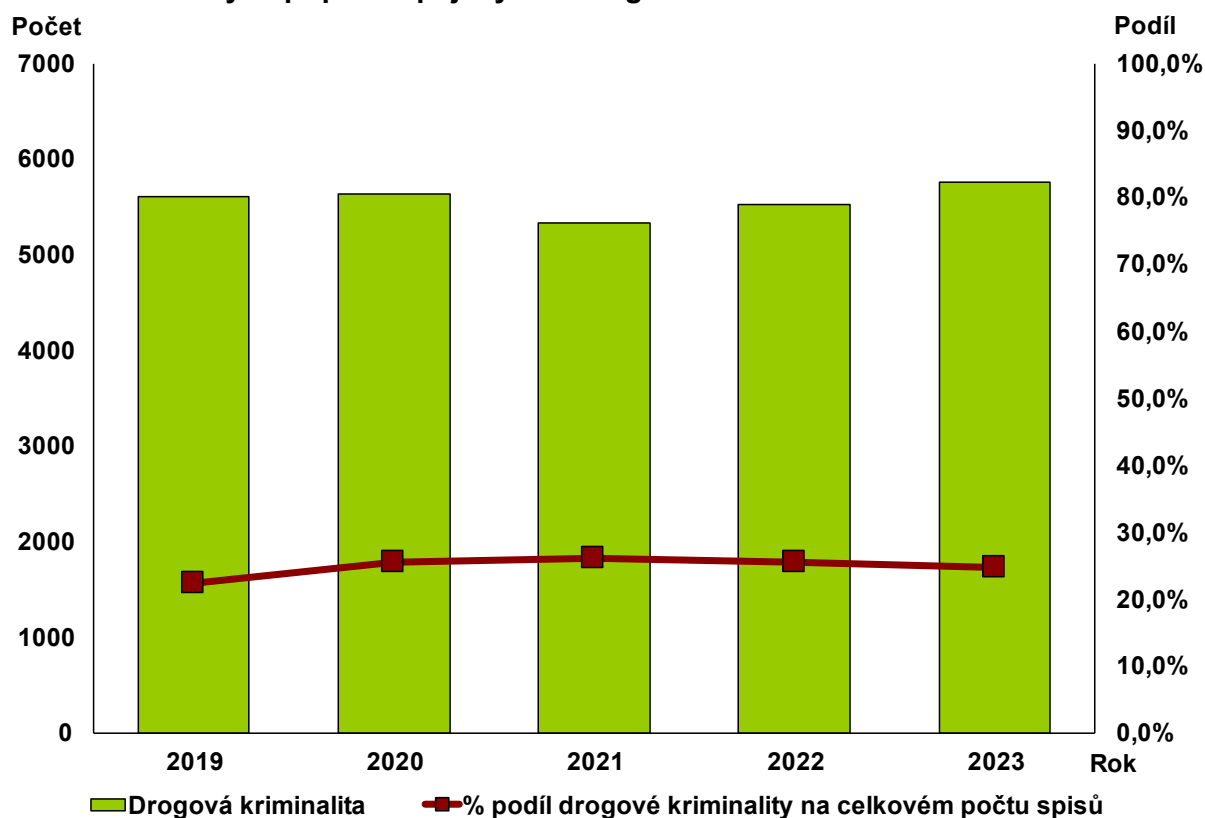
Počty nových případů spadajících do drogové kriminality se udržují na stabilní úrovni a dosahují každoročně 5–6 tisíc nových případů. Nejméně nových případů spadajících do drogové kriminality bylo v posledních 5 letech zaevidováno v roce 2021. Jednalo se o 5 340 nových případů. Následně došlo v roce 2022 ke zvýšení počtu nových případů spadajících do drogové kriminality. Jednalo se o meziroční nárůst o 3,6 %. V následujícím roce se již počty případů spadajících do drogové kriminality udržovaly nad hranicí 5 000 nových případů.

V roce 2023 Probační a mediační služba evidovala celkem 5 761 nových případů spadajících do kategorie drogové kriminality. Oproti roku 2022 se jednalo o nárůst o 4,2 %. Z tohoto počtu se 233 případů týkalo agendy mládeže.

Od roku 2019 až do roku 2021 docházelo k nárůstu podílu spisů spadajících do drogové kriminality na celkovém počtu spisů. Tento nárůst je viditelný na grafu č. 38. V roce 2019 činil podíl drogové kriminality na celkovém počtu spisů 22,3 %. Následně se až do roku 2020 každoročně tento podíl zvýšil o 2–3 procentní body. V roce 2021 činil tento podíl již 26 %. V roce 2022 tento podíl mírně poklesl, a to na hodnotu z roku 2020. V roce 2022 dosahoval podíl spisů spadajících do drogové kriminality na celkovém počtu spisů 25,5 %. V roce 2023 tento podíl spisů mírně poklesl a dosahoval 24,8 %.

¹ Jedná se o trestné činy: ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274), nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy (§ 284), nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy (§ 286), %šíření toxikomanie (§ 287) a opilství (§ 360).

Graf 38 – Počet nových případů spojených s drogovou kriminalitou

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

10.3 Vývoj případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích

Rostoucí trend v počtu nových případů spojených s drogovou kriminalitou byl zaznamenán v krajích Východočeském, Středočeském, Severočeském a Severomoravském (viz graf č. 39). V krajích Středočeském, Jihomoravském a v Praze došlo k ustálení počtu nových případů spojených s drogovou kriminalitou na hodnotu 600 nových případů ročně (Praha), 500 nových případů ročně (Jihočeský kraj) nebo 800 nových případů ročně (Jihomoravský kraj). Klesající trend se v uvedeném období projevil v Západočeském kraji a v Praze. V Severomoravském kraji bylo nejvíce případů spojených s drogovou kriminalitou zaznamenáno v roce 2019, kdy jich bylo zaevidováno celkem 1 543. Následně docházelo každý rok k poklesu kromě roku 2023. I tak má ale Severomoravský kraj nejvyšší přírůsteky v této kategorii případů (viz tabulka č. 13).

Při srovnání let 2019 a 2023 došlo v oblasti drogové kriminality ve všech krajích k nárůstu počtu spisů spadajících do této kategorie. Nejvyšší nárůst přitom nastal v Jihočeském kraji. Jednalo se o nárůst o 23, % v roce 2023 ve srovnání s rokem 2019. V ostatních krajích se nárůst v roce 2023 ve srovnání s rokem 2019 pohyboval v rozmezí 20–30 %. Nižší byl pouze v Jihomoravském kraji, kde činil 3, % a v Východočeském kraji, kde činil 8,5 %.

V roce 2023 se přírůstek nových případů spojených s drogovou kriminalitou v rámci krajů odlišoval. Vyšší přírůstek, než byl zaznamenán v roce 2022, zaznamenaly kraje Středočeský, Jihočeský, Západočeský, Severomoravský, Jihomoravský a Východočeský. Nejvyšší nárůst zaznamenal kraj Středočeský, kde napadlo o 14,3 % případů spojených s drogovou kriminalitou více než v roce 2022. Naopak nižší přírůstek, a tedy pokles nových případů spojených s drogovou kriminalitou, zaznamenaly ve srovnání s rokem 2022 kraj Západočeský a Praha. V Jihomoravském kraji byl však rozdíl mezi přírůstem v roce 2023 a v roce 2022 nepatrný – činil pouze 10 případů.

V roce 2023 přibylo nejvíce případů drogové kriminality v Severomoravském kraji. Jednalo se o 1 336 nových případů. Nejméně případů drogové kriminality bylo zaevidováno v Jihočeském kraji. Celkem tam v roce 2023 přibylo 504 případů drogové kriminality.

Tabulka 13 – Počet nových případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	446	606	608	565	546
Středočeský kraj	671	706	691	708	809
Jihočeský kraj	407	430	420	490	504
Západočeský kraj	672	611	629	639	561
Severočeský kraj	780	787	809	855	927
Východočeský kraj	589	502	488	581	639
Jihomoravský kraj	800	817	822	819	829
Severomoravský kraj	1543	1489	1285	1270	1336
ČR	5612	5636	5340	5531	5761

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

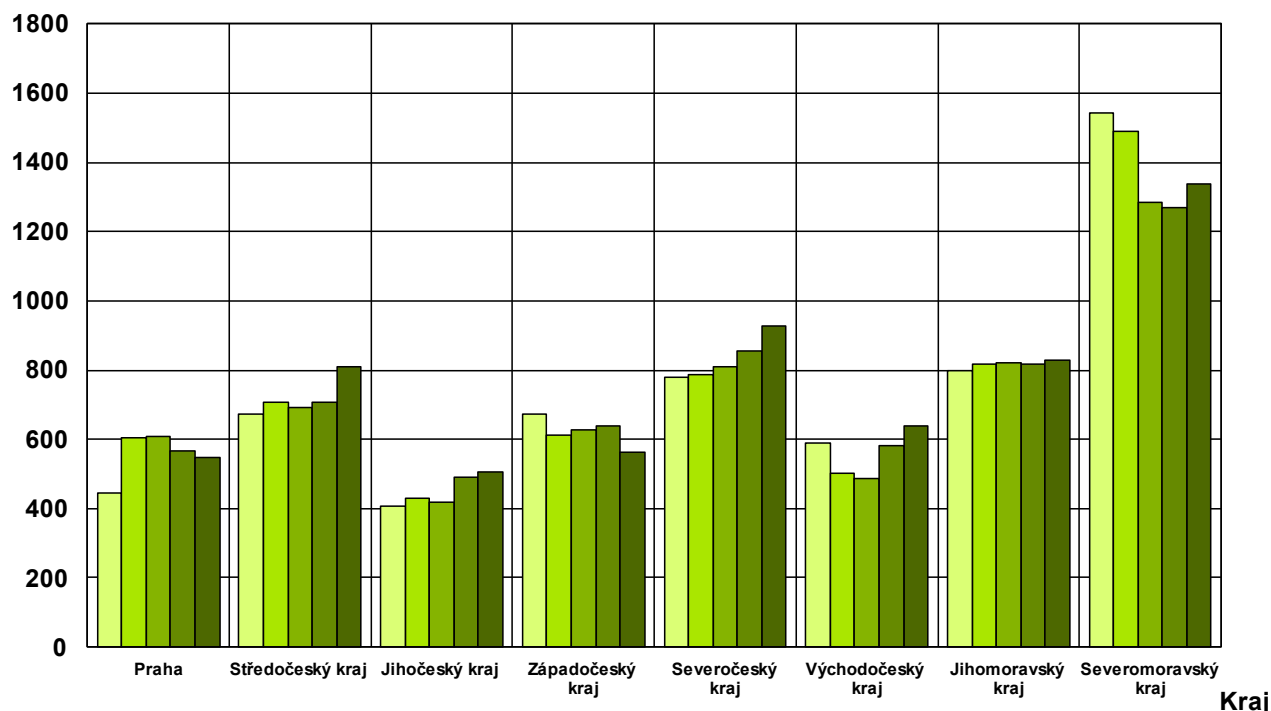
Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 39 – Počet nových případů spojených s drogovou kriminalitou v soudních krajích

Drogová kriminalita

2019 2020 2021 2022 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

10.4 Vývoj testování na přítomnost drog a alkoholu

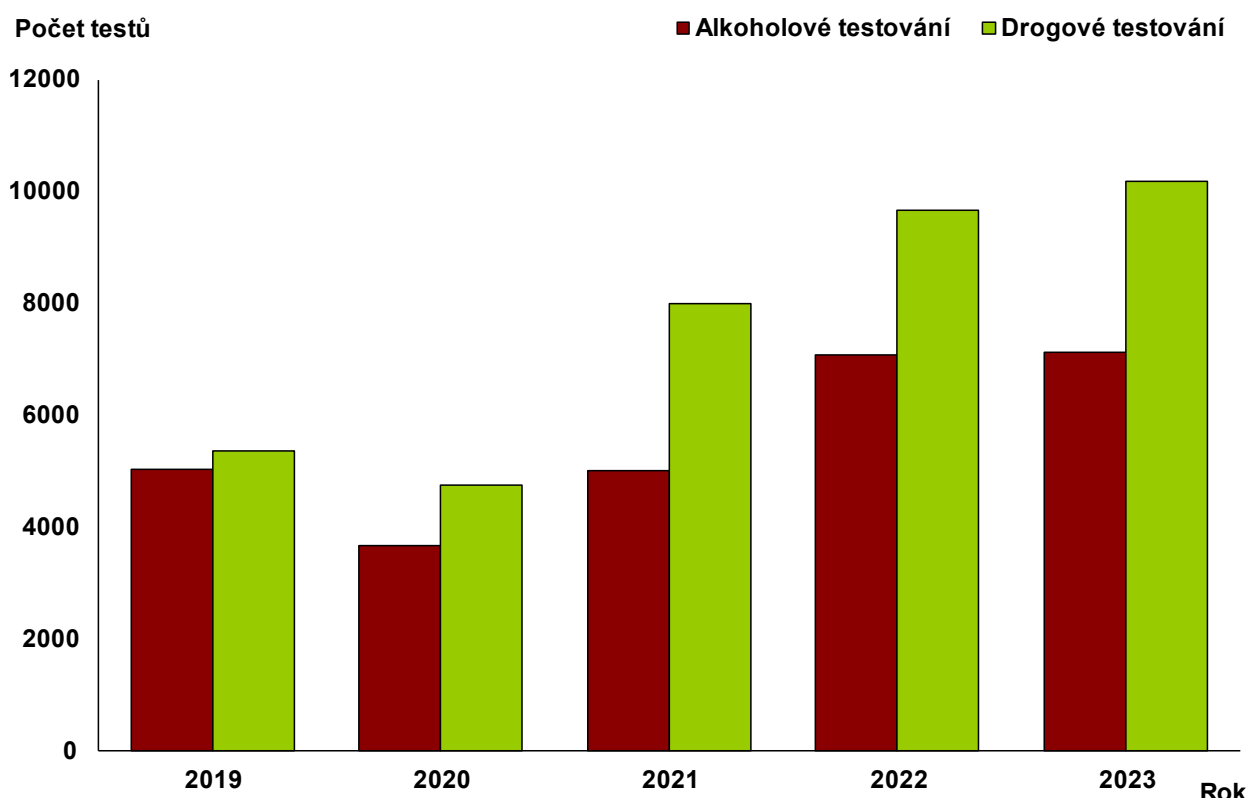
Ročně probační pracovníci provedou kolem 10 tisíc testů na přítomnost alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek v těle. K poklesu tohoto počtu došlo v roce 2020, kdy za celý rok probační pracovníci provedli 8 396 testů. Pokles provedených testů byl v roce 2020 z velké části způsoben epidemickými opatřeními.

V posledních dvou letech můžeme pozorovat nárůst počtu provedených testů. V roce 2022 bylo provedeno 16 749 testů. V roce 2023 to již bylo 17 326 testů. V roce 2023 se tak jednalo o nejvyšší počet provedených testů za posledních 5 let. Oproti roku 2022 se jednalo o nárůst o 3,4 %.

Z celkového počtu provedených testů bývá dlouhodobě více než polovina testů drogových (viz graf č. 40). V roce 2023 bylo v rámci odborných agend provedeno probačními pracovníky 10 191 drogových testů (viz tabulka č. 15). Jednalo se o nárůst o 5,3 % v porovnání s rokem 2022.

Počty alkoholových testů se v období 2019–2021 pohybovaly kolem hodnoty 5 tisíc provedených testů ročně (viz tabulka 14). Pokles nastal pouze v roce 2020, kdy bylo za celý rok provedeno 3 653 alkoholových testů. V roce 2023 se počet provedených alkoholových testů zvýšil. Za celý rok 2023 bylo v rámci odborných agend provedeno probačními pracovníky 7 135 alkoholových testů. Jednalo se o nárůst o 0,8 % ve srovnání s rokem 2022.

Graf 40 – Počet provedených testů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

10.5 Vývoj testování v regionech

Nejvíce testů bylo každoročně provedeno v Severomoravském kraji. Jednalo se o přibližně třetinu ze všech realizovaných testů. Nejméně testů provedly každoročně kraj Jihočeský a Praha (viz graf č. 41).

Souhrnné počty alkoholových a drogových testů kolísaly v uvedeném období téměř ve všech krajích. Typické bylo snížení počtu provedených testů v roce 2020. V letech 2022 a 2023 již ve všech krajích docházelo k nárůstu počtu provedených testů.

V roce 202 došlo v porovnání s rokem 2022 k nárůstu počtu provedených testů ve všech krajích. Nárůst přitom nastal v obou uvedených kategoriích – jak u testů drogových, tak u testů alkoholových. Největší meziroční nárůst se v roce 2023 projevil v Jihočeském kraji. V roce 2023 bylo v Jihočeském provedeno o 21,1 % testů více než v roce 2022. Nejmenší meziroční nárůst zaznamenala Praha. V Praze proběhlo v roce 2023 o 3,8 % testů více než v roce 2022.

V roce 2023 bylo nejvíce testů provedeno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 1 799 alkoholových a 2 825 drogových testů. Nejméně testů bylo provedeno v Praze. Za celý rok 2023 bylo v Praze provedeno 483 alkoholových a 531 drogových testů.

Tabulka 14 – Počet provedených alkoholových testů

Soudní kraj / Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	283	147	215	453	483
Středočeský kraj	355	212	326	568	648
Jihočeský kraj	189	201	294	453	510
Západočeský kraj	382	278	313	503	537
Severočeský kraj	503	381	579	744	809
Východočeský kraj	696	444	595	889	984
Jihomoravský kraj	872	664	944	1380	1365
Severomoravský kraj	1747	1326	1738	2085	1799
ČR	5027	3653	5004	7075	7135

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Tabulka 15 – Počet provedených drogových testů

Soudní kraj / Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	228	170	387	524	531
Středočeský kraj	565	455	823	960	1094
Jihočeský kraj	328	353	536	653	829
Západočeský kraj	669	515	817	1138	908
Severočeský kraj	456	477	1140	1471	1378
Východočeský kraj	503	401	636	755	912
Jihomoravský kraj	850	907	1359	1464	1714
Severomoravský kraj	1762	1465	2299	2709	2825
ČR	5361	4743	7997	9674	10191

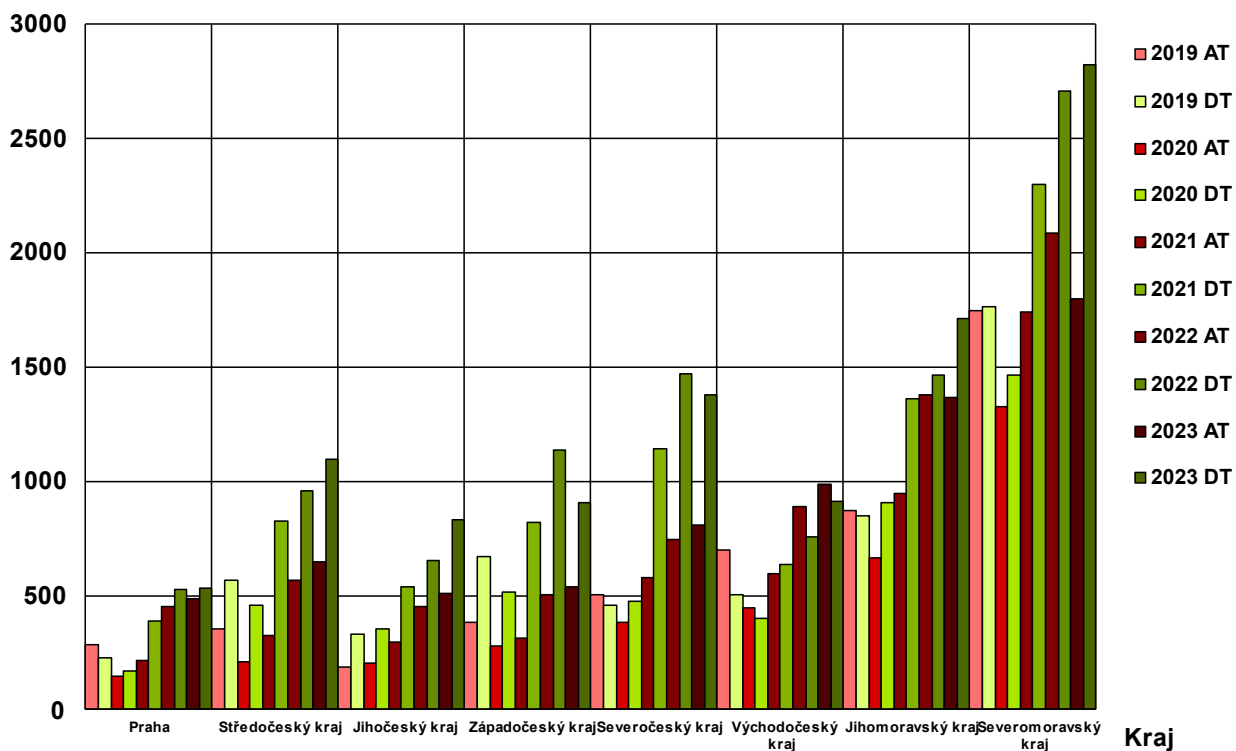
Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 41 – Počet provedených testů v soudních krajích

Počet testů

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve všech věkových kategoriích (dospělí, mladiství a děti mladší 15 let).

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

11 Mládež

11.1 Popis agendy mládeže

Probační a mediační služba zajišťuje na základě zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů, činnosti směřující k urovnání konfliktu vzniklého v důsledku protiprávního jednání, restorativní programy a výkon uložených sankcí či opatření u mladistvých a dětí mladších 15 let.

Před rozhodnutím soudu a státního zastupitelství spolupracují pracovníci Probační a mediační služby s mladými lidmi, jejich rodinami a poškozeným s cílem dosáhnout mimosoudního řešení konfliktu např. formou mediace či rodinné skupinové konference. V rámci přípravného řízení také nabízí mladistvým i dětem mladším 15 let možnost absolvování vhodných programů a dalších výchovných opatření, která umožňují intenzivnější formu spolupráce.

Na rozdíl od dospělých pachatelů je možné mladistvým ukládat výchovná opatření (např. dohled, probační program, výchovné povinnosti či omezení, napomenutí s výstrahou). Mladistvým mohou být také ukládána trestní nebo ochranná opatření. Dětem mladším 15 let lze uložit výchovnou povinnost či výchovné omezení, napomenutí s výstrahou, zařazení do vhodného typu programu ve středisku výchovné péče, dohled probačního úředníka, ochrannou výchovu nebo ochranné léčení. U mládeže obecně přitom často dochází k ukládání více opatření v rámci jednoho rozhodnutí (např. výchovné opatření dohled s výchovnou povinností vykonat společensky prospěšnou činnost).

Nejčastěji ukládaným výchovným opatřením u mládeže je dohled a často je ukládáno také trestní opatření obecně prospěšných prací.

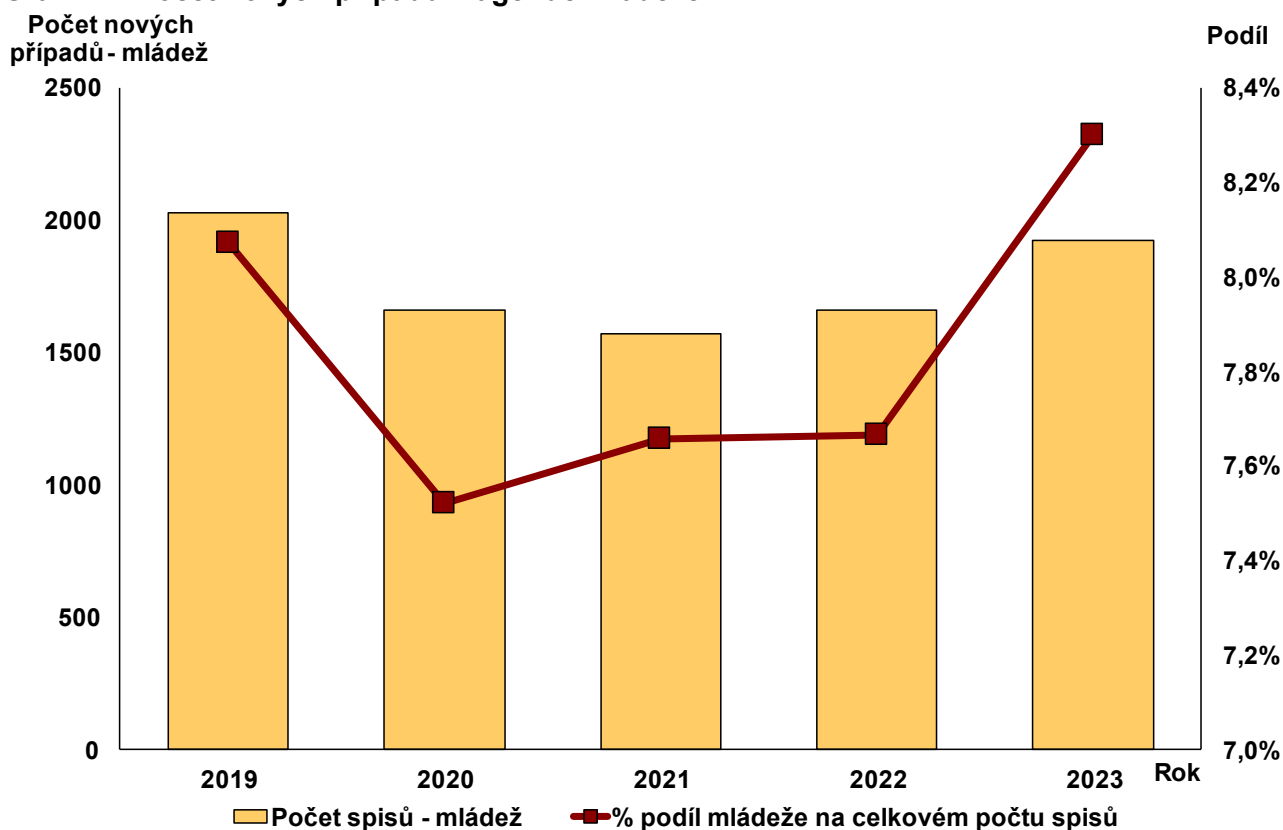
11.2 Vývoj agendy mládeže

Počet nových spisů v agendě mládeže dosahuje každoročně přibližně 2 tisíc. V letech 2020 a 2021 došlo v agendě mládeže k poklesu počtu spisů. V roce 2020 se jednalo o pokles o 17,9 % v porovnání s rokem 2019. V roce 2021 došlo k dalšímu poklesu o 5,6 % v porovnání s rokem 2020. Pokles počtu spisů v agendě mládeže byl v letech 2020 a 2021 způsoben zejména celkovým poklesem počtu nových případů. Ten byl způsoben epidemií koronaviru a s ní souvisejícími opatřeními. Ty se mimo jiné projevily poklesem registrované trestné činnosti a snížením počtu rozhodnutí soudů a státních zastupitelství v trestních věcech.

V rámci agendy mládeže bylo v roce 2023 zaevidováno celkem 1 927 spisů. Oproti roku 2022 se jednalo o nárůst o 16,1 %.

Podíl mládeže na celkovém počtu spisů se pohybuje v rozmezí 7–8 % (viz graf č. 42). V roce 2019 a také v roce 2020 podíl zůstával stejný – 7,5 %. V roce 2022 činil podíl mládeže na celkovém počtu spisů 7,7 %. V roce 2023 podíl mládeže na celkovém počtu se zvýšil oproti roku 2022, jednalo se o podíl 8,3 %.

Graf 42 – Počet nových případů v agendě mládeže

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích mladiství a děti mladší 15 let.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Jak je vidět na grafu č. 43, v roce 2023 narostl počet spisů u dětí mladších 15 let v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí. K poklesu spisů v této agendě přitom docházelo od roku 2019 až do roku 2021. V roce 2023 bylo založeno celkem 343 spisů spadajících pod přípravu podkladů k rozhodnutí u dětí mladších 15 let. Spisy týkající se kontroly výkonu opatření se u dětí pohybují kolem hodnoty 300 přírůstků ročně. V roce 2023 došlo k nárůstu tohoto počtu na 356 případů. Jednalo se o nárůst o 32,3 % v porovnání s rokem 2022.

Počty nových případů v agendě přípravy podkladů k rozhodnutí u mladistvých pachatelů zaznamenaly klesající trend v letech 2020 a 2021. V roce 2023 došlo i u mladistvých ke zvýšení počtu spisů v agendě přípravy podkladů. V roce 2023 bylo u mladistvých pachatelů zaevidováno 639 spisů týkajících se přípravy podkladů k rozhodnutí (viz tabulka č. 16). U mladistvých dochází k rostoucímu trendu u spisů souvisejících s kontrolou výkonu opatření. V roce 2023 bylo zaevidováno celkem 589 případů kontroly výkonu uložených sankcí a opatření u mladistvých. Jednalo se o nárůst o 8,9 % v porovnání s rokem 2022.

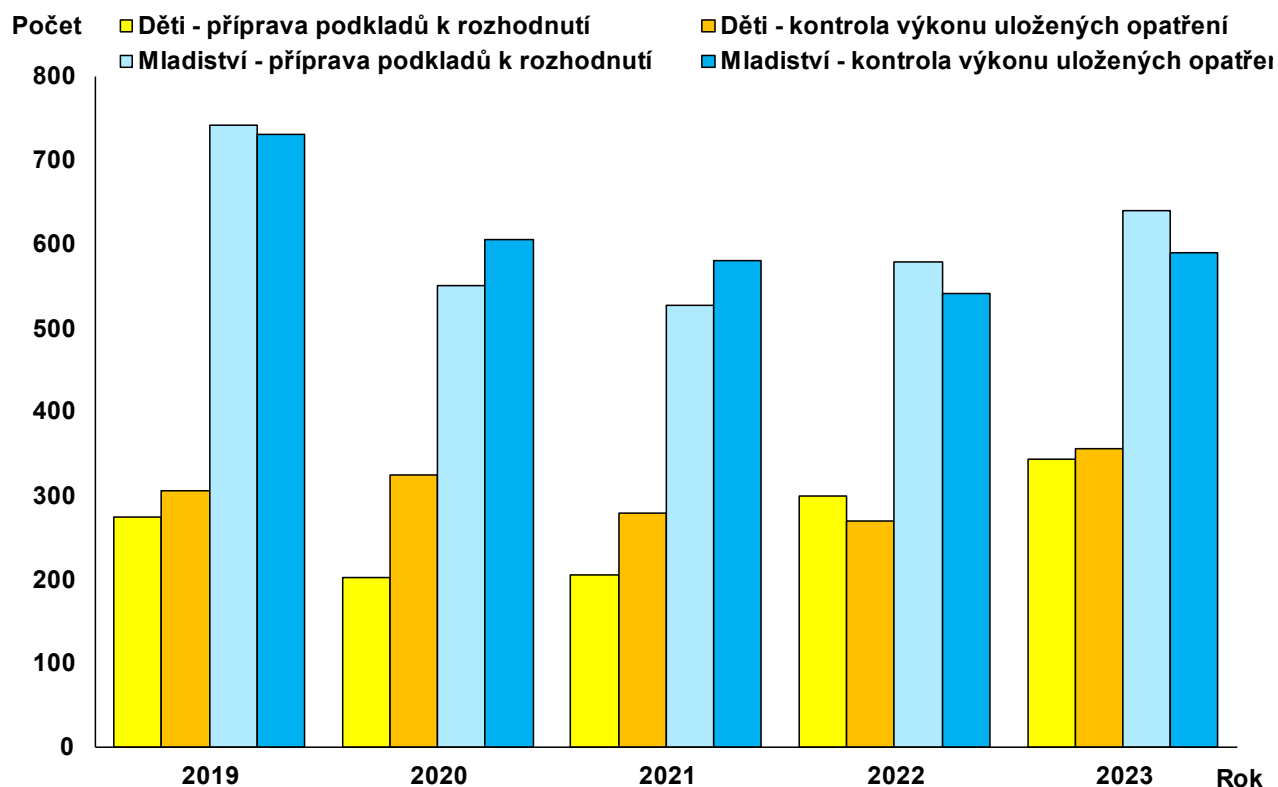
V letech 2020 a 2021 bylo zaevidováno více spisů v kategorii kontrola výkonu uložených sankcí a opatření. V roce 2023 došlo ke změně – u mládeže byly spisy častěji zakládány v kategorii příprava podkladů k rozhodnutí.

Tabulka 16 – Počet nových případů v agendě mládeže

Rok	Mládež		Děti		Mladiství	
	Příprava podkladů k rozhodnutí	Kontrola výkonu uložených opatření	Příprava podkladů k rozhodnutí	Kontrola výkonu uložených opatření	Příprava podkladů k rozhodnutí	Kontrola výkonu uložených opatření
2019	1016	1035	274	305	742	730
2020	752	929	202	324	550	605
2021	731	858	205	278	526	580
2022	878	810	299	269	579	541
2023	982	945	343	356	639	589

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 43 – Počet nových případů v agendě mládeže

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

11.3 Mládež v regionech

Rozložení přírůstku spisů souvisejících s mládeží není rovnoměrné v soudních krajích. Soudní kraje Severomoravský, Středočeský a Jihomoravský mají dlouhodobě největší přírůstky nových spisů v agendě mládeže. Nejmenší přírůstky zaznamenávají každoročně Praha a kraje Jihočeský a Středočeský.

Klesající trend v počtu nových případů souvisejících s mládeží zaznamenal Západočeský kraj. V krajích Středočeském, Východočeském a Severomoravském došlo k propadu počtu nových případů v agendě mládeže v roce 2020. V letech 2022 a 2023 však nastal v těchto krajích mírně rostoucí trend. V Praze a Středočeském kraji se počty nových případů pohybovaly na stabilní úrovni.

V roce 2023 se ve většině krajů projevilo zvýšení v přírůstku spisů souvisejících s mládeží. V Praze byl v roce 2023 přírůstek spisů souvisejících s mládeží stejný jako v roce 2022. V roce 2023 poklesly přírůstky počtu spisů spadajících do agendy mládeže v Západočeském kraji.

Největší nárůst v počtu nových případů v agendě mládeže nastal v roce 2022 v Jihočeském kraji, kde bylo zaevidováno o 55,6 % případů více než v roce 2022. Nejvyšší nárůst v absolutních číslech se projevil v kraji Severočeském, kde v roce 2023 napadlo o 87 případů v této kategorii více než v roce 2022 (viz tabulka č. 17).

Nejvíce případů bylo v agendě mládeže v roce 2023 zaevidováno v Severomoravském kraji. Jednalo se o 437 spisů. Nejméně spisů souvisejících s mládeží přibylo v roce 2023 v Praze. Jednalo se o 77 spisů.

Tabulka 17 – Počet nových případů v agendě mládeže

Soudní kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Praha	96	106	78	78	77
Středočeský kraj	136	100	91	103	133
Jihočeský kraj	138	112	119	108	168
Západočeský kraj	225	212	193	171	163
Severočeský kraj	437	322	319	329	416
Východočeský kraj	211	152	173	182	221
Jihomoravský kraj	355	352	297	337	378
Severomoravský kraj	487	360	369	414	437
ČR	2028	1664	1571	1660	1927

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

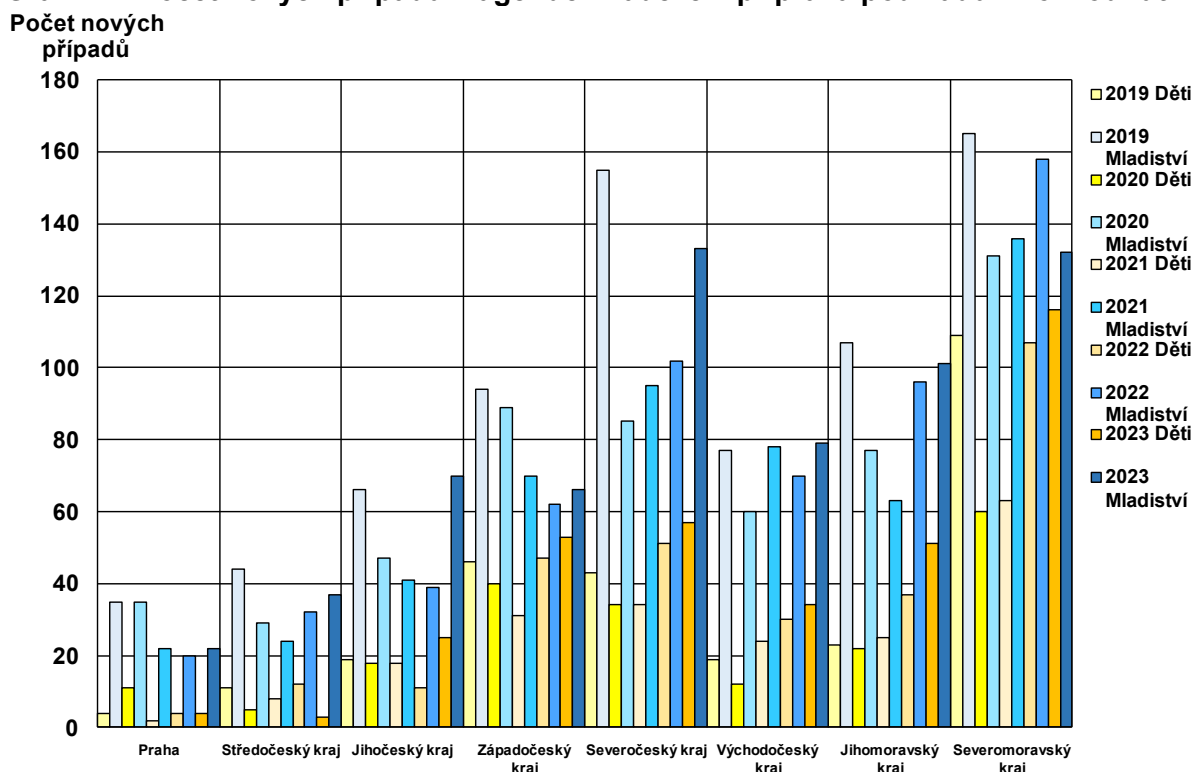
Pozn.: Počet zahrnuje případy ve věkových kategoriích mladiství a děti mladší 15 let.

Jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Nejvíce nových případů přípravy podkladů k rozhodnutí soudu či státního zastupitelství u dětí i mladistvých dlouhodobě napadá v krajích Severomoravském a Severočeském (viz graf č. 44). Nejméně případů je pak evidováno v rámci Prahy a Středočeského kraje.

V případě uložených sankcí je dlouhodobě nejvíce sankcí ukládáno v krajích Severočeském, Jihomoravském a Severomoravském, a to shodně u dětí i mladistvých (viz graf č. 45). Nejméně sankcí je u dětí i mladistvých evidováno každoročně v Praze a Jihočeském kraji.

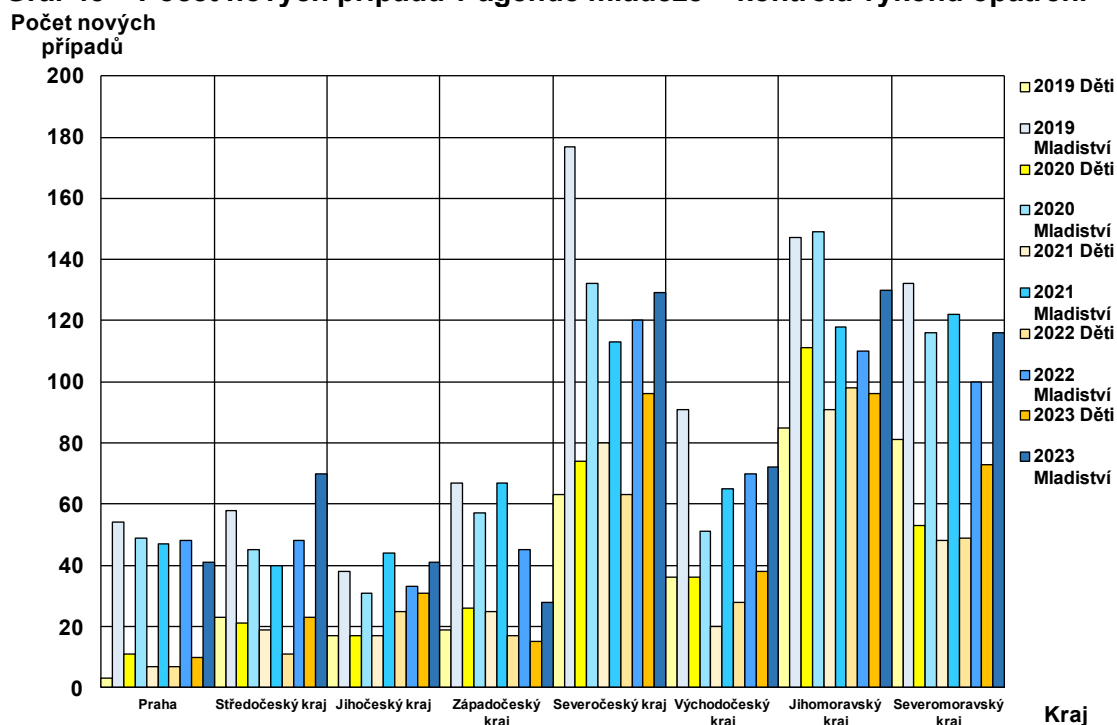
Graf 44 – Počet nových případů v agendě mládeže – příprava podkladů k rozhodnutí ve věci

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

Graf 45 – Počet nových případů v agendě mládeže – kontrola výkonu opatření

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Pozn.: jedná se o extrapolované hodnoty roku 2023 ze zjištěných hodnot leden–říjen/listopad 2023. Uvedené je způsobené migrací dat a přechodem na nový agendový informační systém PMS.

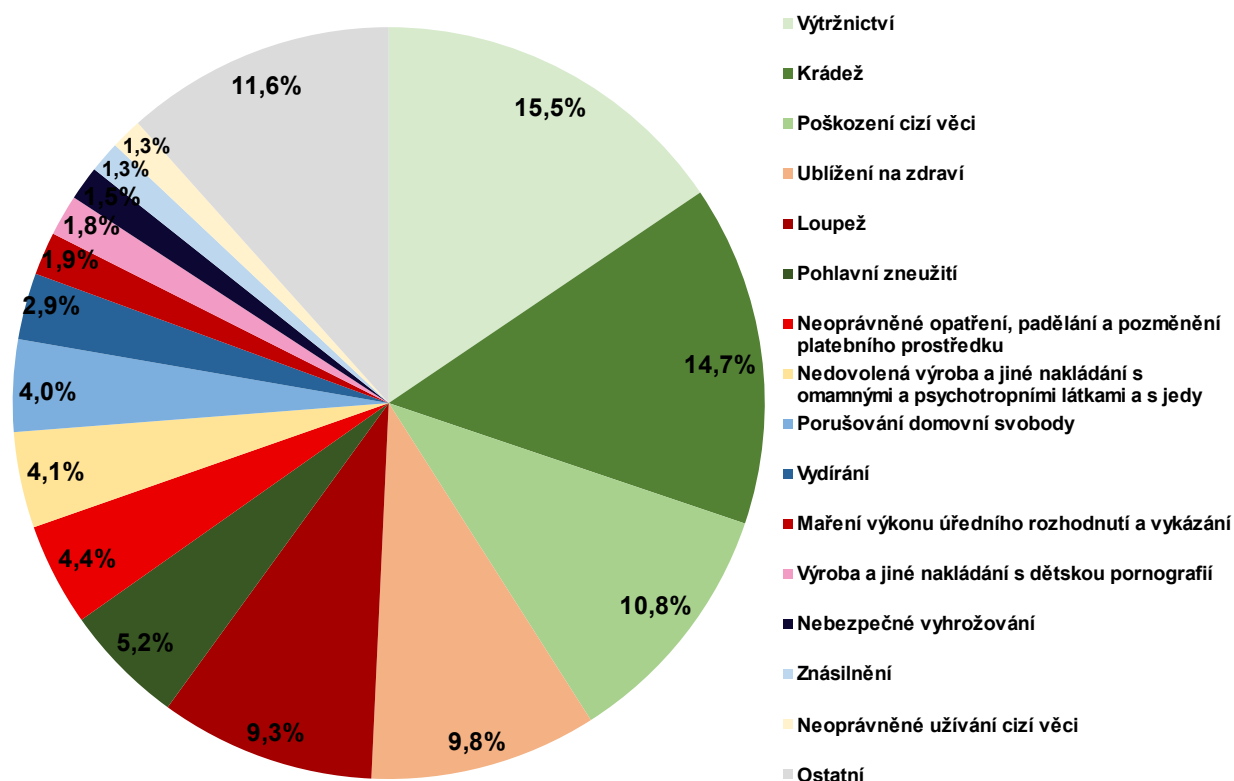
11.4 Struktura provinění a protiprávních činů mládeže

Nejčteněji zaznamenaným proviněním / činem jinak trestným (dále jen proviněním) v případech mládeže byl trestný čin výtržnictví. Jak je vidět na grafu č. 46, toto provinění tvořilo 15,5 % všech případů. Dalšími početně zastoupenými proviněními byly krádež (14,7 %) a poškození cizí věci (10,8 %). Dalšími zastoupenými proviněními byly ublížení na zdraví (9,8 %), loupež (9,3 %) a pohlavní zneužití (5,2 %).

Mírně se liší struktura provinění u dětí a mladistvých. Nejvíce zastoupeným proviněním u mladistvých pachatelů (ve věku 15–18 let) bylo v roce 2023 výtržnictví (16,3 %). Dalšími početně zastoupenými proviněními byly krádež (14,4 %), ublížení na zdraví (10,2 %) a poškození cizí věci (8,1 %).

U dětí mladších 15 let bylo nejčteněji zastoupeným činem jinak trestným poškození cizí věci (16 %). Na druhém místě se objevila krádež, která byla u dětí zastoupena v 15,1 %. Dále následovalo výtržnictví (14,1 %). Častěji, než u mladistvých byla u dětí zastoupena loupež, která tvořila 11,9 % případů.

Graf 46 – Struktura provinění a protiprávních činů mládeže za rok 2023

Zdroj dat: Export dat Probační rejstřík AIS PMS 11/2023

Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

Graf zobrazuje strukturu případů u věkových kategorií mladiství a děti mladší 15 let.

12 Resocializační programy realizované Probační a mediační službou

V rámci projektu Zpátky do života financovaného z Norských fondů, jehož cílem je zkvalitnit proces resocializace odsouzených osob a poskytnout jim nástroje k reflexi své trestné činnosti a k opuštění kriminální kariéry se podařilo v pěti soudních krajích zřídit tzv. programová centra, která nabízí standardizované resocializační programy pro pachatele. Podařilo se také vybudovat a v roce 2022 uvést do provozu Probační dům, ve kterém Služba poskytuje pobytový resocializační program pro podmíněně propuštěné.

12.1 Programová centra

12.1.1 Popis činnosti programových center

Ve čtyřech soudních krajích byla v roce 2021 zřízena programová centra poskytující standardizované resocializační programy pro pachatele trestné činnosti. Nové programové centrum v Praze zahájilo svou činnost v roce 2022.

Resocializační program je intenzivní, strukturovaná, časově vymezená práce lektora s pachatelem zaměřená zejména na změnu jeho chování, získání náhledu na kriminální jednání, přijetí odpovědnosti za spáchanou trestnou činnost, hledání cesty k odčinění újmy způsobené trestnou činností a začlenění se do společnosti bez dalšího páchaní trestné činnosti.

Resocializační program může probíhat individuální nebo skupinovou formou. V případě mladistvých pachatelů je kromě klienta zapojována do programu také jeho rodina, případně další blízké osoby. Do resocializačního programu může pachatel vstoupit buď na základě rozhodnutí soudu nebo státního zástupce o povinnosti absolvovat program nebo na základě dobrovolného rozhodnutí o absolvování programu. Tato možnost vede přes domluvu pachatele se svým probačním úředníkem v rámci dohledu.

12.1.2 Vývoj činnosti programových center

V roce 2021 nastoupilo do resocializačních programů celkem 236 pachatelů. V roce 2022 to bylo již celkem 494 pachatelů. V roce 2023 nastoupilo celkem 528 pachatelů (viz tabulka č. 18).

Nejvíce pachatelů nastoupilo v roce 2023 do resocializačních programů v programovém centru pro Severočeský soudní kraj (32,8 %). Druhým programovým centrem s nejvyšším počtem pachatelů bylo programové centrum pro Severomoravský kraj (18 % v roce 2023). Celkem 17 % pachatelů pak vstoupilo do resocializačních programů v programovém centru pro Západočeský kraj a 14,8 % v programovém centru pro Jihočeský kraj. Do programového centra v Praze nastoupilo v roce 2023 celkem 17,4 % pachatelů (programové centrum v Praze bylo zřízeno o rok později než ostatní čtyři programová centra, funguje od 1.1.2022). Počet klientů zařazených do programů ovlivňují specifika daných soudních krajů, jako např. nápad případů na jednotlivých střediscích v kraji či vzdálenost mezi jednotlivými středisky (lektoři programových center dojíždějí na jednotlivá střediska v kraji).

Tabulka 18 – Celkový počet klientů v programových centrech

Programové centrum / rok	2021	2022	2023
Programové centrum pro Prahu	0	44	92
Programové centrum pro Jihočeský kraj	28	75	78
Programové centrum pro Západočeský kraj	55	86	90
Programové centrum pro Severočeský kraj	96	170	173
Programové centrum pro Severomoravský kraj	57	117	95
Celkem	236	491	528

Zdroj dat: Evidence projektu Zpátky do života 2021–2023

12.1.3 Struktura absolvovaných resocializačních programů

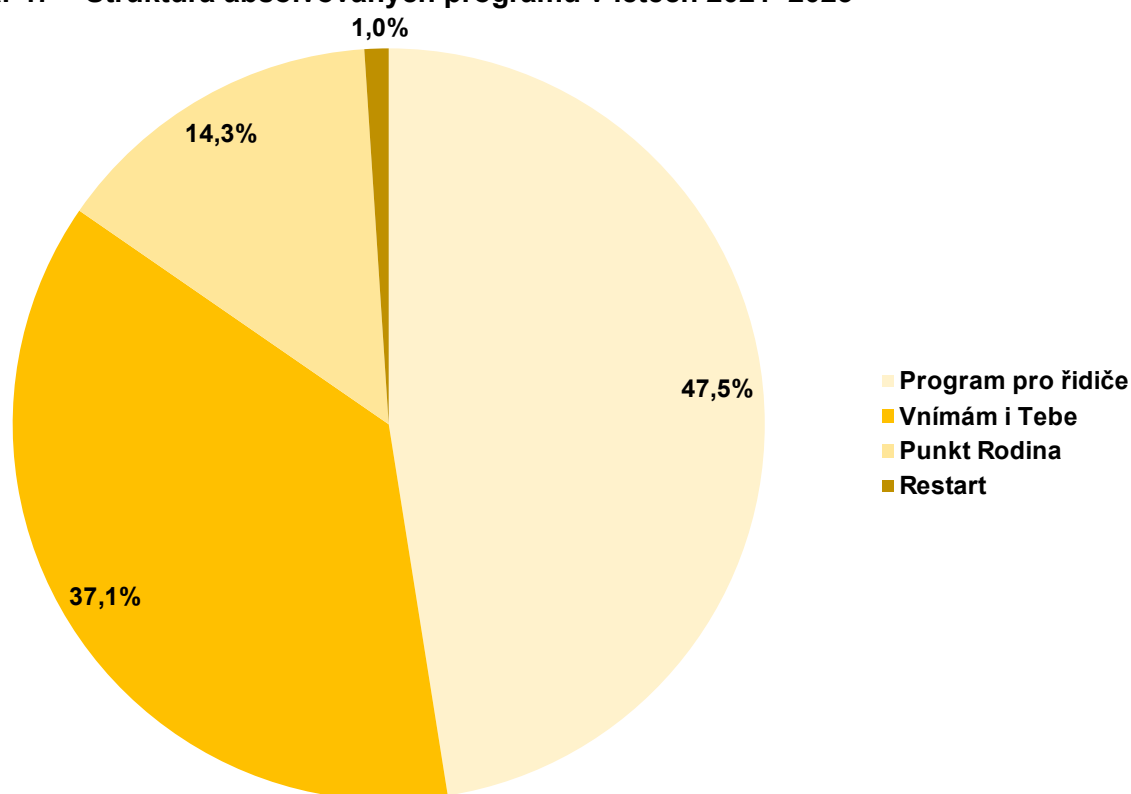
Nejčastěji byl v letech 2021–2023 v programových centrech realizován Program pro řidiče, který je určen pro dospělé pachatele. Tento program je zaměřený na práci s pachateli, kteří se dopustili trestné činnosti v dopravě nejen pod vlivem alkoholu, ale také jiných návykových látek a dalších skutků vykazujících agresivní a impulsivní chování, opakované řízení bez řidičského programu apod. Tohoto programu se v letech 2021–2023 účastnilo 596 pachatelů (47,5 %) (viz graf č. 47).

Na druhém místě v počtu účastníků byl program Vnímám i Tebe, do kterého v letech 2021–2023 nastoupilo 466 pachatelů (37,1 %). Tento program je určen pro dospělé pachatele a má za cíl posílení náhledu pachatelů na kriminální chování a na rizikové faktory, které s ním souvisejí. Důležitými prvky je rozvoj empatie, uvědomění si dopadů svých činů a převzetí odpovědnosti za ně a hledání cest k nápravě a kompenzaci způsobené újmy.

Celkem 14,3 % pachatelů (180 pachatelů) nastoupilo v letech 2021–2023 do programu Punkt Rodina. Punkt rodina je program určen pro mladistvé (ve výjimečných případech pro nezletilé od 14 let). Tento program má za cíl dovést mladistvé pachatele k zamyšlení se nad následky svého jednání a rozpoznat rizikové situace, které je vedly ke spáchání provinění a naučit se zvládat své chování nerizikovým způsobem.

Zbýlých 1 % pachatelů (celkem 13 pachatelů) nastoupilo v letech 2021–2023 do vysokoprahového programu Restart, který je určen pro mladistvé pachatele závažné trestné činnosti. Jeho cílem je snížit výskyt násilného chování klientů a zvýšit jejich znalosti, schopnosti a nácvik dovedností rozpoznat rizikovou situaci a zvládat zátěž nerizikovým způsobem.

Graf 47 – Struktura absolvovaných programů v letech 2021–2023

Zdroj dat: Evidence projektu Zpátky do života 2021–2023

12.2 Probační dům

12.2.1 Popis činnosti Probačního domu

V listopadu 2022 byl zahájen provoz Probačního domu v Písku s kapacitou 16 míst, který se tak stal součástí práce s podmíněně propuštěnými muži. Cílem je podpořit podmíněně propuštěné v prvních měsících pobytu na svobodě a předcházet tak jejich selhání a návratu do vězení.

Jedná se o zařízení provozované Probační a mediační službou v rámci projektu Zpátky do života. Po ukončení projektu v roce 2024 bude Probační dům financován z rozpočtu Služby.

Program je určený podmíněně propuštěným dospělým mužům, u nichž byla vyhodnocena potřeba intenzivnějšího vedení a podpory při přechodu z vězeňského prostředí do běžného života. Nezbytnou podmínkou účasti v programu je motivace a zájem propuštěných na sobě pracovat.

Cílem programu je pomoci podmíněně propuštěným překlenout nejrizikovější období prvních šesti měsíců po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody tím, že jim bude poskytnuta odborná podpora při řešení témat nezbytných pro úspěšné začlenění do života na svobodě: bydlení, zaměstnání, zacházení s financemi a řešení dluhů, podpora v abstinenci od alkoholu a návykových látek, náprava následků protiprávního jednání, předcházení recidivě, sebeobslužné činnosti a pokud je to možné a žádoucí také posílení vztahů s rodinou, dětmi a přáteli apod.

Povinnost absolvovat šestiměsíční pobytový resocializační program ukládá soud ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody spolu s probačním dohledem. Probační dohled probíhá po dobu realizace programu ve středisku Probační a mediační služby v Písku.

K otevření Probačního domu v Písku došlo v listopadu 2022. V prosinci 2022 již do Probačního domu nastoupili první klienti. V roce 2023 32 klientů zúčastnili resocializačního programu v Probačním domě.

13 Seznam použitých zkratk

AIS PMS	Agendový informační systém Probační a mediační služby
CSLAV	Centrální statistické listy a výkazy
OPL	Omamné a psychotropní látky
Služba	Probační a mediační služba

14 Použitá literatura a zdroje

Centrální statistické listy a výkazy 2019–2023

Evidence projektu Proč zrovna já? II

Evidence projektu Zpátky do života 2021–2022

Export dat Probační rejstřík AIS PMS 2019–2023

Monitoring spolupráce s oběťmi trestných činů 2019–2023

15 Přílohy

Příloha 1 - Přehled agend Probační a mediační služby 2022

Příloha 2 - Přehled agend Probační a mediační služby 2021

Příloha 3 - Přehled agend Probační a mediační služby 2020

Příloha 4 - Přehled agend Probační a mediační služby 2019

Příloha 5 - Přehled agend Probační a mediační služby 2018

Zpracovalo: Analytické oddělení – ředitelství Probační a mediační služby
Senovážné náměstí 995/1, Praha 1